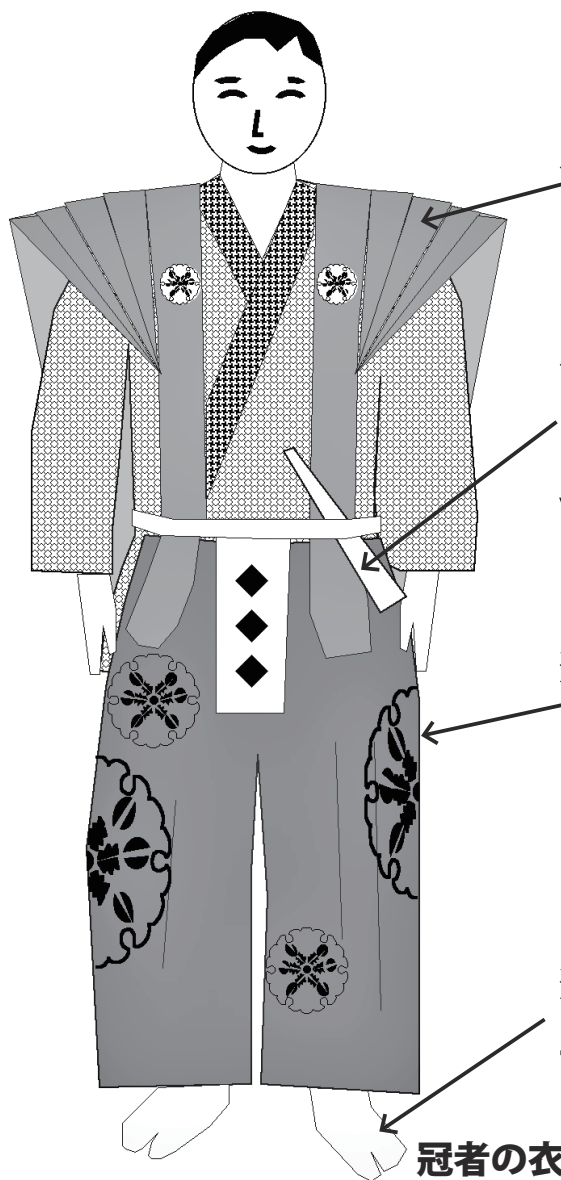

対訳狂言 Noaj Komedioj

日本語・エスペラント
Tradukis SIMATANI Takesi

肩衣 (かたぎぬ)
katagino

銀扇子 (ぎんせんす)
argenkolora
ventumilo

狂言袴 (きょうげんばかま)
mallonga
hakamo

狂言足袋 (きょうげんたび)
flavaj tabioj

冠者の衣装 vesto de servistoj

Japania Esperanta Librokooperativo

目次

ENHAVO

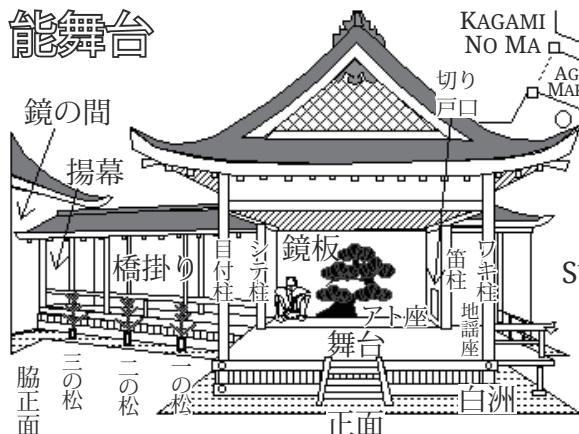
附子 (ぶす) 狂言記 卷三の四	Akonito (laŭ Kyoogenki) ... 4
菌山伏 (くさびら <small>くさびら</small> <small>やまぶし</small>) 狂言記外五十番 卷一の四	Fungoj.....13
くさびら 山本東 (あづま) 本 (大蔵流) 一部略	Fungoj (YAMAMOTO)16
いろは 狂言記 外五十番 卷二の二	ABCC̄.....22
仏師 (ぶっし) 狂言記 卷三の十	Statu-metiisto.....25
柿山伏 (かきやまぶし) 狂言記 卷三の五	Jamabuŝo sur persimon-arbo 33
針立雷 (はりたて <small>はりたて</small> <small>いかづち</small>) 続狂言記 卷一の九	Tondro kaj akupunkturo.36
蝸牛 (かぎゅう) 山本東本 (大蔵流)	Heliko.....44
布施無経 (ふせない <small>ふせない</small> <small>きょう</small>) 狂言記拾遺、卷五の七	Almozo.....56
鬼清水 (おにしみず) 狂言記外五十番の五	Fonto66
川上地蔵 (かわか <small>かわか</small> <small>みじぞう</small>) 狂言記外五十番卷三の五	Kawakami.....71
盆山 (ぼんさん) 狂言記外五十番卷三の六	Miniaturo.....75
口真似 (くちまね) 大蔵虎寛本『能狂言』	Imito79
ザメンホフ 新作狂言	Zamenhof (originala)....84
鈍根草 (どごんさう) 狂言記 卷三の三	Miogo kaj Akvopipro87
鬼の養子 (おに <small>おに</small> <small>の</small> <small>ようし</small>) 続狂言記 卷三の五	Adoptito de Demono97
竹生島詣 (ちくぶ <small>ちくぶ</small> <small>しま</small>) 狂言記外五十番 卷三の一	Ĉikubu.....100
庭鳥躰 (にわ <small>にわ</small> <small>と</small>) 狂言記外五十番 卷二の八	Kokeriko!107
能舞台	Noa Teatro 3
冠者の衣装	Vesto de servisto 3
狂言の装束	Vestoj en Komedio 10
能と狂言との違い	Diferencoj inter la artoj 11
鬘桶 (かざら <small>かざら</small> <small>おけ</small>)	Nigra tino el lianoj 11
衣装 (女性・大名・主) 狂言紋	Vestoj kaj Blazono.....12
狂言の分類 (茂山家による)	Klasifiko laŭ SICEYAMA 15
狂言の用語	Leksikono21
狂言と能の特徴	Noaj specifajoj31
能と狂言は不可分	Ne disigeblas la artoj32
狂言の面 (おもて)	Maskoj por komedioj70
狂言の歴史	La Historio de noo92
狂言の流派	Skoloj de Komedioj94
扇子 (せんす)	Faldebla Ventumilo.....95
関西大会等での狂言上演	Kion ni prezentis 109

能舞台

正方形の能舞台で能と狂言は演じられます。演者は鏡の間から揚幕(あげく)をあけて出入りし、囃子方(はかた)は切戸口(きりど)を使います。

正面奥の鏡板(かがみ)には老松(おいまつ)を大きく描いてあります。

能舞台

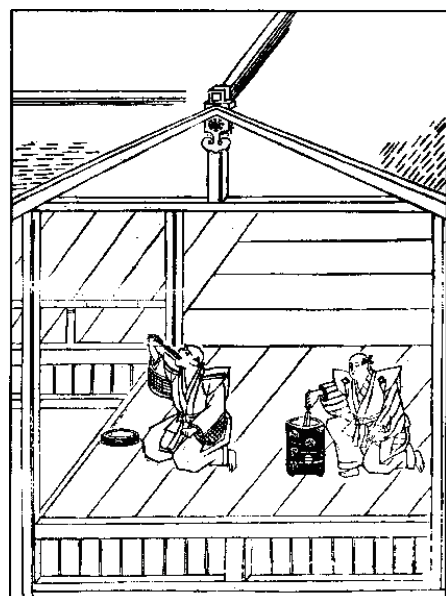

Noa Teatro

La scenejo estas kvadrata. Aktoroj aperas de la kuliso, *Kagamino-ma* tra la kurteno, *Agemaku*. Muzikistoj uzas la pordeton, *Kirido-guti*.

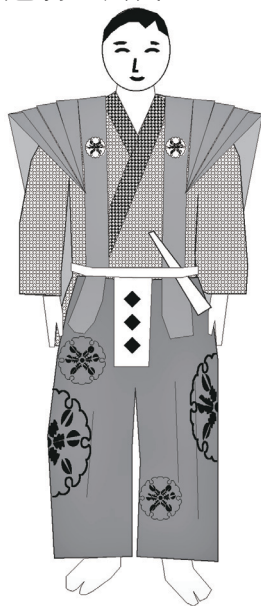
Malantaŭ la scenejo sur la muro estas bildo de granda pino.

Noa Teatro

附子 Akonito

冠者の衣装 Vesto de servisto

肩衣(かたぬ)は袴(はか)の中に入れて、外側に垂らす。

Katagino ne estu sub hakamo.

銀扇子
Ventumilo argenta
短い袴

Hakamo (pantalono) mallonga

附子 (ぶす)

狂言記 卷三の四

登場人物：大名、太郎冠者、次郎冠者

大名(長袴(なほかま)、小刀(ちいさな))

「此辺(このあた)りの大名で御ざる。

今日は(こゝに)さる方(かた)へ参

る、太郎冠者を呼び出(いだ)し

申付(まうし)る事がある。太郎

冠者有(ある)か。」

太郎冠者(半袴(はんかま)、腰帶(こしおび))「はあ。」

大名「みたか。」

太郎「御前に。」

大名「念なふ早かった。次郎冠者も呼べ。」

太郎「畏(かしこ)て御ざる。次郎冠者、召すは。」

次郎冠者「心得た。御前に。」

大名「なんじらと呼ば出すは別(べつ)の事でない。今日(けふ)はさる方へ行(ゆ)、兩人ともに留守をせい。」

二人「畏て御ざる。」

大名「それに待て。」

二人「はあ。」

主(腰桶(こしおけ)を持ち出る)「やい、此(この)あなたに附子(ぶす)が有程(あほど)に、そふ心得(こころえ)。」

太郎「それならば、兩人ともに御

Akonito

el “Kyôgenki” vol. 3.4

tradukis SIMATANI Takesi 2017

Sinjoro: (Kun longa KAMISIMO kaj mallonga glavo) Mi estas Sinjoro en ĉi tiu loko. Hodiaŭ mi ekskursos kaj ion ordonos al la servistoj. Mi voku: Kie estas Tarookazya?

Tarookazya:(Kun KYOGEN-stila KAMISIMO k zono) ♪ Jen!

S: Kie vi estas.

T: Antaŭ vi!

S: Bone! Venu ankaŭ Zirookazya.

T: Laŭ via ordono! Zirookazya! Tuj venu!

Zirookazya: ♪ Jen, antaŭ vi!

S: Mi havas ion ordoni: Hodiaŭ mi iros ekskursi. Vi ambaŭ bone gardu la domon dum mia foresto.

Ambaŭ: Laŭ via ordono!

S: Tie atendu momenton!

Ambaŭ: Jes, Sinjoro!

S: (Alportas nigran tinon) Ĉi tie mi metis akoniton. Restu for kaj gardu vin.

T: Jes, ni ambaŭ estos akom-

供致しませう。」
大名「そふではない、此あなたに
附子と言ふて毒が有、この方か
ら吹く風が当たってさへ滅却
(めきやく)する程に、そふ心得。」

二人「畏て御ざる。」(大名を見送
り座る)

太郎「やい〜次郎冠者、今日の
ような御留守は有まいぞ。」

次郎「おふ〜、そなたが供に行
(ゆ)ば身どもが留守をする、身
どもが供に行ばそなたが留守を
する、今日のやうな言ひ合(あ
わ)せた留守は有まいぞ、そりゃ
あ。」(と、飛びのく)

太郎「何事じゃ。」

次郎「附子の方から風が来た、爰
(こゝ)にて話せ。」(座る場所を変
える)

太郎「身どもはあの附子を見やう
と思ふ」

次郎「やくたいもない事を、をけ。」

太郎「あの方から吹く風が当た
らねば苦しうない、あをいでく
れ。」

次郎「心得た。」

太郎「あをげ〜。」

次郎「心得た、ぬかるな。」

panantoj kaj gardos vin.

S: Vi eraras! Ne akompananto,
sed akonito, la plej danĝera
veneno. Eĉ vento de ĝia
direkto tuj pereigos vin.
Nepre restu for dum gardado.

Ambaŭ: Laŭ via ordono!
(eksidas)

T: Hej, Zirookazy! Hodiaŭ
strange ni restas hejme.

Z: Kiam li iras kun vi, mi restas
hejme. Kiam li iras kun mi, vi
restas hejme. Hodiaŭ strange
ni ambaŭ restas hejme! Ve,
Danĝere! (Iras al Ponto)

T: Kio okazis?

Z: Vento venis de ĝia direkto!
Ni babilu ĉi tie. (Residas en
alia loko)

T: Mi nun volas vidi tiun
akoniton.

Z: Kion vi diras! Ne faru
absurdaĵon.

T: Vento pereigos min. Vi do
kontraŭ-ventumu, dum mi
vidos ĝin!

Z: Bona ideo!

T: Ventumu, ventumu! (Iras
ŝtelpaŝe)

Z: Ventumas, ventumas!

太郎「ぬかる事ではない、さあ、紐(ひも)は解いたぞ、扱(さ)蓋(か)を明きよふほどに、あをげ。」

次郎「心得た。」

太郎「扱蓋を明けたぞ、身どもはあの附子を見て来(こ)う。」

次郎「一段とよからふ。」

太郎「やい〜、見て来たは。」

次郎「いかやうな物じや。」

太郎「何じゃは知らぬが、黒い物がどっみりとして有、むまそうな物じゃほどに、身どもは食ふてみよふ。」

次郎「やくたいもない事を、をけ。」

太郎「身どもは附子に領じられたか、食いたふてならぬ、行て食て来う。」

次郎「身どもがあるからは、やる事はならぬ。」

太郎「へ名残の袖(そで)を振り切りて、へ附子のそばへぞ歩み行。」(食ふ)

太郎「む>。」

次郎「やい太郎冠者、何とした。」

太郎「砂糖じゃ。」

次郎「何じゃ砂糖じゃ。」

太郎「中〜。」

次郎「どれ〜。」

太郎「まづ食ふてみよ。」

次郎「心得た(なめる)、まこと

T: Malligos, malligos! Jen, mi malligis la tinon! (Reiras) Mi do forigos la kovrilon. Vi ventumu forte!

Z: Konsentite!

T: Jen, mi forigis la kovrilon! (reiras) Nun mi vidu bone.

Z: Bone. Vi vidu la enhavon

T: Jen, mi vidis! Mi ja vidis!

Z: Kion vi vidis?

T: Ion nebule nigran kaj masivan. Ĝi ŝajnas bongusta. Nun mi volas manĝi akoniton.

Z: Kian absurdaĵon vi eldiris!

T: Jam mi estas obsedita de akonito. Nepre mi iru kaj manĝu ĝin!

Z: Ne faru absurdaĵon! Mi ne lasos vin iri! (kaptas la manikon.)

T: ♪ Forskuinte la manikon, ♪ mi rapidu al akonito! (manĝas)

T: Toleri mi ne povas!

Z: Ve, Tarookazy! Kiel vi sentas?

T: En la tino estas... sukero!

Z: Ĉu sukero?

T: Jes, sukero!

Z: Ankaŭ mi volas manĝi.

T: Ankaŭ vi povas manĝi.

Z: Mi manĝos... Vere ĉi tio estas

に砂糖じゃ。」

太郎「これを食はすまいと思ふて、
附子じゃの毒だのおしやった。」

次郎「なんぢばかり食てよいもの
か。」

太郎「それならば、ちとやらふ。」

次郎「そのように取らずとも、ちっ
と取れ。」

二人「扱(き)む(て) むまい事かな。」
(中を見る)

太郎「ほゝを、よい事召さった。
頼ふだ御方の、附子じゃの毒じゃ
のおしやったに、『皆お食やっ
た』と、頼ふだ御方の、お帰り
被成(な)たらば、申上ぐる。」

次郎「身どもが『をけ』と言ふ
たに明けた、それがしがまっす
ぐに申上ぐる。」

太郎「やい〜、これはじゃれ事
じゃ、此言ひ分けは、あの掛け
物を破ればよい。」

次郎「心得た、さらり〜。」

太郎「よい事を召さった、あれは頼
ふだお方の牧谿和尚の墨絵の観
音で、ご秘蔵だ人の被成(な)
たものを、あのやうに召さった、
御帰りなされたら、きっと申上
ぐる。」

次郎「『破れ』と言ふたによつて
破った、身どもが申上ぐる。」

sukero!

T: Por forigi nin de la sukero,
Sinjoro diris, ke ĝi estas akonito.

Z: Ne manĝu vi sola. Donu ĝin
al mi.

T: Iomete mi donos al vi.

Z: Ne manĝu tiel multe!
Transdonu ĝin al mi.

Ambaŭ: Bonguste!(vidas en la
tinion)

T: Vi ja faris: La tino estas tute
malplena! Sinjoro deadmonis
nin de la tino, ĉar en ĝi estas
veneno. Kiam li revenos,
senkaŝe mi diros, kion vi faris.

Z: Vi mem malfermis la tinon,
kvankam mi malaprobis! Mi
diros ĉion al Sinjoro!

T: Mi ŝercis! Por senkulpigi
nin, disŝiru tiun bildon en la
tokonomo.

Z: Volonte mi disŝiru. Riĉ-raĉ,
riĉ-raĉ!

T: Vi ja faris! Tio estis altvalora
bildo de Avalokiteŝvaro
tuĉe pentrita de fama Bonzo
MOKKEI. Kiam revenos
Sinjoro, senkaŝe mi diros,
kion vi faris.

Z: Vi mem ordonis disŝiri
la bildon! Mi diros ĉion al

太郎「やい〜、これもじゃれ事
じゃ。」

次郎「さて、此言ひ分どもは何
とするぞ。」

太郎「この台天目 (だいてんもく) ※も割
れば言ひ分がたつ。」

次郎「いかな〜、また迷惑を
させうで。」

太郎「身どもも手をかける、そち
らを持て。」

次郎「心得た。」

太郎「ぐわらり。」

次郎「ちん」(二人笑う)

太郎「扱お帰りなされたらば、泣
いてぬよ。」

次郎「泣けばよいか。」

大名「只今罷り帰る、やい〜戻っ
たぞ。」

太郎「泣け〜。」

大名「心許ないが何事じゃ。」

太郎「次郎冠者、申上げ。」

次郎「わこれ、申し上さしませ。」

太郎「お留守を大事と存じて、次
郎冠者と相撲 (すま) を取りまして
ござれば、次郎冠者は手取りで
御ざり、わたくしが小股を取って
こかしますを、こけまいと存て、
掛け物に取り付いたれば、あの
やうになりました。」(二人泣く)

Sinjoro!

T: Mi ŝercis!

Z: Kiel ni senkulpigu nin, kiam
revenos Sinjoro.

T: Nun, volu disrompi ankaŭ
tiun tason de *TENMOKU KUN
SUBPLADO*.

Z: Kia absurdaĵo! Tian trezoron
mi ne povas disrompi!

T: Ĉifoje mi helpos vin; ni kune
disrompu la tason.

Z: Mi do volonte disrompu!

T: Krak, krak!

Z: Kraŝ! (Ambaŭ ridas)

T: Kiam revenos Sinjoro, ni
ploru kun senĉesaj larmoj.

Z: Mi do ploras!

Sinjoro: Hej, mi estas hejme!

T: Li revenis! Ploru, ploru!

S: Kio okazis? Kial vi ploras!

T: Vi klarigu ĉion al Sinjoro.

Z: Ne mi, sed vi klarigu.

T: Mi do klarigos: Dum via
foresto ni luktis sumoon.
Zirookazyia kaptis min ĉe
brako kaj levis mian piedon.
Mi faletis, kaptis tiun
kakemonon en la tokonomo
kaj tiel... disŝiris ĝin! (Ambaŭ
ploras)

大名「これはいかな事。あれは身
どもが秘蔵の観音をあのやうに
しをった。」

太郎「返しぎに天目の上糸投げら
れまして、あのやうに微塵にな
りました。」

大名「これはいかな事、をのれを
何としたものであらふぞ。」

太郎「かやうに大事の御道具を損
ないまして、生(い)けてはおか
せられまいと存(ぞん)じて、附子
を食べて死のふと存じて、くだ
されたれども、まだ死にませぬ。」

大名「おのれら今の間に滅却しよ
ふぞ。」

太郎「へ一口(ひとくち)食へども死なれ
もせず。」

次郎「へ二口食へども死なれもせ
ず。」

太郎「へ三口四口。」

次郎「へ五口六口。」

二人「へ十口(とち)あまりみなに
なるまで食ふたれども、死なれ
ぬ命めでたさよ、なんぼう…」

大名「やい、そこなやつ。」

次郎「はあ。」

太郎「これは何としたものであらふ。」

大名「まだをのれはそれにをる。」

二人「許さっしやれ〜。」(逃入る)

大名「やるまいぞ〜。」(追入る)
(終わり)

S: Ha, vi disŝiris altvaloran
bildon de Avalokiteŝvalo!

T: Li ĵetis min sur la tason de
TENMOKU. Kaj disrompis ĝin!

S: Vi ja disrompis la tason! Kio
estu via puno?!

T: Ĉar ni estis certaj, ke vi
ne lasos nin vivaj, ni volis
morti kaj manĝis la venenon
nomatan akonito. Ni tamen ne
mortis kaj ankoraŭ nun vivas.

S: Akonito certe mortigos vin!

T: ♪ La unua manĝo ne
mortigis nin.

Z: ♪ La dua manĝo ne mortigis
nin.

T: ♪ La tria, la kvara,

Z: ♪ La kvina kaj la sesa manĝo...

Ambaŭ: ♪ Eĉ la deka manĝo ne
mortigis nin, dum malpleniĝis
la tino kaj restas ni tute sanaj.

S: Vi restas tute sanaj?! (batas)

Z: Pardonon!

T: Senkulpigo ne sukcesis!

S: Kiaj ruzuloj! Trompuloj!

Ambaŭ: Pardonon! (Forkuras)

S: Mi ne pardonos vin! (Post-
kuras) (fino)

※ 床の掛け物：床の間に吊るした絵や書。

※ 台天目 (だいてんもく)：天目台にのつた天目茶碗、黒い鉄釉をかけた陶器。

※ 〽：お返し、くの字点。

※ へ：歌記号，いおり点。

※ る：二の字点，ゆすり点。

※ Bildo en tokonomo: Bildo aŭ kaligrafajo en niĉo por eksponaĵo.

※ TENMOKU KUN SUBPLADO: Nigra te-taso kun fera (nigra) glazuro kaj Subplado.

狂言の装束

○狂言装束の紋：

「雪輪に蒲公英」(ゆきわにたんぽぽ)

○大名と主の装束

・長袴 (ながかみしも)：着物と長い袴。

大名は素襦 (すお)、主は肩衣 (かたぎぬ)。

・肩衣は袴の内側に入れる。

・刀と金扇子。

・狂言足袋 (黄色)。

○冠者の装束

・濃襟の着物。

・肩衣と狂言袴。

・肩衣の下部は袴の前に垂らす。

・銀扇子。

・狂言足袋 (黄色)。

Vestoj en Komedio

○Blazono sur vesto:

“Leontodoj en Neĝa Ringo”.

○vesto de daimio aŭ mastro

・longa kamiŝimo: ensemblo de kimono kaj longa hakamo.

・katagino estu sub hakamo.

・glavo kaj orkolora ventumilo

・flavaj tabioj (ŝtrumpetoj).

○vesto de servisto

・kimono kun malhela kolumo

・katagino kaj mallonga hakamo

・malsupraĵo de katagino estu sur hakamo kaj kimono.

・arĝentkolora ventumilo

・flavaj tabioj.

能と狂言との違い

能は一時間を超えるのが普通だが、狂言は長くて三十分ほどである。

能はほとんどが悲劇。狂言は喜劇。

典型的登場人物は、能が貴族(の亡霊)、狂言は小名主(大名と主)とその下人(太郎冠者や次郎冠者)。

能の謡は言葉が古く難解だが、狂言は室町時代の口語なので、比較的やさしい。

Diferencoj inter la artoj

Dum noa dramo kutime longas pli ol horo, komedio mallongas ol duonhoro.

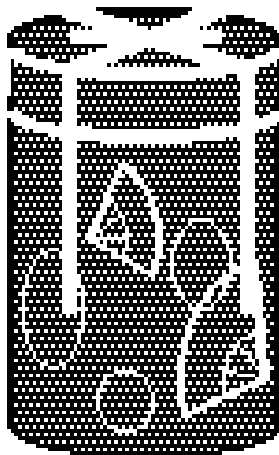
Noa dramo estas preskaŭ ĉiam tragedio, en kiu aperas (fantomo de) nobelo. En la komedio aktivas eta sinjoro (daimio aŭ mastro) kaj liaj subuloj (*Tarookazya* k. a.).

Dum noa dramo estas mal-facila kun kantoj antikvaj, en komedio oni parolas en facila lingvo de la epoko *Muromaĉi*.

鬘桶 (かずらおけ)

腰掛けにしたり、ふたを盃にしたり、様々に使う黒漆塗りの桶。腰桶。

狂言「柿山伏」では柿の木にもなり、山伏は鬘桶の上に登る。

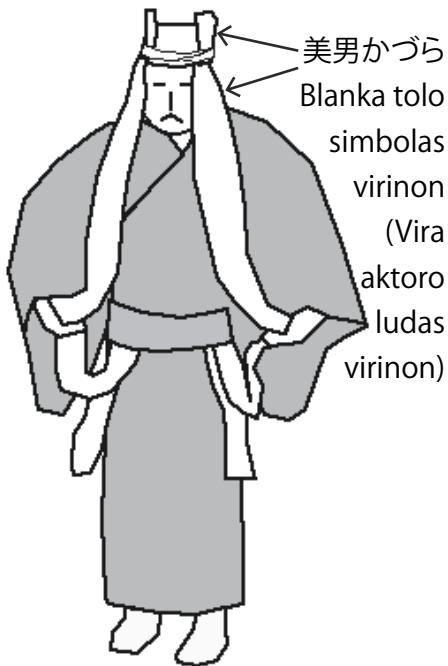

Nigra tino el lianoj

Nigre lakita tino estas foje seĝo. Ĝia kovrilo estas foje pokalo. Oni utiligas ĝin divers-maniere.

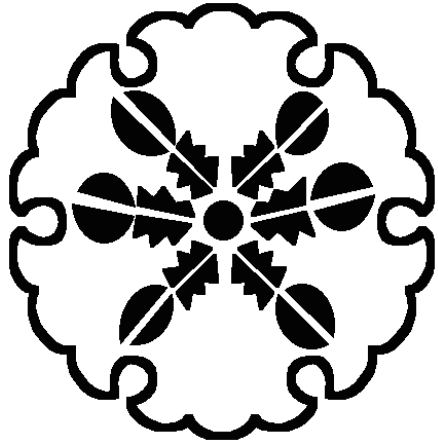
En “*KAKIJAMABUŜI* (Jamabuŝo sur persimon-arbo)” li grimpas sur tinon, kiel sur arbon.

女性の衣装 **Vesto de virino**

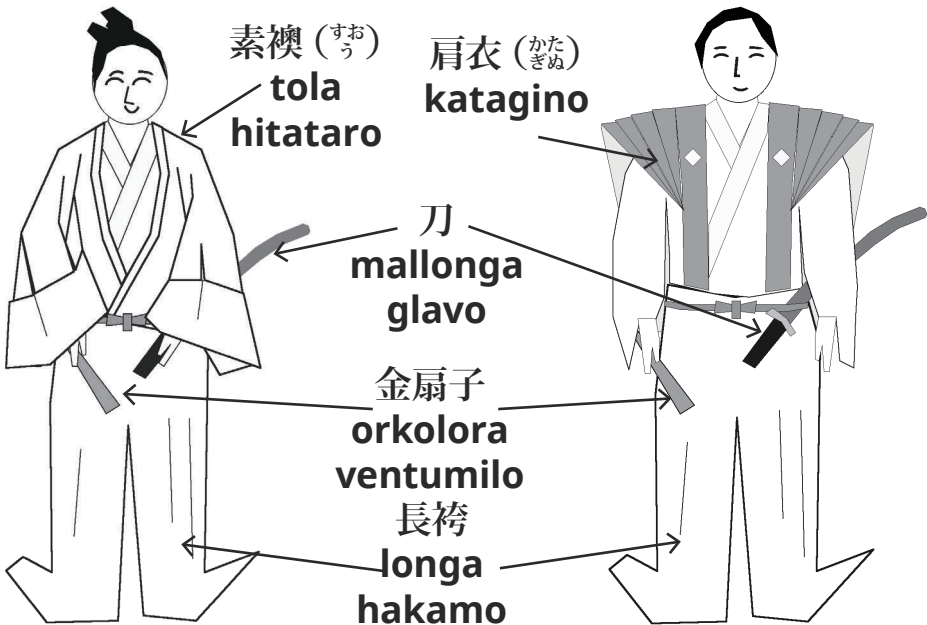

狂言紋「雪輪に蒲公英」

Blazono sur vesto
“Leontodoj en Neĝa Ringo”

大名の衣装 **Vesto de Daimio** 主の衣装 **Vesto de Mastro**

菌山伏 (くさびらやまぶし)

狂言記外五十番 卷一の四
登場人物：男、山伏、茸四～五人

男「この辺(あ)りの者。わたくしが庭にくさびらが俄(には)に生(は)へた所で、取りて捨てますれば、跡から生え〜仕(つか)る。あまり不審な。つねに御念比(ねんひ)の山伏殿(やまぶし)がある。頼(たの)みで見てもらいませう。急いで参らふ。物申(もの)も、お山伏殿は内(うち)に御(ご)ざるか。」
山伏「へ九識(くし)の窓の前、十乗(じゆ)の床(ゆ)のほとりに、瑜伽(ゆが)の法水(ほふ)をたゝ糸、三密(さんみつ)の月(つき)をすます所に、案内(あんい)申さんと。誰(たれ)じゃ。」

男「それがしで御(ご)ざる。」

山伏「何と思(お)ふてお出(い)ぞ。」

男「此中(こぢゆう)それがしの庭にくさびらが生(は)へまして御(ご)ざる。取りて捨てますれば、また生(は)へ、〜いたす。不審(ふさん)に御(ご)ざる。御出被成(おいきれ)てご祈禱(きと)をなされてください。」

山伏「心得(こころえ)た。よそへは参らぬが、そなたの事(こと)じゃ、参(ま)り見てやらふ。」

Fungoj

el “Kyoogenki GaiGozyuuban” vol.14
tradukis SIMATANI Takesi 2001

Viro: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. En mia korto elkreskis fungoj, kiujn mi forigis. Denove ili aperis kaj aperis. Estas mirinde. Mi konas bonzon, kiu vivas en monto. Mi iru kaj petu lin veni. Haste mi iru. (rondiras) Saluton! Sankta bonzo! Ĉu vi estas hejme?

Monta Bonzo: (recite) Antaŭ la fenestro de Naŭ Sensoj, sur planko de Dek Observoj, kun sankta akvo de Jogo kaj sub la Luno de Tri Sekretoj... Al mi kun tia vivo kiu vizitis?

Viro: Jen mi venis, sankta bonzo!

Bonzo: Pro kio vi vizitis min?

Viro: Lastatempe fungoj aperis en mia korto. Kiel ajn mi forigas ilin, denove aperas kaj aperas fungoj. Mirinda afero! Volu veni kaj preĝi, mi petas.

Bonzo: Konsentite. Por neniu alia mi irus, sed por vi mi iros kaj vidos.

男「追付(おっひ)御出(い)なされ
ませい。」

山伏「心得た。」

男「これ〜、此(こゝ)くさびら
で御ざる。」

山伏「これは狗品(ぐん)のわざじ
や。一祈(ひと)りしてやらふ。」

男「かたじけなふ御ざる。」

『梟(ふく)山伏』のごとくいろい
ろ祈る。山伏肝(き)つぶす。
祈る程(ほど)四つ五つくさびら
出る。後山伏の耳引く、鼻つま
む。山伏いやがり逃げて入(はい)
る。

(終わり)

梟山伏【狂言記拾遺卷一の四】より

山伏「それ山伏と申(まう)は、山
に寝起きおするゆへに山伏と名
付(な)く。兜巾(とんき)と言
い)っぱ、まつ黒に染たる布を、
ひだを折り頭(かし)にいたゞく
ゆへに兜巾(とんき)と申(まう)。
又(また)此(こゝ)数珠(じゆ)は、
むさとしたる数珠玉をつなぎて
苛高(いたか)の数珠と名付(な)
く。かほど尊(たつ)き山伏が一
祈り祈る物ならば、などか奇特
(きど)のなからん。ぼろおん〜
〜、いろはにほへと、ぼろお
ん〜。」

Viro: Volu tuj ekiri.

Bonzo: Konsentite! (Ili rondi-
ras.)

Viro: Jen la fungoj, pri kiuj mi
parolis.

Bonzo: Certe tenguo elsorçis
ĝin. Mi preĝos kaj forigos la
abonenaĵojn.

Viro: Elkore mi dankas vin.

La bonzo preĝas kiel en “Strigo”. Li konsterniĝas, ĉar ju pli fervore li preĝas des pli aperas 4-5 fungoj. Ili ĝenas montan bonzon kaj li forkuras.

(fino)

El “Strigo” el “Kyoogenki Syuui” vol. 1.4

Monta Bonzo: Monta Bonzo
(jamabuŝo) vivas en Montaro.
Sur la kapo estas nigra kufo
kun dekdu faldoj. Oni nomas
ilin TOKIN. Ĉi tiun rozarion
mi faris el semoj de sovaĝaj
herboj. Jen rozario de IRATA-
KA. Jen preĝas monta bonzo
tiel sankta. Kiel povus malo-
kazi mirakloj! *BoroOn, Boro-
On, BooroOn! A, B, C, Ĉ, D, E, F!*
BoroOn, BooroOn!

※九識(くしき)：眼識、耳識、鼻識、舌識、身識、意識、末那(まな)識、阿頼耶(あらいや)識、菴摩羅(あまら)識。

※末那(まな)識：自己愛の迷い。

※阿頼耶(あらいや)識：意識の流れ、経験、個性。

※十乘(じゅうじょう)：悟りを得るための、10種の観察法。

※瑜伽(ゆが)：ヨーガ。インドの精神統一法。

※三密(さんみつ)：密教で、人間が理解できない仏の身・口(く)・意の機能。

※ Naŭ Sensoj: Vido, aŭdo, flaro, gusto, tuŝo, konscio, memamo, personeco kaj vero.

※ Mem-amo: Inklino konservi sin.

※ Personeco: Fluo de konscio.

※ Dek Observoj: Dek metodoj de observado por atingi nirvanon.

※ Jogo: Hinda metodo de meditado.

※ Tri Sekretoj: Funkcioj de korpo, buŝo kaj konscio, kiujn homo ne povas kompreni.

狂言の分類(茂山家による)

※脇(わき)狂言：果報者物・福神物・百姓物・市場物。

※大名狂言

※小名(しょうな)狂言：太郎冠者物・二人冠者物 ...

※聳女狂言：聳取物・聳入物・夫婦物 ...

※鬼山伏狂言：鬼物・山伏物

※出家座頭狂言：出家物・盲人物

※集(あつ)狂言：盗人(ぬすつ)物・すっぱ物など

Klasifiko laŭ Familio Sigeyama

※ **Flankaj**: Pri riĉuloj, dioj, kampanoj k.a.

※ **Daimiaj** (grand-sinjoraj)

※ Pri **Tarookazy** kaj **Zirookazy**

※ Pri **edzino kaj edzo**

※ Pri **demonoj kaj jamabuŝoj**

※ Pri **bonzoj kaj blinduloj**

※ **Aliaj**: Pri ŝtelantoj, trompantoj, k.a.

くさびら

原典：山本東(あづま)本(大蔵流)一部略
シテ：山伏、アド：男、茸 12 人

男(常座で)「罷(ま)り出(い)でたる者はこの辺(あた)りに住居(すま)致す者で御座る。この間(あい)、某(それ)が庭前(ていぜん)へ時ならぬくさびらが出ましたによって、取り捨てて御座れば、一夜(ひとよ)のうち、またものごとく上がります。それより再三取り捨てますけれども、おいおい大きゅうなつて上がります。それにつき、ここにお目をかけさせらるるお先達(せんた)が御座るによって、参(ま)って占(う)うてもらい、また加持(か)をも頼もうと存(ぞん)ずる。まず、そろりそろりと参ろう。(舞台を廻る)イヤまことに、こう参つても、お宿に御座ればよう御座るが、もしお宿に御座らぬ時は参つた詮(せん)もないことで御座る(橋掛りの一の松で)イヤ来るほどにこれじゃ。まず案内を乞おう。物申(ものまう)、案内申(あんまう)。」

山伏(橋掛りの三の松で)「へ九識(くし)の窓の前十乗の床(ゆか)のほとりに、瑜伽(ゆが)の法水(ほつすい)をたゝゑ、三密(さんみつ)の

Fungoj

el la libro de YAMAMOTO Azuma
tradukis SIMATANI takesi 2007

Viro: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Antaŭ kelkaj tagoj en mia korto elkreskis fungoj. Mi forigis ilin. Dum la nokto ili tamen reaperis. Mi forigis ilin, sed ili reaperis ĉiam pli kaj pli grandaj. Ili jam terurigas min! Mi konas jamabuŝon tre favoran al mi. Mi iru al la monto kaj petu lin diveni pri la afero kaj preĝi kontraŭ la abomenaj fungoj. Mi iru senhaste. (rondiras en la scenejo) Ĉu hejme estas la jamabuŝo? Mi iras vane, se li estas for! (Ĉe la fino de la Ponto) Ha, mi jam atingis la domon. Nun mi alvoku lin. Saluton! Saluton, eminenta jamabuŝo! Ĉu vi estas hejme?

Jamabuŝo:(Ĉe la alia fino de la Ponto; recite) Antaŭ la fenestro de Naŭ Sensoj, sur planko de Dek Observoj, kun sankta

月を澄ます所に案内申さんと言
うは… 誰(た)そ。」

男「私で御座る。」

山伏「そなたならば案内に及ぼうか。
今は何と思ふておりやうぞ。」

男「ただいま参るも別(べ)なる
ことでも御座らぬ。この間
(あい)私の庭前へ時ならぬくさ
びらが出ましたによって、取り
て捨てますれど、おいおい大
きゅうなつて上がります。何
とぞ御苦勞ながら御出(い)下
され、占うて下さりようならば、
ちかごろかたじけのう御座る。」

山伏「某(それがし)も別行(べぎょう)の
子細あって、いづかたへも行か
ねども、そなたの事じやによつ
て行(い)て占うておまそう。」

男「それはかたじけのうござる。
サアサアござれござれ。」

山伏「参る。参る。」

男「さて、くさびらはおびただし
いものでござれども、時ならず
出ますれば、あまり氣味のよう
ないもので御座る。」

山伏「ちかごろもつともじゃ。さ
りながら、某が参ったならば様
子が知るるであろう。」

男「それはかたじけのう存(ぞん)

akvo de Jogo kaj sub la Luno
de Tri Sekretoj... Kiu venis?

Viro: Jen mi venis, sankta
jamabuŝo!

Jamabuŝo: Vi rajtas eniri sen
peto. Por kio vi vizitis min?

Viro: En mia korto elkreskis
fungoj. Mi forigis ilin. Dum
la nokto ili tamen reaperis.
Mi forigis ilin, sed ili reape-
ris ĉiam pli kaj pli grandaj.
Bonolu veni al mi, mi petas,
por diveni pri la afero kaj
preĝi kontraŭ la abomenaj
fungoj.

Jamabuŝo: Nun mi estas okupi-
ta de ekzercado kaj por neniu
alia mi irus, sed por vi mi
iros kaj divenos.

Viro: Elkore mi dankas vin.
Bonvolu sekvi min.

Jamabuŝo: Mi sekvos vin. (Ili
rondiras)

Viro: Estas nature, ke aperas
fungoj. Ili tamen aperas kaj
aperas nedece kaj ĝenas min.

Jamabuŝo: Mi komprenas vin.
Estu trankvila! Mi vidos kaj
solvos la problemon.

Viro: Elkore mi dankas vin.

じます。(橋掛りに入り舞台に引き返して) イヤ何かと申すうちに、はやこれで御座る。サアサアこう通らせられい。」(葺がひとつ舞台手前に登場する。一文字(いちもんじ)笠をかぶり乙(おと)の面をつける。膝を曲げたまま摺り足)

山伏「心得た。さればこそ、これにくさびらが居るは。」

男「何と大きなくさびらでは御座らぬか。」

山伏「まことに大きなくさびらじゃ。まず手占(てらう)を置いてみよう。たんちょうけんろぎんなんば、ぎんなんば。ハハアこれは狗品(ぐびん)の業(わざ)じゃ。」

男「さては狗品の業で御座るか。」

山伏「さらば一加持(ひかじ)してとらしょう。」

男「それはかたじけなふ御座る。」

山伏「へ行者は加持に參らんと、役(えん)の行者の跡を繼ぎ、金胎兩部(こんたうりょうぶ)の峯を分け、七寶(しっぽう)の露を拂いし篠懸(すずかけ)に、不淨を隔つる忍辱(にんじゆ)の袈裟(けさ)。赤木(あかき)の數珠のいらたか、では無(の)うて、むさとしたる草の實(み)をつなぎ集め、數珠と名づく。この數珠にて一祈り祈るなら

(Iras sur la Ponton kaj revenas al la scenejo) Ha, ni jam atingis mian domon. Bonvolu enveni, mi petas.(Ĉe fronto de la scenejo aperas fungo kun ronda ĉapelo kaj masko de Oto. Ĝi paŝas glite kun fleksitaj genuoj.)

Jamabuŝo: Konsentite... Ha, ĉi tie sidas fungo.

Viro: Jen vi vidas, kiel granda ĝi estas!

Jamabuŝo: Vere granda fungo! Nun per fingroj mi divenos pri ĝi. *Tan, Ĉoo, Ken, Ro, Gin, Nan, Ba... Gin, Nan, Ba!* Mi trovis, ke tenguo elsorcis ĝin.

Viro: Ho, tenguo elsorcis ĝin.

Jamabuŝo: Mi preĝos kaj forigos la fungon.

Viro: Elkore mi dankas vin.

Jamabuŝo: Jen preĝas mi, jamabuŝo, disĉipro de *EN no Ozunu*. Sur altaj montoj ni esploras eternan saĝon kaj grandan kompaton. En robo kun rosoj kaj kasajo de tolere-mo mi portas rozarion ne el ligno, sed el semoj de sovaĝaj herboj. Kun tiu ĉi rozario mi preĝas. Kiel povus malokazi

ば、などか奇特(きど)のなかるべき。ボロンボロ、ボロンボロ、ボロンボロ。」(茸退場)

男「さてさて奇特(きど)なこと御座る。」

山伏「總じて山伏の行は野に伏し山に付し、あるいは岩木を枕とし、難行苦行をする。その奇特(きど)には、空飛ぶ鳥を目(ま)の前に祈り落とすほどの行力(ぎょうりき)じゃ。くさびらが何ほど出たりともおんでもないことじゃ。」

男「さてさて不思議な御法力で御座る。(茸二つ登場)イヤ申し申し、またこれへ出まして御座る。」

山伏「まことに、また出おった。よいよい、ここにくさびらが嫌う、茄子(なす)の印というがある。これを結んでかきよう。」

男「それはかたじけのう御座る。」

山伏「へいかに悪心深きくさびらなりとも茄子の印を結んでかけ、あらめの文にて祈るならば、などか奇特(きど)のなかるべき。ボロンボロ、ボロンボロ。」(茸また二つ出る)

くさびら「ホイホイホイホイ。」(合計4つの茸が舞台を動き回る)

男「南無三、くさびらがものを言いつた。のう、恐ろしや恐ろ

mirakloj! *Boronboro, Boronboro, Boroonbooro!*
(foriras la fungo)

Viro: Vi faris miraklon!

Jamabuŝo: Jamabuŝoj ekzercas sin kun bivakoj en kampoj kaj montoj. Mi kutimas dormi sur roko kaj arbo. Antaŭ mia forto falas birdo el aero. Kiom ajn apers fungoj, ili ne povas ĝeni min.

Viro: Miraklon faris via forto! (Aperas du fungoj) Jen antaŭ ni aperis du aliaj fungoj!

Jamabuŝo: Vere aperis du aliaj! Ne estas problemo. Mi havas melongenon sigelon, kiun timas fungoj. Kun la sigelo mi preĝos kontraŭ ili.

Viro: Elkore mi dankas vin.

Jamabuŝo: Kiel ajn malicaj estas la fungoj, ili certe peros de mia preĝo kun la sigelo de melongeno! *Boronboro, Boronboro, Boroonbooro!* (Du aliaj fungoj aperas.)

Fungoj: Hoj, hoj, hoj, hoj! (Kvar fungoj rondiras en la scenejo.)

Viro: Ho, ve! Parolas fungoj! Terure, terure, terure! (La viro forkuras de la scenejo)

しや、恐ろしや恐ろしや (橋掛りから退場)

山伏「(逃げ回りながら) ボロンボロ、ボロンボロ、ボロンボロ、ボロンボロ。」(また茸二つ出る)

くさびら「ホイホイホイホイ。」

山伏「へいろはにほへと、ボロンボロ、ボロンボロ、ちりぬるを、ボロンボロ、ボロンボロ、ボロンボロ、ボロンボロ。これはおびただしいことじゃ。このような所に長居は無用じゃ。ただ退(の)けたただ退けたただ退けた」(橋掛から五つ)

くさびら「ホイホイホイホイ。」

山伏「(舞台へ戻り) またおびただしゅう出おった。ボロンボロ、ボロンボロ、ボロンボロ、ボロンボロ。(茸はつきまとう) これは何とするぞ。アア、ゆるいてくれい、ゆるいてくれい、ゆるいてくれい (逃げる)」

くさびら(追う)ホイホイホイホイ。」

山伏「ゆるいてくれい、ゆるいてくれい、ゆるいてくれい、ゆるいてくれい。」(両者退場)

(終わり)

tra la ponto.)

Jamabuŝo: (evitante la fungojn) *Boronboro, Boronboro, Boroonbooro, Boroonbooro!* (Du aliaj fungoj aperas.)

Fungoj: Hoj, hoj, hoj, hoj!

Jamabuŝo: A, B, C, Ĉ, D, E, F! *Boronboro, Boronboro, Boroonbooro!* G, Ĝ, H, Ĥ, I, J, Ĵ! *Boronboro, Boronboro, Boroonbooro, Boroonbooro!* Tro multaj ili estas! Mi ne restu ĉi tie! Mi devas forkuri! Mi devas forkuri! (De la ponto aperas kvin fungoj.)

Fungoj: Hoj, hoj, hoj, hoj!

Jamabuŝo: (reiras al la scenejo) Kiel multaj ili estas! *Boronboro, Boronboro, Boronboro, Boroonbooro!* (Fungoj kroĉiĝas al li.) Kion vi faras! Ho, ve! Pardonu min, pardonu min, pardonu min! (Jamabuŝo forkuras. La fungoj sekvas lin en vico.)

Fungoj: Hoj, hoj, hoj, hoj!

Jamabuŝo: Pardonu min, pardonu min, pardonu min! (Ĉiuj foriras)

(fino)

※ Jamabuŝo: asketo de

※山伏：日本の山岳信仰と仏教が習合した、修験道の行者。創始は役小角（えんの）とされる。

※乙（む）：滑稽な女の面。

※結袈裟（ゆいせき）：山伏が着用する袈裟。带状で丸い房を六ヶ所に付けている。

ŝugendo, japana montokulto sinkretisma kun budhismo. Oni diras, ke la fondinto de ŝugendo estas *EN-no-Ozunu*.

※OTO: komika masko de junulino.

※kasajo por jamabuŝo: skapulario el maldikaj bendoj kun entute ses kvastobuloj.

狂言の用語

シテ：狂言の主演、アド：シテの相手役

後見：アト座左奥に座る演者の世話役

囃子方（はやしかた）：大鼓（おづみ）・小鼓（こづみ）・笛など。アト座に座る。

地謡（じうたい）・地方（じかた）：謡う。地謡座に座る。

太郎冠者・次郎冠者：大名・主の従者

大名・主：荘園の領主等。主より大名が、「此当りの者」より「御存（ごぞん）じの者」の方が格が上。

Leksikono

SITE: Ĉefa rolo, **ADO**: Vica rolo

KOOKEN: Zorganto, kiu sidas maldekstre en *Atoza*.

HAYASIKATA: Muzikistoj en *ATOZA*.

ZIUTAI・**ZIKATA**: Kantistoj en *ZIUTAI-ZA*

Tarookazya kaj **Zirookazya**: servistoj.

Daimioj aŭ **Mastroj**: feŭdaj sinjoroj. Daimio estas pli eminenta ol Sinjoro kaj “fama sinjoro” estas pli grava ol “Loĝanto en ĉi tiu loko”.

いろは

狂言記 外五十番 卷二の二
登場人物：親、子

ABCĈ

el “Kyoogenki GaiGozyuuban” vol.2.2
tradukis SIMATANI takesi 2002

親「是(これ)はこの辺(あたり)りの者。
せがれが成人した程(ほど)に、
手習(てなら)ひをさせうと思ふ。
ゐるか。」

子「何で御ざるぞ。」

親「そちも成人したところで、手
習ひをしたらばよからふ。」

子「心得て御ざる。教へてくださ
れ」

親「いろはにほへとちりぬるをわ
か、と言へ。」

子「そのやうに、立て板(たていた)に
水流すやうに教へさしられては
憶えませぬ。そろ〜と教へて
くだされ。」

親「心得た。い。」

子「灯心(とうしん)。」

親「何事(なにごと)を言ふぞ。」

子「いを引けば、灯心ができます
る」

親「ろ。」

子「權(か)。」

親「何と言ふぞ。」

子「櫓(ろ)には權(か)がそうたものじや。」

親「走り知恵な。これは高野の弘
法大師様のなされた、いろはと

Patro: Mi estas loĝanto en ĉi
tiu loko. Mia filo estas sufeĉe
granda por lerni legi kaj skri-
bi. Ĉu vi estas hejme?

Filo: Jen, antaŭ vi!

P: Vi estas sufiĉe granda por
lerni legi kaj skribi.

F: Laŭ via ordono. Bonvolu gvi-
di min.

P: Diru: ABCĈDEF GĜHĤIJĴ
KLMN OPR...

F: Vi parolas tro rapide! Mi tute
ne povas sekvi vin. Bonvolu
gvidi min malpli rapide.

P: Bone. Ni komencu kun AB.

F: Jam granda mi estas.

P: Kial vi koleras?

F: Vi nomis min knabo.

P: Ne “knabo”, sed “kun AB”!
Aŭdu akre: CĈ.

F: Kara Paĉjo!

P: Kial vi brakumas min?

F: Vi ordonis, ke mi alkroĉu
vin.

P: Malsaĝulo! Ne “alkroĉu”, sed
“Aŭdu akre: CĈ”! Jen estas la du-

いふ物じや。」
子「弘法様の四十八にならしられますか。」
親「たゞ何事も、それがしが教へて言ふやうに言へ。」
子「親(お)じや人のおしらるゝやうにさへ言へば、手習(てなら)ひになりますか。」
親「なかへ。何事も、言ふやうに教へるやうにさへすればよいぞ。」
子「それはやすい事じや。こなたのおしらるゝやうに言ふませう。」
親「いろはにほへと、と言へ。」
子「いろはにほへと、と言へ。」
親「さうではない。いろはにほへと、とばかり言へ。」
子「さうではない。いろはにほへと、とばかり言へ。」
親「まだ走り知恵なやつのだ。」
子「まだ走り知恵なやつのだ。」
親「憎いやつのだ。口まねをしをるか。」
子「憎いやつのだ。口まねをしをるか。」
親「あゝ腹立ちや。」(地団駄を踏む)
子「あゝ腹立ちや。」(地団駄を踏む)
親「をのれ何としよう知らぬ。」
子「をのれ何としよう知らぬ。」
親「腹の立つ。まつかふしたがよい」(打ち倒す)
子「腹の立つ。まつかふしたがよ

dek ok literoj de D-ro Zamenhof.
F: Dudek ok jarojn havas via D-ro Zamenhof?
P: Ho, ve! Vi nur ripetu la vortojn, kiujn mi diros al vi.
F: Ĉu mi povas lerni ripetante viajn vortojn?
P: Jes, tiel vi bone lernos. Ripetu ĉion, kion mi diros al vi.
F: Tio estos facile. Mi ripetos ĉion, kion vi diros al mi.
P: Diru: ABCĈDEF.
F: Diru: ABCĈDEF.
P: Vi eraras! Diru nur: ABCĈDEF.
F: Vi eraras! Diru nur: ABCĈDEF.
P: Kia malsaĝulo vi estas!
F: Kia malsaĝulo vi estas!
P: Mi koleros! Ne imitu min!
F: Mi koleros! Ne imitu min!
P: Mi ne pardonos vin! (stamfas)
F: Mi ne pardonos vin! (same stamfas)
P: Kiel mi punu vin!?
F: Kiel mi punu vin!?
P: Abomene! Jen via puno! (batfaligas)
F: Abomene! Jen via puno! Mi

い。お手つ。」(子も親を打ち倒す)

(終わり)

venkis! (Filo batfaligas Patron)

(fino)

※原作ではイロハを教えているが、言葉遊びを訳しにくいので、翻訳では ABCĈ とした。

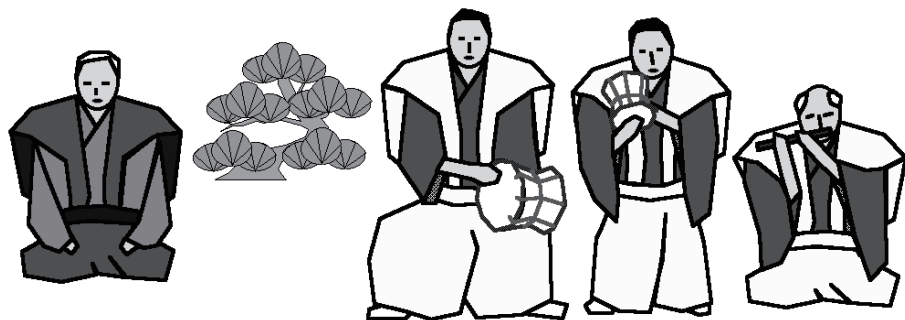
※ En originalo Patro instruas kanaojn, nome japanajn literojn. いろは estas la unuaj kanaoj laŭ malnova ordo.

※いを引けば: イグサ科の多年草、藺(い)の髄(ずい)を、行灯(あん)や蠟燭の灯心に用いた。

※い (prononcu: **I**) ankaŭ estas nomo de iu speco de junko, el kies medolo oni faris meĉon.

※櫓と櫂: 舟のオールのこと。

※ろ (**RO**) signifas remilon.

仏師 (ぶっし)

狂言記 卷三の十
登場人物：田舎者、仏師

田舎者「罷出(まかり)たるは、はるか遠国(おん)の者で御ざる。仏法繁盛につき、一間四面の光堂を建てて御ざるが、いまだ本尊(ほん)が御ざらぬ。都へ求めに上(の)らふと存(ぞん)ずる。まず、そろへ参ろ。い糸、程(ほど)は参らね共(ども)、はや都へ着て御ざる。仏師を存(ぞん)ぜぬほどに、これから呼ばわりませう。仏買(か)いす、仏買を。」

仏師「罷出(まかり)たるは、心もすぐでない物で御ざる。さやうに御ざれば、渡世を送るふやうにも御ざらぬによつて、様(さま)を変えて御ざる。何者にもさわたり、仕合(しあ)を直さうと存(ぞん)ずる。糸、田舎者が、『仏を買を』と申(まう)。どうぞあれに、さわたつてみませう。のふそこな人、何をわつぱとおしやるぞ。」

田舎者「いや、田舎者で御ざるが、仏を買いに上り、仏屋を存(ぞん)ぜいで、かやうに申。」

Statu-metiisto

el "Kyoogenki" vol. 3. 10
tradukis SIMATANI takesi 2003

Provincano: Mi estas loĝanto de provinco malproksima. Prosperas budhismo kaj mi konstruis oran kapelon kun kennaj flankoj. En ĝi ankoraŭ ne loĝas Budho. Mi iru al Kioto kaj aĉetu statuon... Ha, mi jam atingis la ĉefurbon. Metiiston mi ne konas. Mi voku: Statuon aĉetos, Budhon mi aĉetos!

Metiisto: Mi estas fripono en Kioto. Mi neniam estis diligenta kaj ne povis vivteni min. Tial mi vestis min kiel bonzo. Mi provu ĉiun ajn ŝancon por gajni feliĉon. Jen provincano volas aĉeti budhanan statuon. Mi iru kaj trompu lin. Bonan tagon, Sinjoro! Kion vi krias laŭte en la strato?

Provincano: Mi estas provincano kaj volas aĉeti statuon. Ĉar mi konas neniun metiiston, mi vokas tiel.

仏師「はて、そなたは仕合(しあせ)
なひとぢや。」

田舎者「ゑゝ。」

仏師「いや、仕合といふて、袖褌
に付いてある物ではない。それ
がしに会やつたが、仕合でおぢ
やる。」

田舎者「いや、それは何と。」

仏師「いや、それがしは、仏師で
おぢやる。」

田舎者「はあ、こりや仕合で御ざ
る。してこなたは、どの流れて
御ざるぞ。」

仏師「されば、運慶(うんけい)、湛慶(たんけい)、
安阿弥(あんみ)といふて
おぢやる。それがしは安阿弥で
おぢやる。」

田舎者「あゝ、聞およびました。
して、仏のだけあい御ざる
か。」

仏師「いや、先の望み次第に、
作りてやります。」

田舎者「あゝ、まことにかうも御
ざる。して、仏は何がよう御ざ
りませうの。」

仏師「いや、堂は、どれほどにお
ぢやるぞ。」

田舎者「いや、一間四面の堂で御
ざる。」

仏師「ああ、其(その)儀ならば、

Metiisto: Kiel bonŝanca vi
estas!

Provincano: Kial mi estas
bonŝanca?

Metiisto: Vi volas aĉeti statuon
kaj vi estas tre bonŝanca
renkonti min ĉi tie.

Provincano: Kial bonŝanca
renkonti vin?

Metiisto: Mi ja estas metiisto,
kiu faras budhanan statuon.

Provincano: Vere bonŝanca mi
estas. Al kiu skolo vi do apar-
tenas?

Metiisto: Estas Skoloj *Unkei*,
Tankei kaj *Annami*. Mi apar-
tenas al la skolo de *Annami*.

Provincano: Mi ja scias la sko-
lon! Ĉu vi havas statuon jam
elfaritan?

Metiisto: Ne, mi ne havas! Sed
mi faros laŭ via postulo.

Provincano: Mi komprenis vin.
Kian statuon vi proponas?

Metiisto: Antaŭ ĉio diru al mi,
kiom granda estas via kapelo?

Provincano: Kvadrato kun
kennaj flankoj.

Metiisto: En tiu okazo mi pro-

身が立(た)ているほどなが、
 よう御ざろ。」
 田舎者「はあ、これほどなが、よ
 う御ざろ。」
 仏師「して、仏は、どなたを作り
 ませうの。」
 田舎者「されば何がよう御ざろの。」
 仏師「あゝ、愛染(あいぜん)を作りて
 進ぜう。」
 田舎者「それは、どのやうな、仏
 で御ざる。」
 仏師「まづ此やうにおぢやる。」(怒
 り顔)
 田舎者「あゝ又、いやはや、その
 やうなこわい仏は、子供もおぢ
 ませうほどに、だうぞ、余(よ)
 の仏を作りて下されい。」
 仏師「ふん、心得て御ざる。現世
 後生を護らしやる、文殊を作り
 て進ぜう。」
 田舎者「はあ、それは一段よう御
 ざりませう。して又、代物
 (しろ)はいかほどで御ざる。」
 仏師「万足(びき)で御ざる。」
 田舎者「値(あ)はこぎりまますま
 ひ。いつごろでけませう。」
 仏師「されば十年ばかりせずはで
 けますまい。」
 田舎者「はあ、いや、それほど待
 つ事はなりませぬ。」
 ponu al vi statuon tiel gran-
 dan kiel mi.
 Provincano: Certe estas deca
 tia grandeco kiel vi.
 Metiisto: Kiun budhon vi volas
 havi kiel statuon?
 Provincano: Kiu estas bona?
 Metiisto: Raganon mi faru por
 vi.
 Provincano: Kian aspekton ha-
 vas tiu budho?
 Metiisto: Ĉi tian! (mienas kole-
 ra)
 Provincano: Ho, ve! Tia terura
 budho timigos la infanojn!
 Mi petas fari alian budhon.
 Metiisto: Konsentite! Mi faru
 Manĵusron, kiu gardos vin en
 vivo kaj postmondo.
 Provincano: Ha, tiu bodisat-
 vo tre plaĉis al mi. Kiom mi
 pagu al vi por la statuo?
 Metiisto: Volu pagi dek mil
 hikiojn.
 Provincano: Mi pagos sen
 marĉando. Kiam ĝi estos preta?
 Metiisto: Almenaŭ dek jarojn
 vi devos atendi.
 Provincano: Ne! Tiel longe mi
 ne povos atendi.

仏師「いや、その儀で御ざるならば、明日でかして進ぜう。」

田舎者「いや、是は又、どうした事で御ざる。」

仏師「いや、不審な御尤(ごもつ)で御ざる。長ふ申(まう)のは、それがし一人して刻(き)もと存(ぞん)ずる。又急ぎなれば、あまたの弟子が集まつて、おみぐしを削り、御手を刻み、衣のひだを取り、致すのをば、さてそれがしが、にかわをもつてひた〜と付けますれば、時の間にでけまする。」

田舎者「はあ、かうも御ざろ、して、こなたのお宿はどこもとで御ざる。」

仏師「宿と申(まう)たと知らしやれますまひほどに、因幡(いなば)堂の後(うし)堂で渡しませう。」

田舎者「ふん、是(これ)で請取ませう。さらば〜。」

仏師「明日御ざれ。」

田舎者「心得まして御ざる。」(一時退場)

仏師「まんまと仏は請け取りて御ざる。それがしは楊枝(ようじ)一本、削た事が御ざらぬが、何とがな致さうぞ。あゝ、思ひ付けました。それがしが仏の面を着て、参らふと存(ぞん)ずる。よ

Metiisto: Tiuokaze morgaŭ mi donos al vi la statuon.

Provincano: Kial tiel diferencas la tempo por fari statuon?

Metiisto: Ho, prava demando. Longe vi devos atendi, se mi sola ĉizos la tuton. Mallonge, se miaj multaj disĉiploj kunlaboros. Unu ĉizos la kapon, la alia faros manojn kaj la tria pretigos plisojn de la robo. Ĉiujn mi kungluos kaj vi havos statuon.

Provincano: Mi bone komprenis vin. Kie estas via loĝejo?

Metiisto: Certe vi ne konas la lokon. Volu veni al la dorsa kapelo de *Inaba*.

Provincano: Tie mi ricevos la statuon. Ĝis la revido!

Metiisto: Morgaŭ ni revidos!

Provincano: Konsentite!
(portempe foriras)

Metiisto: Mi sukcesis gajni mendon de statuo. Mi tamen neniam ĉizis eĉ dentopikilon. Kiel mi faru? Ha, mi havas bonan ideon! Mi iru kun masko de budho. Post la pago mi

い時分にはひつ外(はず) そうず。」
(舞台の奥に座る)
田舎者「(再登場) いや、もはや
仏もでけませうず。そろ〜参
ろ。」
仏師「(立つ) 糸、田舎人(ひと)、御
ざつたか。」
田舎者「中〜、仏はでけて御ざ
るか。」
仏師「中〜、できました。あれ
に荒薦(あらも) がかけて御ざるほ
どに、そつと開けて、まづでけ
を拝まつしやれい。」(走る)
田舎者「畏(かしこ) て御ざる。はあ、
これは、はあ、ころわいはよい
が、まちつと、だうやら、お手
元が悪い。直してもらお。のふ、
仏師殿。」
仏師「やつと。」(面を外して走
り戻る)
田舎者「まちつと、お手元が、だ
うやら、気に入りませぬほどに、
あれを直してくだされい。」
仏師「い糸、にかわの干(ひ) ぬ
うちは、好きなやうにして進ぜ
う(仏像の場所へ行き戻る) さ、
行(い) て拝ましやれい。」(走
り面を着ける)
田舎者「は、こゝな、仏師殿。」
(歩いて戻る)
仏師「やつと。」(走り戻る)

kaptu ŝancon forkuri!
(eksidas malantaŭe)
Provincano:(reaperas)Mi esperas,
ke jam la statuo estas preta.
Mi iru senhaste.
Metiisto: (ekstaras) Ho,
Provincano, bonvenon!
Provincano: Bonan tagon! Ĉu jam
preta?
Metiisto: Jes, la statuo estas
preta. Tie en pajla mato. Volu
iri kaj vidi.(ŝteliras kaj sur-
metas maskon de Ksitigarbo)
Provincano: Do mi iros kaj vi-
dos... Ho, kvankam ĝustas la
grandeco, la manoj tamen ne
estas bonaj. Mi petu reformi
ilin. Hej, Majstro!(reiras)
M: Momenton!(demetas maskon
kaj kuras)
Provincano: La manoj de la
statuo tamen ne plaĉas al mi.
Mi petus reformi ilin.
Metiisto: Nenia problemoj! Antaŭ
ol gluo malmoliĝos, mi povos
reformi...(nekaŝe iras kaj reve-
nas)Volu iri kaj vidi!(kuras kaj
surmetas maskon)
Provincano: (iras)Hej,
Majstro!(reiras)
Metiisto: Momenton!(kuras)

田舎者「あれは何とやら、物欲
(もの)しさうに御ざるほどに、
直して下されい。」

仏師「心得ました。(仏像の場所
へ行き戻る)さ、来て拝ましや
れい。」(走る)

田舎者「はあ、これも悪い。仏師、
あれも悪御ざる。」(仏師走り戻
る)

仏師「心得ました。(仏像の場所
へ行き戻る)さ、来て拝ましや
れい。」(走る)

田舎者「はあ、これも悪い。是
(これ)は仏師めが、面を着てだま
すと見へました。のふ仏師、あ
れも悪う御ざるほどに、早う直
さつしやれい。」(仏師走り戻る)

仏師「心得ました。(行き戻る)さ、
来て拝ましやれい。」(二人走る。
仏師、仏の面横に)

田舎者「いや、こりや、仏師で
はないか。横着者、やるまいぞ
〜。」(追い込む) (おわり)

Provincano: Ĝi kvazaŭ al-
mozpetas. Volu reformi
ankoraŭfoje.

Metiisto: Mi komprenis vin...
(iras kaj reiras) Volu iri kaj
vidi.(kuras)

Provincano: (iras) Ankoraŭ mal-
bonaj! Majstro!(reiras) ili ne
plaĉas al mi!

Metiisto: (kuras)Mi komprenis
vin...(iras kaj reiras) Volu iri
kaj vidi.(kuras)

Provincano: Ankoraŭ mal-
bonaj! Mi vidas! Mi estis
trompita de la metiisto kun
masko. Majstro! (reiras) Ili ne
plaĉas al mi! Tuj venu kaj re-
formu ĝin. (M kuras)

Metiisto: Mi komprenis vin.
(iras kaj revenas) Volu iri kaj
vidi.(Ambaŭ kuras. M flanke
surmetas la maskon)

Provincano: Vi estas la metii-
sto! Kia kanajlo! Mi ne pardo-
nos vin! (fino)

※ kenno: japana longunuo, ĉ.
1,818 metroj.

※ Kioto: japana iama ĉefurbo.

※ *Unkei*(?-1123), *Tan-
kei*(1173-1256) kaj *Annami*:

skulptistoj de sama skolo en la epoko *Kamakura*. *Tankei* estas filo de *Unkei*; *Annami(Kaikei)* estas disĉiplo de la patro de *Unkei*.

※ Ragaro: dio, kiu estas la simbolo de la dogmo, ke la pasioj kondukas al la bodio(vero). Ĝi mienas kolera.

※ Manĵusro: bodisatvo, simbo-

lo de saĝo.

※ hikio: japana malnova monunuo, kiu egalas al 10 monnoj aŭ 25 monnoj.

狂言と能の特徴

- 登場時の名乗り (自己紹介)
- 道行: 語りながら舞台を三角形に歩くことで場面の移動を表す。
- 囃子・謡いと舞踊: 能は必ず、狂言も半分以上は囃子・謡いと舞踊が入る。
- パターン化した所作・感情表現
泣く: 手を顔の前にかざし、「へーへーへー」。
- 笑う: 笑顔で大きく口を開け、「ハーハーハー」。
- 歩く: 腰を落とし足を床から離さずに摺り足で歩く。

Noaj specifaĵoj

- Ludanto sinprezentas je sia apero.
- Triangula iro sur scenejo: Oni iras triangule parolante por montri transiron al alia loko.
- Muziko, kanto kaj danco Ili estas nepraĵo en noaj dramoj kaj plimulto de noaj komedioj.
- Ŝablonaj gestoj kaj esprimoj
Plori: Teni manojn antaŭ sia vizaĝo kriante “Hee, hee, hee!”.
- Ridi:** Kun larĝe malfermita buŝo krii: “Haa, haa, haa!”.
- Iri:** Sin tenante malalte paŝi mallevente kalkanojn.

能と狂言は不可分

能の中の特定の役は狂言役者が演じます(間狂言といいます)。下人や庶民の役などです。能の前半と後半の間に入る背景説明も狂言役者の役です。逆に能役者が狂言に出演することはありません。

江戸時代には、能舞台で奉祝能である「翁」と五本の能を上演するのが正式で、能の合間に狂言を上演しました。長時間になるため、狂言になると休憩を取る人もいたそうです。

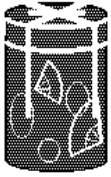
互いに補いあって千年近くも生き延びてきた伝統芸能ですが、近年は難解な能なしで、人気のある狂言のみを上演することもあります。

Ne disigeblas la artoj

Komediisto havas en dramo apartajn rolojn tiel nomata *AIKJOGEN*: subuloj kaj popolanoj. Komediisto estas pivota aktoro, kiu komentas meze inter unua kaj dua partoj de dramo. Dramisto tamen ne aperas en komedio.

En la epoko *Edo* oficiale oni ludis unue *OKINA*, cerebranon kaj poste kvin dramojn. Inter dramoj oni ludis komediojn. La tuto estas tro longa kaj iuj el publiko ripozis dum prezentado de komedio.

Kvankam la artoj kunlaboris kaj sukcesis travivi preskaŭ mil jarojn, nun oni prezentas foje nur popularajn komediojn sen malfacilaj noaj dramoj.

柿山伏

狂言記 卷三の五
登場人物：山伏、柿主

Jamabuŝo sur persimon-arbo

el “Kyoogenki” vol. 3.5
tradukis SIMATANI takesi 2004

山伏「へ大峯葛城踏み分けて、我が本山に帰らん…罷出(まかり)たるは、大峯葛城参詣致し、唯今下向道(げこうどう)で御ざる。よきついでなれば、檀那回りを致そうと存(ぞん)ずる。まづへ、そろへ参らふ。やれさて、何とやら物欲しう存(ぞん)ずるが、まだ先の在所は程(ほど)遠さうに御ざる。何と致そうぞ。いゑ、こゝに見事な柿が御ざるほどに、一つ取つて食(た)びやうと存(ぞん)ずる。」

柿主「罷出(まかり)たるは此辺(このあた)りの者で御ざる。今日も行(い)て、又柿を見舞(みまわ)ふと存(ぞん)ずる。何と致してやら、鳥が突いて迷惑致す。いゑこゝな、鳥が食うかして、へたが落ちたが、わゝ、種(ね)も落つるが、上に鳥がおるか、いゑ、山伏が上がつておるが、何と致そうぞ。いや、きやつをなぶりませうぞ。はあ、上に猿めが上がつておる。」

山伏「はあ、柿主めが見つけおつ

Jamabuŝo: Jen *Oomino* kaj Jen *Katurago!* Grimpadis mi la montojn kun kuraĝo... Mi asketis sur *Oomine* kaj *Katuragi*. Nun mi iras hejmen kaj survoje vizitos la patronojn. Mi iru senhaste... Jam mi sentas min malsata, kvankam tro malproksimas la vilaĝo. Kion mi faru? Ha, ĉi tie staras arbo kun persimonoj. Mi prenu kaj manĝu la fruktojn!

Mastro: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Ankaŭ hodiaŭ mi iru por gardi la arbon de persimonoj. Birdoj ofte manĝas la fruktojn... Jen falis kaliko de frukto! Eble ĝin manĝis birdo! Ha, falis ankaŭ semoj! Ĉu tie sidas birdaĉo? Ve, sur la arbo estas jamabuŝo! Kiel mi punu lin? Ha, mi havas bonan ideon: Per li mi amuzu min! Sur la arbo estas simio!

Jamabuŝo: Ho, ve min trovis la

た。何と致そうぞ。」

柿主「はあ、あれは猿ぢやが、身
ぜせりをせぬ。異な事ぢや。」

山伏「わ、それがしを猿ぢやと言
ふが。はあ、こりや、身ぜせり
しませうぞ。」

柿主「ふん、猿にまがう所はない。
猿なら、鳴かうぞゑ。」

山伏「はあ、こりや、鳴かざる
まひ。きや〜。」

柿主「はあ、猿にまがう所はない。
猿かと思へば、犬ぢやげなわい
やい。」

山伏「はあ、又こりや、犬ぢやと
言ふ。」

柿主「犬なら、鳴かうぞよ。」

山伏「はあ、又こりや、鳴かざる
まひ。びよ〜。」

柿主「はあ、犬ぢや〜。犬かと
思へば、鳶(と)ぢやげなわい
やい。」

山伏「はあ、又こりや、鳶ぢやと
言ふ。」

柿主「鳶なら、飛ぼぞよ。」

山伏「飛ぼざるまひ。」

柿主「鳶なら、飛ぼぞよ、〜、
〜、ありや飛んだは。」

山伏「あ痛、痛、やい、そこな者、

mastro! Kion mi faru por savi
min?

Mastro: Estas tre strange, ke
simio ne gratas sian korpon!

Jamabuŝo: La mastro
kredas min simio. Mi
do devas grati min!

Mastro: Certe ĝi estas simio...
Simio devas krii!

Jamabuŝo: Ho, nun mi devas
krii! I-i-i! I-i-i!

Mastro: Certe ĝi estas simio...
Ha, ne simio, sed hundo ĝi
estas!

Jamabuŝo: La mastro
vidas min hundo!

Mastro: Hundo devas boji.

Jamabuŝo: Ho, nun mi devas
boji! Boj, Boj, Boj!

Mastro: Certe ĝi estas hundo...
Ha, ne hundo, sed birdo! Ĝi
estas milvo!

Jamabuŝo: La mastro vidas min
birdo!

Mastro: Milvo devas flugi!

Jamabuŝo: Ho, nun
mi devas flugi!

Mastro: Milvo devas flugi! Bir-
do devas flugi! ...Jen li vere
flugis!

Jamabuŝo: Aj, dolore! Aj, dolore!

それがしが木のそらにいれば、尊(たつ)い山伏を『いや犬で候(きょう)の、猿で候の』と言ふて、なぜに腰をぬかしたぞ。急いでくすろうでかやせ。」

柿主「やい、そこな者、柿を食(く)て恥かしくは、『御免なれ』と言ふて、おつとせで往(い)ね。」

山伏「やい、そこな者、山伏の手柄には、目に物を見せうぞよ。」

柿主「柿盗みながら、小言を言わずとも、急いで往ね。」

山伏「定(ぢや)言ふか。物に狂わせうが。」

柿主「山伏おけ、なるまいぞ」

山伏「定言ふか。それ山伏といつば、役(えん)の行者の跡を継ぎ、難行苦行、こけ(虚仮)の行をする。今此(こゝ)行力かなわぬかとて、一祈りぞ祈つたり。へ橋の下の菖蒲は誰(た)が植へた菖蒲ぞ。」

柿主「やい山伏、おかしい事をせずとも、往ね。」

山伏「やい、定言ふか。も一祈りぞ祈つたり。ぼうろぼん〜、そりや見たか。山伏の手柄には、物に狂ふは手柄ではないか。」

(おわり)

Hej, dum mi sidis sur arbo, vi nomis min jen hundo, jen simio! Kial vi aŭdacis vundi al mi la kokson! Mi ordonas, kuraĉi min kiel eble plej rapide!

Mastro: Hej, Jamabuŝo, vi ŝtelis miajn persimonojn, ĉu ne! Antaŭ ĉio petu pardonon kaj foriru senprokraste!

Jamabuŝo: Hej, sciu, mi estas jamabuŝo kaj venĝos min per magia forto!

Mastro: Ŝtelisto ne rajtas plendi. Foriru sen plendoj!

Jamabuŝo: Silentu, aŭ mi frenezigos vin!

Mastro: Ba, jamabuŝo, vi ne povos.

Jamabuŝo: Vi certe bedaŭros! Ni estas disĉiploj de *EN no Ozunu* kaj asketas afekte kaj vane! Per magia forto mi sorĉu vin: ♪ Floras nun akoroj sub la ponto! Kiu plantis ilin en la fonto?

Mastro: Ba, jamabuŝo, jam foriru sen tiaj absurdaj sorĉofrazoj.

Jamabuŝo: Vi bedaŭros! Mi certe sorĉos vin! *BoroOn, BooroOn!* (Mastro dancas komike) Jen vi vidas! Estas miraklo, ke vi jam perdis racion! (M faligas J) (fino)

針立雷 (はりたていかづち)

続狂言記 卷一の九

現行諸流での曲名は「神鳴 (かみなり)」
登場人物：シテ：雷、アド：医者

医者「へ薬種 (やくしゅ) も持たぬ藪薬師 (やぶし) へ黄檗 (きわ) や頼みなるらん。

(詞) 是 (これ) は都 (みやこ) に住居 (すま) 致す藪医者でござる。都には上手 (うず) の医者があまたござるによつて、身どもが様成 (やう) 下手 (た) な医者ははやりませぬ程 (ほど) に、此度 (このたび) 思ひ立 (た) 立 (た) 東 (あづま) の方 (かた) へ稼 (かせ) ぎに参 (まゐ) りふと存 (ぞん) ずる。(道行) 先 (ま) 急 (いそ) ぎで参 (まゐ) りふ。やれへ、久 (ひさ) し住 (す) んなれた故郷 (こきやう) をふり捨て、此 (この) ごとくに東 (あづま) へ下 (くだ) るは、何共 (なん) 気の毒 (にく) なことござる。去 (さ) りながら、又追付 (おっけ) 仕合 (しあ) せを致 (いた) して上 (のぼ) りふと存 (ぞん) ずる。やあ、参 (まゐ) る程 (ほど) に、是 (これ) は広い野 (の) へ出 (で) た。定而 (さだ) 是 (これ) は聞き及 (を) ぶだ武蔵野 (むさし) でといふが是 (これ) であらふ。扱 (さ) ぐもへ広いことかな。やあ、今迄 (いま) よい天

Tondro kaj akupunkturo

“La Daŭrigita Kyoogenki” vol. 1.9
tradukis SIMATANI takesi 2005

Kuracisto: ♪ Jen kuracisto estas mi sen krono kaj sen kuracilo krom felodendrono. Mi estas malfeliĉa kuracisto en Kioto. En la metropolo troviĝas multe da eminentaj kuracistoj. Ĉar tie malbona kuracisto ne prosperas, mi iru al la Oriento por trovi klientojn. (K marŝas) Nun mi iru haste. Ho, ve, kiel malfeliĉe mi foriris de Kioto delonge konata kaj iros al Oriento tute fremda! Mi tamen iel trovu mian feliĉon kaj reiru al Kioto!

...Ha, mi jam troviĝas en granda herbejo. Ĉi tie certe estas *Musasino* tre fama. Kiel vaste ĉi tie estas!

Ho, ve! Abrupte malheliĝis,

気であつたが、俄(には)に暗(くら)ふなつた。夕立(ゆふち)がすると見へた。此(こゝ)野で夕立にあふたら、何共成(なる)まい。はあ、どこやら雷(かみなり)の鳴る音もする。さればこそ夕立がしてきた。雷もしきりに鳴るは。落ちはせまいか、くはばら〜

雷「ひつかり〜、づでどう。あゝ悲しや、是(これ)は踏み外(はず)して落ちた。扱(さ)も〜、したゝか腰の骨を打つた、はあ痛や。やい〜、そこなやつ、のをれは何物じや。」

医者「私(わたし)は医者でござりますが、東(あづ)の方(かた)へ下ります所に、夕立にあひました。」

雷「何じや、医者じや。それは幸(さい)のことじや。身どもも不慮(ふりょ)に爰(こゝ)へ落ちた。したゝか腰を打つた。療治(りょうぢ)をしてくれ。」

医者「私(わたし)も人間の療治は形(かた)のごとく致しましたが、雷殿の療治は、終(つひ)に致しませぬ。ご許されませ。」

雷「いや〜、人間の療治の、雷の療治といふて、別(べつ)に違ひは有(あ)まい、療治せい。」

医者「どうぞござつても御許されませ。」

kvankam ĝis nun serenis.
Baldaŭ pluvegos! En la herbejo estas nenia rifuĝejo.

⚡ Ho, terure, tondras ie fore! ⚡ Jam ekpluvis forte! Tondras multe! ⚡ Povas esti, ke fulmo batos min! Terure, terure, terure!

Tondro: (En tamburado) Fulmo! Tondro! Fulmo! Frapo! ...Ho, ve! Mi falis de la nubo! Tre forte mi batis la kokson. Aj, dolore! Aj, dolore! Ho, (li trovis la kuraciston) kiu vi estas?

Kuracisto: Mi estas kuracisto. La pluvo trafis min en vojaĝo al la Oriento.

Tondro: Ĉu vi estas kuracisto? Tre bone! Pro akcidento mi falis ĉi tien kaj forte batis la kokson. Volu kuraci min!

Kuracisto: Multe da homoj mi kuracis, sed Tondron mi neniam kuracis. Pardonu, ke mi ne povas servi al vi.

Tondro: Ne, ne estas diferenco inter homo kaj Tondro en kuracado! Nepre kuracu min!

Kuracisto: Bonvolu rezigni pri tio.

雷「をのれは憎いやつの。療治せぬにをいては、たつた一つかみにつかみ殺してやらふぞ。」

医者「あゝ悲しや、まつびら御許されませ。成程(なると)療治致しませふ。先(まづ)脈をうかゞひませふ。」

雷「いかにも見てくれ。」

医者「さらば脈をとりませふ。」

雷「やい〜、是(これ)は変つた脈じやなあ。」

医者「其(その)義でござる、人間の脈は手にござる、雷殿の脈は頭脈(づみ)と申(まう)て、頭(づ)でとります。」

雷「それ〜、夫程(それほど)知つてみて知らぬと言ふ、何と有(ある)ぞ。」

医者「されば脈が殊外(ことほか)高ぶりますが、こなたには御持病が有(ある)と見へました。」

雷「やあ、そちは大きな上手じや。成程(なると)、をれは持病が有(ある)。持病は何であらふと思ふ。」

医者「されば、御持病は中気が有(ある)と見へました。」

雷「扱(さ)も上手じや、中風(ちゅうふう)が有(ある)。何と中風も治(な)り、又したゝか腰を打つたも療治をして治してくれまいか。」

Tondro: Kiel abomene! Se vi ne volas kuraci min, mi mortigos vin per unu premo.

Kuracisto: Ho, ve, terure! Vian indulgon mi petas! Mi kuracos vin. Unue mi esploros vian pulsadon.

Tondro: Bone, esploru min.

Kuracisto: Nun mi palpos.

Tondro: He, kial vi palpas tiel?

Kuracisto: Mi klarigos: Homan pulson oni povas palpi sur pojno. Sed tiun de Tondro sur kapo.

Tondro: Ho, tiel bone vi scias, kvankam vi pledis pri nescio!

Kuracisto: Tro oftaj estas viaj pulsoj. Certe vi havas malsanon, ĉu ne?

Tondro: Eminenta kuracisto vi estas! Mi ja havas malsanon. Kio laŭ via penso estas mia malsano?

Kuracisto: Mi suspektas, ke vi suferas paralizon.

Tondro: Kiel eminenta vi estas! Mi suferas paralizon. Volu kuraci kaj paralizon, kaj kokson batitan.

医者「されば中気は宿でござらば薬を調合致しませふずれ共(ども)、途中のことでござる、何共なりますまい。腰の痛みには針を持合(もちあ)えました。針を致しませふ。」

雷「其(その)針といふは痛い物ではないか。」

医者「いや〜、痛ふはござらぬ、人間さへ立てます。」

雷「それなら立(た)てくれ。」

医者「畏(かしこ)てござる、横にならせられ。此(この)ごとくに針を懐中してをります。どこもとがよふござらふ、こゝは何とござる。」

雷「成程(なるほど)そこがよい気味(き)じや。」

医者「それなら爰(こゝ)に一本立てまふ、はつし。」

雷「あ痛(いた)〜。」

医者「はつし〜。」

雷「あ痛〜、やれ〜、痛ひは〜、早ふ抜いてくれ〜。」

医者「是(これ)は雷殿共(と)覚(おぼ)ませぬ。人間さへ立てます。経絡(けいらく)が違ひます、何と身をもだへなさるゝぞ。」

雷「いや〜、堪忍(かんにん)ならぬ、早(はや)ふ抜いてくれ〜。」

Kuracisto: Hejme mi povus doni al vi kuracilon kontraŭ paralizo. Sed en vojaĝo mankas kuracilo. Ĉar mi havas kun mi pinglon, mi aplikos akupunkturon kontraŭ doloro de via kokso.

Tondro: Akupunkturo dolorigas, ĉu ne?

Kuracisto: Tute ne, ne dolorige! Eĉ homo toleras ĝin.

Tondro: Mi do petas.

Kuracisto: Laŭ via ordono! Bonvolu kuŝiĝi, mi petas. Jen estas la pinglo por akupunkturo. Kien mi piku al vi? Ĉi tie, ĉu bone?

Tondro: Certe mi sentas tie agrable.

Kuracisto: Mi do piku ĉi tien, jen!

Tondro: Aj, dolore!

Kuracisto: Jen, jen!

Tondro: Aj, dolore! Ho, ve, kiel dolore! Jam forigu, mi petas!

Kuracisto: Kial krias Tondro?! Eĉ homo eltenas ĝin. Ne moviĝu, aŭ la pinglo pikos eraran vojon.

Tondro: Ne, ne, mi ne eltenos! Forigu la pinglon plej frue!

医者「尤(もつ)もでござる、抜きますぞ、こらへさせられ。さあ、抜きました。何とござる。」

雷「はあ、扱(き)も〜、痛い物じや。去(きり)ながら今の針で痛みがよほど治つた。去ながら、まだどこやら痛みの残つた所が有(あ)て気味が悪ひ。」

医者「それなら、も一本立てたら痛みも中風も、すきと治しまして、根を切て進ませふ。」

雷「それなら、も一本立(た)ててくれい。痛(い)ふなひ様にしてくれい。」

医者「心得ました、こゝがよふござらふ、爰(こゝ)に立(た)ませふ、はつし。」

雷「あ痛〜、やれ〜、こらへられぬぞ。早ふ抜いてくれ〜。」

医者「今少(すこ)でござる、待たせられ。抜きますぞ、きつとしてござれ。」

雷「いや〜、痛ふてどふもならぬ、早ふ抜け。」

医者「心得ました、抜きますぞ。さあ、抜きました、何とござる。」

雷「扱(き)も〜、痛ひ物哉。はあ、今の針で痛みがすきとよいは。」

Kuracisto: Mi komprenis. Nun mi forigos ĝin, eltenu! Jen mi forigis. Kiel vi sentas nun?

Tondro: Ho, kiel doloriga ĝi estis! Mia kokso nun tamen malpli doloras, kvankam ie ankoraŭ restas doloro mal-sana.

Kuracisto: Se mi pikos ankoraŭ unu fojon, la pinglo komplete kuracos vian kokson kaj paralizon.

Tondro: Do ankoraŭ unu pikon mi petas. Tio tamen estu nedoloriga.

Kuracisto: Mi faros tiel. Ĉi tie taŭgas. Mi pikos ĉi tien, jen!

Tondro: Aj, dolore! Ho, ve, mi ne eltenos! Jam forigu la pinglon!

Kuracisto: Atendu iom da tempo! Baldaŭ mi forigos ĝin. Volu elteni.

Tondro: Ne, ne, mi ne eltenos! Forigu la pinglon plej frue!

Kuracisto: Mi komprenis. Nun mi forigos ĝin! Jen mi forigis. Kiel vi sentas nun?

Tondro: Kiel doloriga ĝi estis! Ho, la doloro tute malaperis!

医者「さふでござらふ。それなら、ちと立(ち)てみさせられ。」

雷「立てみよふ、手を取(と)てくれ。」

医者「心得ました、手を取て立たしませふ、何とござる。」

雷「立てみてもよい、嬉しうこそあれ。最早(もはや)身どもは天上するぞ。」

医者「是(これ)、申し〜。」

雷「何ごとじや。」

医者「只今療治を致した薬代(やぐい)を被下(きだ)。」

雷「いや、身どもはふと爰(こゝ)へ落ちたによつて、持合(もちあはせ)がない、よい便宜(べんぎ)にをこさふぞ。」

医者「いや〜、それがいつのことやら知れませぬ。此(こゝ)ごとくに私(わたし)の遠国(とんこく)へ廻りますも、薬代を取り、身を立てふためでござる。どうしても只今取らねばなりませぬ。」

雷「それでも、ない物はぜひがない。やあ、よいことを思ひ出(だ)した、物とせふぞ。」

医者「何とでござる。」

雷「今度夕立のする時に、そちが所へ落ちて、其(こゝ)時薬代をやらふぞ。」

Kuracisto: Bone, bone! Nun ekstaru, mi petas.

Tondro: Mi ekstaros. Subtenu min.

Kuracisto: Bone, prenu mian manon. Kiel vi sentas?

Tondro: Mi staras sen doloro! Kiel feliĉe! Nun mi leviĝos al la Ĉielo!

Kuracisto: Atendu momenton!

Tondro: Kion vi volas?

Kuracisto: Honorarion por kuracado.

Tondro: Mi ne havas monon, ĉar mi falis ĉi tien tute ne atendite. Iam mi pagos, kiam mi havos okazon.

Kuracisto: Mi tute ne scias, kiam vi havos okazon! Por vivteni min per honorario, vi sciu, mi vojaĝas al malproksimaj kaj fermdaj landoj. Nepre nun mi devas ricevi mian honorarion!

Tondro: Nenio helpas, ĉar mi ne havas. Ho, mi havas bonan ideon! Ĉu vi konsentas?

Kuracisto: Kion vi proponas?

Tondro: En la plej frua venonta pluvo mi falos al vi kaj pagos!

医者「なふ〜、をとましや〜、
聞(き)もいやでござる。いや
でもおふでも、今取らねばなり
ませぬぞ。」

雷「それは医者殿、聞分(きき)がな
い。持合がなければ、こゝに近付
(つき)といふてはなし、借(か)つ
てやらふ様もない。何とそれなら
ば、身どもに薬代の替りに、何ぞ
似合(に)ふた望(のぞみ)はないか。」

医者「されば何でござらふぞ。や、
思ひ付けた。此(こゝ)ごとく田
舎遠国(とん)を廻りますれば、
今年(ことし)は水損(すい)がいた、干損
(ひそ)がいたのと申(まう)て、
薬代くれませぬ程(ほど)に、今
から干損も水損もいかぬ様に、
して被下(くだ)。」

雷「それは何よりやすいことじや。
身どもがまゝじや。水損干損の
いかぬやうにして、世の中のよ
い様にしてやらふぞ。」

医者「それはかたじけなふござる。」

雷「其上(その)そちを、天薬(てん)の
頭(かみ)に祝(いは)ふてやらふぞ。」

医者「いよ〜かたじけなふござ
る。」

雷「それなら此(こゝ)様子を謡
(うた)に謡(うた)ふて天上せふ程
(ほど)に、なんぢも謡へ。」

医者「心得ました。」

Kuracisto: Ho, ve, terure! Mi
ne povas akcepti vian pro-
ponon! Nepre nun mi devas
ricevi mian honorarion!

Tondro: Kuracisto, ne racia vi
estas! Mi ne havas monon,
nek konaton ĉi tie, kiu prun-
tedonos al mi. Ĉu vi tamen
havas ian deziron por vi,
kiun mi povos plemumi.

Kuracisto: Ĉu deziro por ple-
numi? Ha, mi havas deziron!
Mi vajaĝas tra la provincoj
malproksimaj. Oni ne donas
al mi honorarion, kiam ili
suferas de inundo aŭ sekeco.
De nun por ĉiam ni ne havu
sekecon nek inundon.

Tondro: Tio estas facila kaj laŭ
mia plaĉo! Mi zorgos, ke vi
havu nek inundon nek sekecon
kaj la mondo estu prospera!

Kuracisto: Elkore mi dankas vin!

Tondro: Krom tio mi faros vin
la ĉefmedicinisto!

Kuracisto: Multe mi dankas
vin!

Tondro: Nun mi kantos pri tio
kaj leviĝos al la Ĉielo. Ankaŭ
vi kantu!

Kuracisto: Mi kantos!

雷「(謡、太鼓打上)

へ降(ふり)ては照(てる)しつ〜
一千年が其(その)間水損干損有
(ある)まじき
御身は薬師の化現(けげん)かや
中風を直(な)す薬師(くす)を
ば典薬頭(てんやくとう)と言ひ捨て
て又鳴神(なるみ)は上りけり〜」

雷「ひつかり〜」

医者「くはばら〜」

※医師：角(すみ)頭巾(ずきん)、編綴(ひんじゆ)、狂言袴、針、槌。

※雷：赤頭(あしかが)、武悪面、厚板(袖無し法被)袴、脚半、羯鼓、撥。

※黄蘗：きはだ。ミカン科の落葉高木。樹皮は健胃剤・火傷の治療薬・黄色染料。

※典薬の頭(かみ)：宮中の医療・医薬等担当の典薬寮の長官。

Tondro kaj Kuracisto: (En tamburado)

♪ Por mil jaroj de nun estu
En sereno kaj en pluvo
Nek sekeco, nek inundo!
Ĉar vi Bhajŝafaguruo
Savis min de paralizo,
Estu ĉefmedicinisto!
Tondro nun al Paradizo!

Tondro: Fulmo! Tondro! Fulmo!
Kuracisto: Terure! Terure! Terure!
(Ambaŭ eliras el la scenejo)

※kostumo de Kuracisto: rektangula kufo, kies supron oni falde pendigas malantaŭen; kuracista haoro; hakamo kun desegnaĵoj; pinglo kaj martelo por akupunkturo.

※kostumo de Tondro: longa ruĝa peruko; masko de demono; dika hapio sen maniko; hakamo; surobendoj; tamburo; frapiloj.

※felodendrono: arbo el rutoj. La ŝelo estas stomakkuracilo, flava tinkturo kaj efikas kontraŭ brulvundo.

※Ĉefmedicinisto: Ĉefo de kortegaj kuracistoj.

※: simbolo de fulmo.

蝸牛 (かぎゅう)

原典：山本東本 (大蔵流)
シテ：山伏、アド：主、太郎冠者

山伏「へ三(み)つの峯入(みね)り、
駈出(かけ)なる、三つの峯入り、
駈出なる、行者(ぎょう)ぞ尊
(たつ)かりける(詞)これは出
羽(で)の羽黒山(はぐろ)より出
(い)でたる、駈出の山伏です。
このたび大峯(おおね)・葛城
(からぎ)を仕舞い、唯今本国へま
かりくださる。まず、そろりそろ
りと参ろう。(道行)

いや、まことに、行は萬行あり
とは申せども、とりわき山伏の
行は、野に伏し、山に伏し、岩
木を枕とし、難行苦行を致す。
(常座で)その奇特(きど)には、
(上を見て)空飛ぶ鳥をも、目
(ま)の前へ祈り落すが、(落ち
る鳥を視線で追ってから胸を張
る)山伏の行力(ぎょうりき)です。

これはいかなこと。けさ、宿を
早々立ったれば、殊(こと)の外
(ほか)眠うなった。何と致そう…
いや、これに大きな藪がある。
まず、入ってみよう。(舞台中
央後方)エイエイヤットナ。(狭
い隙間を通る所作で中央へ)こ

Heliko

el la libro de YAMAMOTO Azuma
tradukis SIMATANI takesi 2006

Jamabuŝo:(ĉe ZYOOZA al
dekstro) ♪ Ankorauŝo novico,
mi tamen, hardita en *Ku-
mano*, estas asketo jam emi-
nenta. (al publiko) Mi estas
novica jamabuŝo el la monto
Haguro en *Dewa*. Nun mi iras
hejmen de la montoj *Oomine*
kaj *Katuragi*. Mi iru senhaste.
(rondiras)

Inter miloj da ekzercoj la plej
severa estas tiu de jamabuŝo
kun bivakoj en kampoj kaj
montoj.

(ĉe ZYOOZA)Antaŭ mia forto
(vidas supren) falas birdo el
aero. (okulsekvas falon; al la
publiko) Jen estas la potenco
de jamabuŝo!

Ho, ve! Tro frue en la mateno
mi ekvojaĝis! Nun mi devas
siesti... Ĉi tie estas granda
veprejo. Mi eniru! (de meze
malantaŭe) Nu, nu, hop!
(kvazaŭ tra malvastejo iras
al la mezo) Kiel vaste estas en

れは打ち開いた、大きな藪じゃ。どの辺(あ)りがよかろうぞ。いや、ここもとがよかろう。さらば休もう。(地謡座の前で)エイエイヤツナ。(寝る)くたびれた、くたびれた。」

主「(主と太郎冠者登場。太郎冠者は後ろに座る。主は常座で)これはこの辺(あ)りに住居(すま)致す者で御座る。それがし、果報めでたい祖父(おじ)を一人(いち)ん)持って御座るが、これへ蝸牛(かたつむり)を進上いたせば、なおなお、御寿命御長遠(ちよう)など申すによって、太郎冠者を呼び出(だ)だし、蝸牛を取りに使わそうと存(ぞん)ずる。やいやい太郎冠者、あるかやい。」(脇座へ移動)

太郎冠者「ハアー。」(常座へ移動)

主「いたか。」

太郎冠者「お前におりまする。」

主「念無(ねん)う早かった。汝を呼び出(い)だすは別(べ)なることでもない。そちも知るとおり、こちの祖父御(おじ)ほど御果報といい御寿命といいめでたいお方はあるまい。」

太郎冠者「仰(おほ)せらるるとおり、めでたいお方はございりま

la veprejo! Kie mi kuŝiĝu? Jen mi trovis bonan lokon. Nun mi ripozu! (ĉe ZIUTAIZA) Nu, nu, hop! (ekkuŝas) Kiel laca mi estas! Kiel laca mi estas!

Mastro: (aperas la Mastro kaj Tarookazya. Tarookazya eksidas malantaŭe. Mastro ĉe ZYOOZA) Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Mi havas avon prosperan. Oni diras, se al li mi donocos helikon, li certe ĝuos des pli longajn vivon kaj prosperon. Mi elvoku la serviston kaj li iru kapti helikon. Hej, Tarookazya, kie vi estas? (M iras al WAKIZA)

Tarookazya: ♪ Jen! (T iras al ZYOOZA)

Mastro: Kie?

Tarookazya: Antaŭ vi!

Mastro: Bone, tre baldaŭ vi venis. Mi havas ion ordoni al vi. Vi scias: neniu krom mia avo ĝuas tiel longajn vivon kaj prosperon.

Tarookazya: Jes, Sinjoro! Krom lia moŝto neniu alia estas tiel

すまい。」

主「それよそれよ。それにつき、蝸牛を進上申せば、いよいよ御寿命御長遠などいうによって、汝は大儀ながら今から蝸牛を取ってこい。」

太郎冠者「畏(かしこ)まっては、ござりまするが、蝸牛と申すものは、どのようなもので、どこもとにいるものやら存(ぞん)じませぬによって、これはなにとぞ御免なされて下されい。」

主「知らずは教えてやろう。まず蝸牛というものは、土から生じて藪に住むものじゃ。」

太郎冠者「ははあ、藪に住むものでござるか。」

主「頭(かし)が黒うて、腰に貝を付けている」

太郎冠者「腰に貝がござるか。」

主「なかなか。その上、折々(おり)は角(つ)を出すものじゃ。」

太郎冠者「ははあ、角も出しまするか。」

主「劫藤(こよとう)を経たは人ほどもあるというによって、随分念を入れて、大きなを取ってこい。」

太郎冠者「何がさて、畏(かし)まっ

prospera!

Mastro: Certe neniu alia! Oni konsilis, ke mi havigu al li helikon, kaj li certe ĝuos des pli longajn vivon kaj prosperon. Tial vi iru kaj venigu helikon.

Tarookazy: Jes, Sinjoro! Laŭ via ordono mi iru ien ajn. Mi tamen tute ne scias, kia estas tiu heliko, nek kie ĝi troviĝas. Tial mi ne povos venigi helikon.

Mastro: Ĉar vi ne scias helikon, mi do klarigos pri ĝi: Unue, heliko devenas de tero kaj troviĝas en veprejo.

Tarookazy: Jes, Sinjoro, heliko troviĝas en veprejo!

Mastro: Due, ĝi havas nigran kapon kaj konkon ĉe la lumbo.

Tarookazy: Konkon ĉe la lumbo?

Mastro: Jes, ja! Trie ĝi foje elmetas kornojn.

Tarookazy: Ho, ankaŭ kornojn!

Mastro: Cetera veterana heliko estas tiel granda kiel homo. Iru kaj venigu kiel eble plej grandan!

Tarookazy: Jes, Sinjoro, laŭ

て御座る。」
主「早う行け。」
太郎冠者「心得ました。」
主「エーイ。」
太郎冠者「ハアー」(主は狂言座に座る)
太郎冠者「(正面を向く)さてもさても、こちらの頼うだ人のような、ものを急に仰(おほ)せ付けられるるお方は御座らぬ。今から見たこともない蝸牛を取ってこいとおことじゃ。さりながら参らずはなるまい。まず急(いそ)いで参ろう(歩き出す)いやまことに、こう参っても、蝸牛があればようござるが、藪に住むものと仰(おほ)せられたら、参ったならば、無いことは御座るまい(常座で止まり)いや、来るほどに大きな藪がある。どれどれ、まず入ってみよう。(舞台中央後方で)エイエイヤットナ。(狭い隙間を通る所作で中央へ)ええ、これはいかなこと、おびただしい蜘蛛の巣じゃ。ははあ、これは打ち開いた、大きな藪じゃ。さて、仰(おほ)せ付けられた蝸牛は、どこもとにいることじゃ知らぬ。少しもよいのに致したいものじゃが、(地謡座の方を見て)

via ordono!
Mastro: Jam iru!
Tarookazy: Jes, Sinjoro!
Mastro: Iru!
Tarookazy: Jes! (M sidas ĉe KYOOGENZA)
Tarookazy: (al publiko) Ho, ve! Ĉiam kaprican ordonon donas mia Sinjoro! Hodiaŭ li ordonis al mi de nun iri kaj venigi helikon, kiun mi tute ne scias. Mi tamen devas iel ajn plenumi lian ordonon. Nun mi iru haste. (ekmarŝas) Ĉu certe tie mi trovos helikon? Mia Sinjoro diris, ke ĝi troviĝas en veprejo. Mi iru al veprejo kaj esperu tie trovi helikon... (ĉe ZYOOZA) Jam mi alvenis al granda veprejo! Nun mi eniru en la veprejon! (de meze malantaŭe) Nu, nu, hop! (kvazaŭ tra malvastejo iras al la mezo) Ho, ve, ĝenas min multe da araneaĵo... Kiel vaste estas en la veprejo! Kie mi trovas helikon, kion mi venigu al mia Sinjoro? Kiel eble plej grandan mi volas trovi. (rigardante al ZIUTAIZA) Nun mi trovis! Jen tie kuŝas

いや、あれに頭の黒い者が寝ている。もし、蝸牛でないか知らぬ。何にもせよ、まず起(お)いてみよう。(山伏を起こす) いや申し申し、起きて下されい、起きて下されい。」

山伏「ああ、よう寝た。誰(たれ)じゃ。」

太郎冠者「私(わたし)で御座る。」

山伏「何、私。」

太郎冠者「なかなか。」

山伏「私と言うは、誰じゃ。」

太郎冠者「ちと、用のことが御座る。何とぞ起きて下されい。」

山伏「(立ち)えい、ここな者は。何として、みどもを起(お)いたぞ。」

太郎冠者「(常座で)されば、そのことで御座る。ちかごろ聊爾(りご)な申しごとながらもしこなたは蝸牛では御座らぬか。」

山伏「なんじゃ蝸牛ではないか。」

太郎冠者「なかなか。」

山伏「それは、何ゆえ蝸牛と思うぞ。」

太郎冠者「さればそのことで御座る。蝸牛は藪に住んで、頭の黒いものじゃと申しまするが、こなたの頭が黒う御座るによって、蝸牛では御座らぬかと申す

io kun nigra kapo! Ĉu ĝi povas esti heliko? Antaŭ ĉio mi veku kaj demandu lin. (vekas la jamabuŝon) Pardonon, Sinjoro! Bonvolu vekigi, bonvolu vekigi!

Jamabuŝo: Ha, tre bone mi dormis... Kiu?

Tarookazy: Jen mi estas!

Jamabuŝo: Vi?

Tarookazy: Jes, mi!

Jamabuŝo: Certe vi! Kiu tamen vi estas?

Tarookazy: Mi havas demandon. Bonvolu vekigi.

Jamabuŝo: (J ekstaras)Ba, sentaŭgulo! Kial vi vekis min?

Tarookazy: (ĉe ZYOOZA)Pardonon mi petas. Kvankam maldece mi devas demandi vin: Ĉu vi estas heliko?

Jamabuŝo: Ĉu mi estas heliko?

Tarookazy: Ĉu, Sinjoro?

Jamabuŝo: Kial vi vidas min heliko?

Tarookazy: Oni diris al mi, ke heliko vivas en veprejo kaj ĝi havas nigran kapon. Ĉar vi havas nigran kapon, mi supozas vin heliko.

ことをござる。」

山伏「なんじゃ、頭が黒いによつて蝸牛ではないかと言うか。」

太郎冠者「さようで御座る。」

山伏「ちと、それに待て。」

太郎冠者「心得ました。」

山伏「(正面を向き笑う) さてもさても、世には興(きょう)がった者もあればあるものじゃ。みどもがこれに寝ていたら、頭が黒いによつて蝸牛かと申す。さだめてきゃつは愚鈍な者であろう。さんざんになぶってやろうと存(ぞん)ずる。(太郎冠者に向き直り) やいやい、そちは何のために蝸牛を尋ぬるぞ。」

太郎冠者「さればそのことで御座る。私(わたくし)の頼(たの)むだ者の祖父御(おじい)は大果報(だいこくぱう)なお方で御座るが、それへ蝸牛を進上(しんじやう)致(いた)せばいよいよ御寿命(ごじゆめい)御長遠(ごぢやうえん)など申しまするによつて、それゆえ尋ぬることで御座る」

山伏「子細(こさい)を聞けばもつともじゃ。さてさてそちは仕合わせな者じゃ。汝(なんぢ)が尋ぬる蝸牛(かき)はみどもじゃ。」

太郎冠者「ははあ、すれば、こなたが蝸牛(かき)をござるか。」

山伏「なかなか。」

Jamabuŝo: Ĉu vi supozas min heliko, ĉar mi havas nigran kapon?

Tarookazyja: Jes, Sinjoro!

Jamabuŝo: Atendu momenton.

Tarookazyja: Jes, Sinjoro!

Jamabuŝo: (J ridegas al la publiko) Ha, ha, ha! Kian fantazion li havas! Ĉar mi kuŝis ĉi tie en veprejo kaj mi havas nigran kufon, li vidas min heliko. Certe granda idioto li estas! Mi amuzos min pri li. Ha, ha, ha! (al Tarookazyja) Hej, mi demandas: Por kio vi bezonas helikon?

Tarookazyja: Mi klarigos: Mia Sinjoro havas avon kun longaj vivo kaj prospero. Kun heliko, oni diras, li certe ĝuos des pli longajn vivon kaj prosperon. Por tio mi bezonas helikon.

Jamabuŝo: Mi komprenis, kial vi bezonas helikon. Vi estas bonŝanca. Mi mem estas heliko, kiun vi bezonas.

Tarookazyja: Ho, vi mem estas Sinjoro Heliko!

Jamabuŝo: Jes, mi mem estas.

太郎冠者「それは私(わたし)の仕合わせで御座る。それにつき、ちとお尋ねが御座る。蝸牛は腰に貝を付けていると申すが、その貝が御座るか。」

山伏「何じゃ、腰に貝がある。」

太郎冠者「なかなか。」

山伏「今、見せてやろう。(背中をみせ)そりゃ、そりゃ、そりゃ、そりゃ。」

太郎冠者「ははあ、まことにみごとな貝で御座る。」

山伏「みごとな貝であろう。」

太郎冠者「さて、また折々は角(つ)を出すと申すが、何とぞ角も見せて下されい。」

山伏「角か。」

太郎冠者「なかなか。」

山伏「角、角、それぞれ。(後ろ向きに膝をつき、結袈裟(ゆいさ)を持ち上げ)そりゃ、そりゃ、そりゃ、そりゃ。何と、角が見えたか。」

太郎冠者「ははあ、まことにみごとな角で御座る。」

山伏「みごとであろうかの。」

太郎冠者「さてもさても、頼うだ人の申すとおりの、劫藪(きょうさく)を経たは人ほどもあると申しま

Tarookazy: Vere bonŝanca mi estas! Nun mi havas demandojn: Oni diras, ke heliko havas konkon ĉe la lumbo. Ĉu vi havas konkon?

Jamabuŝo: Ĉu mi havas konkon?

Tarookazy: Ĉu vi havas konkon?

Jamabuŝo: Nun mi montros ĝin! (J turnas sian dorson al T) Jen, jen, jen!

Tarookazy: Ho, belan konkon vi havas!

Jamabuŝo: Jes, belan konkon mi havas!

Tarookazy: Cetere oni diras, ke vi foje elmetas kornojn.

Jamabuŝo: Ĉu kornojn?

Tarookazy: Ĉu vi havas?

Jamabuŝo: Kornojn, kornojn... Jes, mi havas! (J turnis sian dorson al T kaj surgenule levigas kasajon) Jen, jen, jen! Ĉu vi vidis la kornojn?

Tarookazy: Ho, belajn kornojn vi havas!

Jamabuŝo: Jes, belajn kornojn mi havas!

Tarookazy: Mia Sinjoro diras, ke veterana heliko estas tiel granda kiel homo. Vi certe

したが、疑いもない、臨むところの蝸牛で御座る。何とぞ私の方へおいでなされて下さい。」

山伏「それは行きたいものなれども、この間は、方々の約束があるによって、急には、え行かれまい。」

太郎冠者「ちかごろごもっともでは御座れども、私の、これでお目にかかりましたも多生の御縁で御座る。その上、主命(しゅめい)と申し、私の仕合わせで御座る。外々(ほか)はともかくも、何とぞ私の方へおいでなされて下さりようならば、かたじけのう御座る。」

山伏「いや、それほどに言うならば外々はあとにして、まず汝が方へ行き、そちが頼うだ者の祖父から寿命長遠にないてやろぞ。」

太郎冠者「それはかたじけのう御座る。早う来て下されい。」

山伏「さりながら、ただは行かれぬ。囃子物(はやしもの)で行こうぞ。」

太郎冠者「囃子物は私の得物(えもの)で御座る。それは何と申して囃しまするぞ。」

山伏「別(べつ)にむつかしいこと

devas esti Sinjoro Heliko, kiun ni bezonas! Bonvolu veni al ni, mi petas!

Jamabuŝo: Kvankam mi volus veni al vi, mi ne povos, ĉar mi estas tute okupita kun aliaj invitoj.

Tarookazya: Kvankam tute okupita, vi ja havas de multaj antaŭmondoj destinon renkonti min kaj veni al ni. Cetero mi estos tre feliĉa, se mi povos plenumi la komision de mia Sinjoro. Multe mi dankas vin, se vi bonvolus veni al ni spite al multaj aliaj invitoj.

Jamabuŝo: Ĉar vi multe petas, mi venos al vi, spite al aliaj invitoj. Mi faros, ke la avo de via Sinjoro ĝuu des pli longajn vivon kaj prosperon.

Tarookazya: Elkore mi dankas vin. Nun bonvolu veni al ni.

Jamabuŝo: Mi tamen ne povas veni al vi sen takto. Mi venos laŭ via takto.

Tarookazya: Mi estas bona taktanto. Kun kiaj vortoj mi taktu por vi?

Jamabuŝo: Simplaj estas la

でもない。そちは『雨も風も吹かぬに、出ざ(な)、かま打ち割ろう』と言うて囃せ。みどもは『でんでんむしむし、でんでんむしむし』と言うて浮きに浮いて行こう。」

太郎冠者「これは面白そうに御座る。それならば囃しましょう。」
山伏「早う囃せ、早う囃せ。」

太郎冠者「畏(かしま)って御座る。(扇(あふぎ)で左手を打ちながら)はあへ雨も風も吹かぬに、出ざ、かま打ち割ろう、出ざ、かま打ち割ろう(常座で小さく廻る)」

山伏「へでんでんむしむし、でんでんむしむし(舞台いっぱいには廻る)」

主「(囃しの途中で立ち、一の松で)最前太郎冠者を、藪へ蝸牛を取りにつかわいてござるが、あまり遅う御座るによって、迎いに参ろうと存(ぞん)ずる。(歩き出す)何をしていることじゃ知らぬ…さればこそ、あれに何やらしている。やいやい太郎冠者、汝はそれに何をしているぞ。」

vortoj:

♪ Pluvu kaj blovu! Elvenu Helik'!

Se ne, krevos via konko!

Mi sekvos vin per la vortoj:

♪ Venu, venu, jen, Heliko!

Tarookazy: Amuzaj vortoj tio estas! Volonte mi taktos por vi.
Jamabuŝo: Jam ni komencu takti!

Tarookazy: Jes, Sonjoro! (frapante sian maldekstran manplaton per ventumilo)

♪ Haa! Pluvu kaj blovu! Elvenu Helik'!

♪ Se ne, krevos via konko! (dufoje)

(rondiras en ZYOOZA; genulevas graslitere)

Jamabuŝo: ♪ Venu, venu, jen, Heliko!(3foje)

(J rondiras tra la tuta scenejo)

Mastro: (M ekstaras dum la taktado. ĉe la unua pino) Mi sendis *Tarookazy* al la veprejo por heliko. Tro longe li ne revenas. Mi iru serĉi *Tarookazy*.(ekiras) Kion li faras nun? ...Ho mi trovis lin! Hej, *Tarookazy*, kion vi faras ĉi tie?

太郎冠者「(舞台口へ連れて来られて)いや、ただいま囃子物で蝸牛を連れて参るところで御座る。」

主「なんじゃ蝸牛を連れて来る。」

太郎冠者「なかなか。」

主「どれどれ…やあ、これはいかなこと。やいやい、あれは山伏ではないか。」

山伏「やいやい、囃せ囃せ。」

太郎冠者「(山伏に)心得ました。(常座で)へ雨も風も吹かぬに、出ざ、かま打ち割ろう、出ざ、かま打ち割ろう(山伏は『へでんでんむしむし』と舞う)」

主「これはいかなこと。やいやい太郎冠者、あれは山伏ではないか。(舞台口へ連れてくる)」

太郎冠者「やあ、山伏で御座るか。」

主「なかなか。」

太郎冠者「やいおのれは山伏ではないか」

山伏「何、山伏。」

太郎冠者「なかなか。」

Tarookazy: (kondukita al antaŭ la ponto) Ho, Sinjoro! Mi taktadas por ke la Sinjoro Heliko venu al ni.

Mastro: Por ke la heliko venu al ni?

Tarookazy: Jes, Sinjoro!

Mastro: Mi vidu... Ho, kio okazas? Hej, Tarokazy, li estas Jamabuŝo!

Jamabuŝo: Hej, taktu, taktu!

Tarookazy: (al J) Jes, Sinjoro Heliko! (ĉe ZYOOZA)

♪ Pluvu kaj blovu! Elvenu Helik'!

♪ Se ne, krevos via konko!(T dancas)

(J dancas: Venu, venu, jen, Heliko!)

Mastro: Ho, terure, terure! Hej, hej, *Tarookazy*, li estas Jamabuŝo! (M kondukas T al antaŭ la ponto)

Tarookazy: Ĉu li estas Jamabuŝo!?

Mastro: Jes, Jamabuŝo!

Tarookazy: Hej, vi estas Jamabuŝo!

Jamabuŝo: Ĉu mi estas Jamabuŝo!?

Tarookazy: Jes, Jamabuŝo!

山伏「山伏ということがあるものか。これはこの藪にを劫藤(りょうとう)を経たへでんでんむしむし、でんでんむしむし。」

太郎冠者「へ雨も風も吹かぬに、出ざ、かま打ち割ろう出ざかま打ち割ろう。」

主「さてもさても、むさとしたやつじゃ。やいやい、やい太郎冠者、汝はぬかれおった。あれは山伏じゃと言うに。」

太郎冠者「すれば真実山伏で御座るか。」

主「なかなか。早う打擲(ちやうく)せい打擲せい。」

太郎冠者「心得ました。(常座で)やい、おのれはみどもをたらしおったな、さんざんに。」

主・太郎冠者「打擲してくりよう。」

山伏「これはいかなこと。そちたちは、そのように言うてもな、へでんでんむしむし、でんでんむしむし。」(主と太郎冠者は共に囃し出す。山伏を先頭に、囃しながら退場する)

※山伏：日本の役小角(えんの)を祖とする、仏教の一派、修験道の修行者。山中を巡り歩いて修行する。頭に黒い兜巾(とぎん)、胴に結袈裟(けいさ)、腰に法螺貝

Jamabuŝo: Mi ne estas Jamabuŝo, sed veterana heliko en la veprejo! ♪ Venu, venu, jen, Heliko!

Tarookazy: ♪ Pluvu kaj blovu! Elvenu Helik'! ♪ Se ne, krevos via konko!

Mastro: Kia idioto vi estas! Hej, hej, *Tarookazy*, vi estas sorĉita! Li estas Jamabuŝo!

Tarookazy: Ĉu vere Jamabuŝo!?

Mastro: Jes, ja! Tuj batu lin, batu lin!

Tarookazy: Jes, Sinjoro! (ĉe ZYOOZA) Hej, vi trompis min!

T kaj M: Ni batos vin!

Jamabuŝo: Ho, terure, kion vi diras! Vi tamen ne povos: ♪ Venu, venu, jen, Heliko! (T kaj M kune ektaktas. Ĉiuj dancante eliras el la scenejo)

※ jamabuŝo: asketo de ŝugendo, japana montokulto sinkretisma kun budhismo, fondita de *EN-no-Ozunu*. Li hardas sin migrante montojn

をつける。

※出羽(でわ)：当時の国名。現在の山形県・秋田県の大部分。

※羽黒山(はぐろさん)：山形県の山。修験道の修行地として有名。

※大峯(おおみね)・葛城(かつらぎ)：奈良県などの山。修験道の霊場。

※法螺貝：フジツガイ科のうずら紋様の、大形巻貝。吹き口をつけて鳴るように加工したものを、山伏が携帯する。

※狂言座：橋掛かりの、アト座に接続する部分

※臙：草冠の下に月+曷。臙の本字。

kun nigra kufo, kasajo kaj konk-trumpeto.

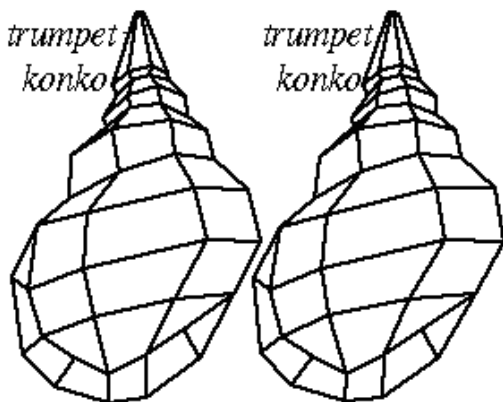
※Dewa: tiama provinco, grandaj partoj de nunaj gubernioj Yamagata kaj Akita.

※Haguro: monto en la gubernio Yamagata, ekzercejo por jamabuŝoj.

※Oomine kaj Katuragi: montoj en la gubernio Nara, sanktejo por jamabuŝoj.

※trumpetkonko(*Charonia tritonis*): granda spiralforma konkulo, el kies konko oni faras konkan trumpeton.

※KYOGENZA: fino de la ponto ĉe la scenejo.

布施無経 (ふせないきょう)

狂言記拾遺、巻五の七
登場人物：主、貧僧

Almozo

el “Kyoogenki Syuui” vol. 5.7
tradukis SIMATANI takesi 2008

貧僧「これは当寺の住僧で御座る。今日は誰殿と申(まう)方へ常齋(じやうさい)に参るはづでござる。参らふと存(ぞん)ずる所に、又去初(さきよめ)ての御方から参つてくれいと仰(おほせ)られ、余儀なふてこれへ参り、唯今帰りました。常齋の事で御座る。定めて待(まち)かねて御座らふ程(ほど)に、只今からなりとも参り、勤めばかりなりと致して帰らふと存(ぞん)ずる。またこれへ参れば、定而(さだま)鳥目十疋(ちやうもくじつびき)づつの布施物を下さるゝ、壹つは此(こ)下心もござり、まづそろへ参(まゐ)ふ。まことに思ふやふにならぬ世の中でござる。どちらぞを非時にすればよふござるに、てふど『貧僧の重ね時(とき)』と申(まう)がこれとござる。参る程(ほど)にこれじや。物申(もの)、案内申。」
主「表に案内とある。どなたでござる。」

貧僧「いや、私でござる。」

主「やあ、お住持様でござるか。」

Bonzo: Mi estas malriĉa bonzo en ĉi tiu templo. Hodiaŭ matene mi devus viziti Sinjoron () por manĝi regule regalatan manĝon. Sed kiam mi estis ekironta, iu unuafoje aperinta petis min iri kaj porpreĝi. Neeviteble mi iris kaj nur nun revenis. La sinjoro kun regula manĝo vane atendadis min. Kvankam tro malfrue por la manĝo, de nun mi vizitu lin kaj porpreĝu. Cetere je ĉiu vizito li donas al mi cent groŝojn. Nepre mi vizitu lin por la almozo. Nu, mi iru senhaste. (rondiras) Ĉagrenas la mondo. Oni diras: Malriĉa bonzo manĝas dufoje regale... Ha, mi jam atingis la domon. (Laŭte) Saluton, sinjoro, saluton!

Mastro: Oni vokas min. Kiu salutas min?

Bonzo: Estas Mi, Sinjoro!

Mastro: Ha, Sankta Bonzo! Mi

よふこそ御出(おい)なされました。今朝は待ちかねておりました。」

貧僧「そふでござらふ。私も常齋の事なり、参(まゐ)ふと存(ぞん)ずる所に、去(さ)初ての御方からぜひとも齋に参つてくれいと仰(おほ)られて余儀のふこれへ参り、唯今帰りました。定めて待ちかねてござらふず、遅(おそ)なわつたれど、せめて勤めばかりなりと致して帰らふと存(ぞん)じ参りました。」

主「よふこそ御出(おい)なされました。お勤めをなされてください。先(ま)かふ御通りなされませ。」

貧僧「心得ました。通りましよ。申し、こなたには、いつ参つても持仏堂をきれいにしてをかせるゝ、奇特(きど)な事でございます。」

主「いや、左様にもござりませぬ。」

貧僧「さらば勤めを始めましよ。『如是我聞(にょもん)一時仏在須菩(いちじぶつ)大王三千大千世界』。やあ、いつぞやは見事な花を下されました。」

主「されば、進ぜましたが、御役に立ちましてござるか。」

tre ĝojas, ke vi finfine venis!
En la mateno mi vane atendadis vin.

Bonzo: Pardonon mi petas!
Kiam mi estis ekironta al vi, iu unuafoje aperinta petis min iri kaj porpreĝi. Neeviteble mi iris kaj nur nun revenis. Kun regula manĝo vi vane atendadis min. Kvankam tro malfrue por mantenmanĝo, mi venis kaj de nun porpreĝos por vi.

Mastro: Mi tre ĝojas, ke vi venis! Nun bonvolu porpreĝi por mi. Envenu, mi petas.

Bonzo: Laŭ via permeso mi eniros. Ho, mirinde! Ĉiam bele aranĝita estas via kapele. Plej diligenta vi estas!

Mastro: Ne tiel diliganta mi estas!

Bonzo: Nu, mi komencu porpreĝi: Mi aŭdis de la Budho... Subhuto... Tri miloj da mil mondoj... Ha, mi dankas, ke vi iam donis al mi belajn florojn!

Mastro: Ne dankinde! Ĉu la floroj bone servis por vi?

貧僧「折節寺に客がござつて仏前に立てましたれば、『拵(ぎ)も見事な花じや』と言ふて、みなほめ物でござつた。」

主「それは役に立ちまして満足に存(ぞん)ます。」

貧僧「さらや〜、『仏説功德(ぶつせつ)布施且(ふせ)息災延命(そくさいえん)』。やあ、あの花は庭前にござるか、またどれからぞもらはせられたか。」

主「いや、私の庭前にござります。」

貧僧「それなら、あの花の種をもらふて植へましょ。」

主「いかにも進ぜましょ。」

貧僧「かならず忘れさせらるゝな。」

主「心得ました。」

貧僧「『南無きやらたんのふ、とらや〜』もはや勤(つと)を仕廻(しま)ました。かふ参ります。少(ち)寺へも御出被成(おいで)。」

主「畏(かしこ)でござる。参りましょ。」

貧僧「さらば〜。」

主「よふござりました。」

貧僧「これはいかな事、お布施の沙汰がない。忘れられた物であらふ。但し今日は遅ふ参つたによつてくれられぬか知らぬ。いや〜、此(こゝ)やうな事は、

Bonzo: Kiam oni venis al la templo, mi ornamis la altaron per viaj floroj. Ĉiuj admiris ilin tre belaj.

Mastro: Mi ĝojas, ke la floroj bone servis por vi.

Bonzo: Budha instruo faras vin sanaj kaj longvivaj... Ĉu la florojn vi kultivis en via ĝardeno, aŭ ricevis de iu alia sinjoro?

Mastro: En mia ĝardeno.

Bonzo: Ĉu mi povus ricevi la semojn? En mia templo mi volus kultivi ilin.

Mastro: Volonte mi donacos ilin.

Bonzo: Nepre donu la semojn.

Mastro: Nepre mi donacos.

Bonzo: *NAMO*, Granda Budho! Sankta Budho! Jen mi finis la porpreĝon. Mi foriros. Volu veni al la templo!

Mastro: Dankon! Iam mi venos.

Bonzo: Ĝis la revido!

Mastro: Mi dankas vin.

Bonzo: ...Kia domaĝo! Almozon de cent groŝoj li ne donis al mi. Eble li forgesis... Aŭ eble li ne volis doni, ĉar mi malfruiĝis. Ve, mi ne povas

かならず例になりたがる物じや。教化(きやうけ)にこと寄せて取って参らふ。申し、ござるか。」

主「やあ、これはまだ、お帰りなされませぬか。」

貧僧「いや、もはや帰りますが、いつぞはこなたに教化を致そふと存(ぞん)ますれど、終(つひ)に教化致した事もござらぬ。何と、今日お暇ではござらぬか。」

主「なか、隙(ひま)でござる。忝(かたじけなく)なふござる。教化なされてくだされませ。」

貧僧「それなら先(まづ)とおりましたよ。」

主「御通りなされませい」

貧僧「扱(さく)、教化(きやうけ)と申(まう)て別(べつ)て格別な事もござらぬ。先(まづ)人間のほかない事を申さば、天光、朝露、石の火、風の前(まへ)の灯(とほ)し火、朝顔の花などにもたとへおかれてござる。朝顔の花と申(まう)物は、御存(ぞん)でござらふ、早朝に開き、日の出ればしほみ、夕部(ゆふ)にははらりと落つる、ほかないものでござる。」

主「なか、左様でござります。」

貧僧「まだ朝顔の花は、朝開け夕部(ゆふ)を待(まち)楽しみもござる。人

malhavi la groŝojn, ĉar tio kreos malbonan precedencon! Mi ricevu ilin predikante. Saluton, Sinjoro, saluton!

Mastro: Ha, Sankta Bonzo! Mi kredis, ke vi foriris.

Bonzo: Kvankam mi devus foriri, trafis min la ideo, ke mi neniam predikis vin. Ĉu vi povas doni al mi vian tempon?

Mastro: Jes, mi povas! Mi dankas vin pro via komplezo. Bonvolu prediki.

Bonzo: Mi denove iros en la kapelon.

Mastro: Bonvolu enveni.

Bonzo: Kvankam mi predikos, nenion specialan mi rakontos. Unue mi predikos efemerecon de homa vivo. Ĝi similas al suna lumo, matena roso, silika fajrero, kandellumo en vento kaj farbita floro. Farbita, kiel vi scias, ekfloras matene, sed ŝrumpas en taglumo kaj falas jam vespere.

Mastro: Certe vi pravas.

Bonzo: Kvankam farbita floro povas resti ĝis la vespero,

間のはかない事を申さば、出る息、入息(いそ)を待たぬ世の中でござる。はかない事でござる。」主「尤(もつ)、左様でござります。」貧僧「又伝説にも『伝法ぜんと欲せば、供仏施僧捨身のもつぱらとせよ。雲となり雨となる不晴(ふせい)へ〽の時』と説かせられた。かふ申ては合点が参るまい。これを一々やはらげて申時(まうす)は、『伝法ぜん』というふは、よき法を伝ふと思はば、仏に仏器を供へ、『施僧』と申て我等ごときの貧僧に何でも施(ほど)すを『施僧』と申(まう)。又『捨身をもつぱらにせよ』といふは、身を捨つると書(か)いた字じゃ。そふゆふて此(こ)身を淵川へ持(も)て行(い)て捨(す)るではない。唯世をいとふいとほぬことじゃ。後世(ごせ)の事ならば身も命も惜しまず財宝も投げ打て後世を願ふといふ事でござる。又『雲となり雨となる』、これは世間に有事じゃ。あるいは只今までこれをあの人に何程(ほど)やらふと思ふたを、ふと惜しいと思ふてやらぬ心が出来る。その惜しいと思ふ心の出来た所が晴天に村雲のかつたやふに雲となり雨となりでござる」

主「尤(もつ)でござります。」

homo estas pli efemera kaj eble mortas antaŭ ol eligi la spiron, kiun li ĵus enspiris.

Mastro: Certe, certe vi pravas.

Bonzo: Budho predikis: Por sekvi la Instruon, provizu per serviloj, ofertu al bonzo kaj sinoferu, alie nubos kaj pluvos super via serena koro... Verŝajne vi ne komprenas la vortojn. Mi klarigos simple: Se vi volas sekvi Budhan instruon, provizu templon per budhoserviloj kaj ion ajn donu al malriĉa bonzo, kiel mi. La vorto Sinoferu ne postulas forĵeti vian korpon en profundan riveron, sed ĝi deadmonas ami monduman vivon. Ĉar postmorta vivo estas multe pli valora ol nuna monduma vivo kaj ĉiuj viaj trezoroj. Nubas kaj pluvas ofte en la mondo. Foje vi povas domaĝi ion, kion antaŭe vi regule donacis. Kaj vi jam ne volas doni tion al iu alia. Tiu domaĝo venigos nubon kaj pluvon al via serena koro.

Mastro: Certe vi pravas!

貧僧「何と、合点が이었습니다か」
主「なか〜、合点いたしました。」

貧僧「また『不晴(ふせい)〜の時』
とまうす)は、晴れやらす晴れ
やらぬ時といふ事でござる。唯
今も申ごとく、かのやる物はさ
らり〜と晴れやり、また取る
物もさらり〜と取って、とか
く晴れやったがよふござる。又
先(まづ)のもらふ者の身になっ
て見たがよふござる。いつも物
を何程(ほど)くれるゝが今日
(けふ)は忘れられたか、たゞし惜
しいと思ふてか、と心に千万の
罪を作る。すれば大きなとが
じゃ。其のとがは作る者のとが
ではござらぬ。いつもやる物を
やらぬによって、とやかふと作
るゆへ、みなそのやらぬ者のと
がになります。兎角(とが)やる
物はさらり〜と晴れやらしや
れ。」

主「畏(かしこ)てござる。」

貧僧「まづ教化(きょう)と申(まう)
もこれまででござる。又寺へも
御出被成(おいでなされ)。重
而(かさ)教化致しましよ。合点
が参ったの。」

主「なか〜、合点致しました。」

Bonzo: Ĉu vi komprenis?

Mastro: Jes, ja! Tre bone mi
komprenis!

Bonzo: Super via serena koro
povas veni nuboj kaj pluvo.
Ne domaĝu oron kaj donacu
tion, kion vi regule donacas
al iu alia. Kaj tiu alia konte
nte prenos vian donacon. Tiam
ambaŭ havos serenajn koron
kaj restos nenia ĉagreno.
Pensu pri tiu, kiu atendis
donacon, sed ne povis preni.
Lin turmentas la dubo, ĉu la
donacanto forgesis donaci,
aŭ li simple domaĝas oron.
Tiu dubo estas granda peko!
Kaj tiun pekon kreis ne la
ricevanto, sed la donacanto,
kiu ne donacas tion, kion li
regule donacadis. Sendomaĝe
donacu tion, kion vi regule
donacas.

Mastro: Jes, Sankta Bonzo.

Bonzo: Jen estas ĉio, kion mi
predikas. En la templo pli de
tale mi predikos. Ĉu vi kom
prenis?

Mastro: Jes, tre bone mi kom
prenis!

貧僧「合点がいけばよふござる。さらばかふ参いらふの〜。ふと思ひ出した。ある歌にもござる。『会ふときは語り尽くすと思へども別れになれば残る言の葉』と申て、会ふ時には忘れていてかならず別れになれば、何を言わふ物、いや物をやらふ物と思ふものじゃ。何も忘れさせられた事はござらぬか。」

主「いや〜、何も忘れは致しませぬ。もはや御帰りなされますか。」

貧僧「さらばでござる。」

主「少(少)御酒でも参ってござりませぬか。」

貧僧「はて扱(扱)、こなたは氣を付(付)そふな事には付けはせいで。身どもがどこに酒を飲みます。」

主「まことに参らぬを忘れました。」

貧僧「もはや参る。」

主「ございりまするか、よふござった。」

貧僧「はあ…これはいかな事。いまの程(程)に手を取って引回(引回)すやうに言ふても合点しられぬ。何とせふ。『合点しました〜』と、あれは何を合点した知らぬ。扱(扱)も是非もない事かな。いやいやもはや思ひ切らふ。誠に『うけごいぬれ

Bonzo: Ĉar vi komprenis, mi foriros. Ĝis revido, Sinjoro! Ha, mi rememoris: Estas tia kanto: Dum vido ĉion mi jam rakontis al vi. Sen vido ion mi trovis forgesita, al vi ne konfesita. Dum interparolo oni forgesas tion, kion li devus diri. Je disiĝo vi rememoras ion, ĉu ne?

Mastro: Ne, tute ne! Nenion mi forgesas. Ĉu vi jam foriros?

Bonzo: Ĝis la revido!

Mastro: Volu iom... trinki sakeon.

Bonzo: Ba, kion vi diras!? Vi ne vidas tion, kio estas antaŭ vi. Kaj nun vi kredas, ke mi povas trinki sakeon!

Mastro: Certe vi ne povus trinki.

Bonzo: Ĝis la revido!

Mastro: Ĉu vi foriros? Mi dankas vin.

Bonzo: Ho, ve... Kial li ne rimarkas? Mi ja sugestis tiel senkaŝe. Sed li ne rimarkas... Kion mi povas fari? Sinjoro diris: Tre bone mi komprenis! Ba! Kion li komprenis, mi ne scias. Nenio helpas! Jam forgesu la groŝojn! Oni

ばこんり致す。うけごはぬ時は
永く生死(しやじ)に落(お)る』、
彼(か)十疋(じふき)の布施物(ふせもの)を二
つに押し切(きり)、大海(たいかい)へさらり
〜と投げ、無有(むいう)も無(む)もなふし
て往(い)ぬるに、何(な)んの
往(い)なれぬ事(こと)かあらふ。あゝ、よ
しない事(こと)をくど〜思(おも)ふた事(こと)
かな。…往(い)のふ〜とは思(おも)へど、
また彼(か)十疋(じふき)の布施物(ふせもの)を取(と)ると取(と)らぬは、愚僧(ぐそう)が身(み)の上(うへ)では大分(おほぶん)
の違(ちが)ひじゃ。何(なに)とぞして取(と)りた
いが。やあ、思(おも)ひ付(つ)けた。方便(はんべん)
のもって取(と)らふ。申し〜、ご
ざるか。はて、不思議(ふしぎ)な事(こと)かな。」

主「やあ、まだ帰(かへ)らせられぬか。
何(なに)ぞ見(み)へませぬか。」

貧僧(びんそう)「されば、不思議(ふしぎ)のことでご
ざる。最前(さいぜん)教化(けくわ)を致(いた)すとき、私(わが)は袈裟(けささ)を掛けていましたとも覚(おぼ)えます。又(また)取(と)って下(した)に置(お)いたとも覚(おぼ)えますが、若(も)しあ
とにはござりませぬか。」

主「されば、存(ぞん)じませぬ。
尋(たず)ねませふ。」

貧僧(びんそう)「いや〜是(これ)、私(わが)の袈裟(けささ)には印(いん)がござる。出(で)たらばあ
とから持(も)して被下(きだ)下(くだ)れ。よそから帰(かへ)って竿(さん)の端(は)に掛(か)けて
置(お)きましたれば、鼠(ねず)がてう

konsilas: Akceptu la sorton
kaj vi vivos paca, alie mor-
tos kun la ĉagreno. Mi povas
imagi, ke mi distranĉas tiujn
cent groŝojn kaj enĵetas ilin
en vastan maron. Mi povas
reiri kun nenia ĉagreno!
Ba, kial mi pensadis pri tia
bagatelaĵo... Mi tamen ne po-
vas reiri sen almozaĵo. Cent
groŝoj estas nepre necesaj
por mi, malriĉa bonzo. Ĉu ne
estas bona rimedo? Ha, mi
havas bonan ideon! (kaŝas la
kasajon) Saluton, Sinjoro! Kia
mirinda afero!

Mastro: Ho, ankoraŭ ĉi tie vi
restas! Ĉu vi ion perdis?

Bonzo: Mirinda afero okazis!
Mi portis kasajon, kiam mi
predikis. Eble mi demetis kaj
lasis ĝin en la kapelo. Ĉu ĝi
troviĝas en la kapelo?

Mastro: Ne, ĝi ne estas. Mi
traserĉos!

Bonzo: Ne, ne urĝas. Mian ka-
sajon oni povas facile distingi
de aliaj. Volu alsendi ĝin, se
vi eltrovos. Iam foje revenin-
te al la templo mi pendigis

ど銭の回(ま)り程(ほど)食いました。それを小僧が十疋(じっぴき)の布施物を、あちらへふせやり、こちらへふせをこし致しました。これが印(しる)でござる。いつぞは此(この)穴を伏せ継がふ、伏せ縫いに致そふと存(ぞん)ました。今に継ぎも致さぬ。出ましたら跡から持(も)してくだされ。もはやかふ参る。」

主「申し〜、それにつき、少(せう)用がござる。先(まづ)待たせられ。」

貧僧「心得ました。」

主「やれ〜、いつも十疋(じっぴき)の布施物を遣(つか)します。これを忘れてやらぬにより、何かと言ふて帰らるゝ。つかはそうと存(ぞん)る。申し〜。」

貧僧「何事でござる。」

主「忘れた事がござる。いつも進(しん)ぜます布施物をはったと忘れました。取(と)て帰らせられて被下(くだ)。」

貧僧「忘れたと仰(おほ)らるゝはこれとござるか。」

主「なか〜。」

貧僧「はて扱(さ)つ、こなたは律義な。それを今日取らぬと申て何と存(ぞん)ましょ。重而

la kasajon de stango. Muso faris al ĝi truon tiel malgrandan, kiel monero de groŝo. Mia subbonzo kunkudris ĝin kun tuketo malgranda kiel monero de groŝo. Tiu tuketo malgranda kiel groŝo estos la distingilo. Se vi trovos la kasajon kun tuketo de groŝo, volu alsendi ĝin al la templo. Ĝis la!

Mastro: Ha, Sankta Bonzo, mi havas aferon. Atendu momenton!

Bonzo: Bone, mi atendas.

Mastro: Ho ve! Ĉiam mi donas al li cent groŝojn, sed hodiaŭ mi forgesis almozi. Jen kial li revenas ne unufoje. Bone, mi donos... Ho, Sankta Bonzo!

Bonzo: Kio okazis?

Mastro: Mi forgesis ion. Mi ne donacis cent groŝojn, kiujn regule vi akceptas. Bonvolu preni la monon.

Bonzo: Ĉu tio estas la afero, kiun vi forgesis?

Mastro: Jes ja, Sankta Bonzo.

Bonzo: Ha, ne estu tro regulema! Mono ne gravas. Alian tagon mi prenos ĝin. Ĝis la!

(かき) 次手 (ついで) もござらふ。
もはや帰ります。」

主「いや、進ぜねば気にかゝります。是非とも取ってござれ。」

貧僧「いや、何程仰 (おぼ) られても、今日は取られぬ事がござる。」

主「それはどうした事で御座る。」

貧僧「最前から教化を致そふの、袈裟が見へませぬのと申て歸つたは、此 (こゝ) 布施が欲しさにと思召 (おぼしめす) まへもござる。どふ有 (あ) ても取られませぬ。」

主「いや、ぜひともに。」

貧僧「いや、こなたへ預けます。」

主「いや、どふでも取ってござれ……はあ、申し、これ、袈裟ができました。」

貧僧「はあ、扱 (さ) も目出たい事がござる。」

主「何事でござる。」

貧僧「お布施を下されたれば、袈裟まで出ました。」

主「あのやくたもない事、とつとござれ。」

貧僧「はあ、面目もござらぬ。のふ、はずかしや。」

(終わり)

Mastro: Domaĝe, se vi ne prenos. Nepre akceptu, mi petas.

Bonzo: Ne, ne. Hodiaŭ mi ne povas ricevi la monon.

Mastro: Kial vi ne povas?

Bonzo: Hodiaŭ mi revenadis al vi aŭ por prediki aŭ por perdita kasajo. Eble vi supozus, ke mi revenadis por almozo. Tial hodiaŭ mi ne povas preni ĝin.

Mastro: Nepre prenu, mi petas!

Bonzo: Ne hodiaŭ, sed alian tagon.

Mastro: Nepre vi devas preni! (en la sinon li volas enŝovi la monon) Ho, mi trovis la kasajon!

Bonzo: Kiel feliĉa mi estas!

Mastro: Kial?

Bonzo: Nun mi havas kaj la monon kaj la kasajon! (prenas ambaŭ)

Mastro: Kian absurdaĵon vi diras! Tuj foriru!

Bonzo: Ve, mi hontas antaŭ vi! Kia malhonoro, kia malhonoro!

(fino)

※匹：日本の貨幣単位。10 文または 25 文。1 文は 5 円～50 円。ただし貧富差が大きいので、人によっては大金である。

※ *NAMO*: budhana interjekcio de adoro.

※ *sakeo*: japana tradicia alkoholaĵo el rizo, kiun bonzo ne povis trinki.

※ *bonzo*: budhana pastro.

※ *regula regalaĵo*: manĝaĵo, kiun sekulara budhano regule donacas al bonzo. Iam nur metene bonzo povis manĝi.

※ *groŝo*: malnova monunujo, bagatela sumo.

※ *peko*: Estas budhisma peko alligiĝi al io, aparte ĉagreniĝi pro monavido.

鬼清水 (おにしみず)

狂言記外五十番の五
登場人物：殿、冠者

Fonto

el “Kyoogenki Gai50” 5
tradukis SIMATANI takesi 2009

殿「此辺 (この) りの者。冠者 (くわ) あるか。」

冠者「御前 (おま) に。」

殿「それがしも近日茶の湯をする。
清水 (しみず) をくんでこい。」

冠者「野中の清水には鬼がみると申 (ま) 程 (ほど) に、許してござれい。」

殿「子共かなんぞのやうなる事ばかり言ふ。急いで水をくんでこい。此 (こ) 手桶 (てお) をやる。太事 (だいじ) の手桶じや、念の入れい。」

冠者「畏 (かしこ) て御ざる。」

殿「ゑい。」 (冠者舞台を廻る)

Mastro: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Mi vokos la serviston. Kie estas *Tarookazya*?

Tarookazya: Jen antaŭ vi, Sinjoro!

M: Mi invitos gastojn al teĉeremonio. Iru al la fonto por pura akvo.

T: Tio estus danĝere! Demonon vivas ĉe la fonto senhoma.

M: Kia infanaĵo! Rapidu al la fonto por akvo! Iru kun ĉi tiu sitelo. Bone zorgu la sitelon. Ĝi estas mia trezoro.

T: Laŭ via ordono!

M: Jam iru! ♪ Ek!

冠者「はあ…にがにがしや。清水くんで来いと申さるゝ。さい〜夜も昼も清水くみに行け〜と言はりやう、参るまい。あゝ悲しや、助けい〜。」

殿「冠者、何としたぞ。」

冠者「清水をくみにかゝりますると鬼が outcome して、『憎いやつの、七つ過ぎて人の来ぬ所へ、おのれめが来た。一口に取つてかまふ、わんわん。』と申程(ほど)に、足をはかりに逃げて帰りました。」

殿「清水に鬼のある事は聞かぬが。やい、手桶は何とした。」

冠者「あとではり〜と腹を立ててかみ割りまらした。」

殿「はあ、大事の手桶じや、取りに行かふ。」

冠者置かしられい。鬼が outcome せう。」

殿「いや〜、行(い)てくだけた手桶なりとも取つてくる。」(殿、清水へ)

冠者「是(これ)は鬼の事はをいて、ねずみもあるまい。それがしが鬼になつて参らふ」(先回りして武悪の面と杖で鬼の姿に)

殿「清水に鬼のあつた事は聞きおよばぬが。」

冠者「(「武悪」の面と杖で鬼の

T: ♪ Jen! ...Kia domaĝo! Mi devas iri al la fonto! Kaj nokte kaj tage mi iras al la fonto. Jam mi ne volas iri! Aj, terure! Helpu min!

M: Hej *Tarookazya*, kio okazis al vi?

T: Ĉe la fonto aperis demono! Ĝi diris al mi: “Vi aŭdacis veni ĉi tien vespere! Per unu gluto mi formanĝos vin!” Mi forkuris kaj apenaŭ savis mian vivon.

M: Neniam mi aŭdis pri demono ĉe la fonto... Kie estas mia sitelo?

T: La demono dismordis ĝin per akraj dentegoj.

M: Ho, ve! Mi iru repreni la sitelon.

T: Ne, ne iru! Demono aperos.

M: Mi iros kaj reprenos la sitelon eĉ disrompitan. (ekiras al la fonto)

T: Ho, ve! Tie li devas vidi demonon! Mi mem estu la demono! (antaŭvenas kun masko kaj bastono)

M: Neniam mi aŭdis pri demono ĉe la fonto.

T: (kun masko de demono)

姿に) 取つてかまふ〜。」

殿「悲しや〜、助けてくだささい。」

冠者「おのれ、冠者を疑ふて来た。頭から取つてかまふ〜。」

殿「助けてくだささい。」

冠者「冠者に酒を飲まふと言ふ程(ほど) 飲ませうか。」

殿「中〜、飲まませう〜。」

冠者「女房を呼ふでやらふか。」

殿「好きなよい女房を呼ふでやりませう」

冠者「女房を呼ふでやらずは、取つてかまふ〜。」

殿「呼ふでやりませう。助けてくだささい。」

冠者「其(その)儀ならば助くる。それがしの往(い)ぬる方を見るな。」

殿「見ませぬ。」

冠者「それ〜見るは。」

殿「見ませぬ。」(冠者戻り鬼の姿を解く)

殿「さて〜こはい事や。急(いそ)いで帰らふ。」

冠者「さらば迎ひに参らふ。」

殿「是(これ)はどこへ行(ゆ)ぞ。」

冠者「お迎いに参りました。鬼が出ましたか。」

no) Mi formanĝos vin! Mi formanĝos vin!

M: Ho, ve, terure! Ne manĝu min!

T: Vi dubis *Tarookazy*a! Pro via dubo mi formanĝos vin!

M: Ne manĝu min, mi petas!

T: Regalu *Tarookazy*a per multe da sakeo!

M: Bone, multe mi regalos lin.

T: Donu al li belan edzinon!

M: Mi donos plej belan edzinon!

T: Se vi ne donos edzinon al *Tarookazy*a, mi formanĝos vin!

M: Nepre al *Tarookazy*a mi donos belan edzinon! Ne manĝu min!

T: Bone vi promesis kaj mi ne manĝos vin... Ne vidu mian vojon!

M: Mi ne vidas. (kaŝe vidas)

T: Jen vi vidas!

M: Mi ne vidas. (*Tarookazy*a reiras)

M: Ho, ve, kia teruro! Mi rapidu hejmen!

T: Nun mi iru renkonti lin.

M: Hej *Tarookazy*a, Kien vi iras?

T: Mi venis renkonti vin, Sinjoro. Ĉu aperis la demono?

殿「やい〜こはい事よ。鬼が出たが、不審な。冠者がひいきをして酒を飲ませい事の、女房を呼ぶでやれの、と言ふた。」

冠者「それは珍しいことで御ざる。」

殿「そちが行(い)た時は何と言ふたぞ。」

冠者「『取つて食はふ、あゝ』と申(まう)て御ざる。」

殿「(気がついて)おれは合点(がんで)の行(ゆ)かぬ事がある。今一度行(い)て見て来(こ)う。」

冠者「ひらにな御ざっそ。」

殿「いや、行(い)て見ねばならぬ。放せ〜。」(清水へゆく)

冠者「また鬼になつて参らふ。」

殿「合点が行(ゆ)かぬ。鬼の声と冠者めが声と同じ事かと思ふ。」

冠者「(鬼の姿で)取つてかまふ〜。」

殿「(面を取って)やい冠者め、どこへ。」

冠者「あゝ許させられませい〜。」

殿「やるまいぞ〜。」

(終わり)

M: Jes, ja, kia teruro! Tro strange tamen estas, ke la demono favoris al vi, *Tarookazy*a. Ĝi strange postulis por vi sake-on kaj edzinon.

T: Certe stranga postulo!

M: Kion la demono diris al vi?

T: Ĝi diris al mi: “Mi formanĝos vin!”

M: (ion rimarkis) Ion mi suspektas. (al T) Denove mi iros al la fonto.

T: Dangere estus, ke vi reiru!

M: Nepre mi devas iri! Lasu min iri! (reiras al la fonto)

T: Denove mi estu la demono.

M: Mi suspektas ion. Tro similas la voĉoj de la demono kaj *Tarookazy*a.

T: (kun masko) Mi formanĝos vin!

M: (demaskinte) Jen *Tarookazy*a!

T: Pardonon mi petas! (foriras)

M: Mi ne pardonos vin!

(fino)

※ te-ceremonio: japaneska ceremonio kun pulvora teo.

狂言の面 (おもて)

能では主な登場人物は必ず面を付けますが、狂言役者は基本的に面を使いません (能の中で登場する間狂言役者も)。ただし狂言でも、醜女(しめ)や老女、動物、鬼、神などは面を付けます。

Maskoj por noaj komedioj

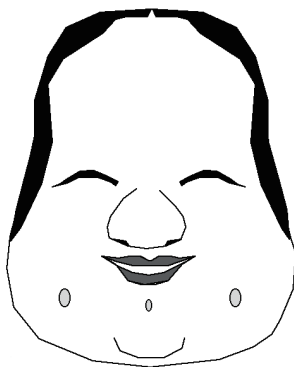
En noa dramo ĉefrolulo nepre metas al si maskon. Sed en komedio kutime oni ludas sen masko. (AIKJOOGEN en dramo ne estas escepto) Kun masko tamen ludas ludanto de malbelulino, maljunulino, besto, demono kaj dio.

翁 Maljunulo
Uzata en rito

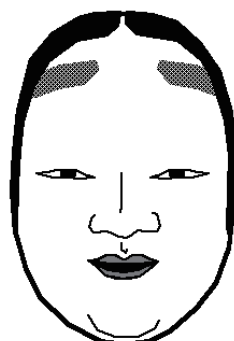
武悪 *Buaku*
Demono uzata en komedio

乙 *OTO*
Infano, Malbelulino, k.a.

般若 *HAN-NYA*
Ne estas uzata en komedio

小面 *KOOMOTE*
Por virino. Ne uzata en komedio

川上地蔵

狂言記外五十番卷三の五
登場人物：盲人、女房

盲人「是(これ)は此辺(このあたり)に住む者じゃ。ふと目をわづらふてめくらになった。迷惑なことじゃ。川上の地蔵へ、いかようの事も祈誓をかくるに、かなはぬ事はないと申(まう)。目の願に参らふ。女ども、ゐるか〜。」

女房「何事でおじやるぞ。」

盲人「もはや目の養生色々とするどもよくならぬ。此(こゝ)上は神仏(かみほとけ)を頼(たの)むでみうと思ふが、何と思ふぞ。」

女房「いかにも神仏次第がよふおじやらふ。」

盲人「川上の地蔵へいかやうの願をかけてもかなふと人々のおしやるほどに、七日籠(ななひかご)つて目の明くいたさう。」

女房「いかにもいかにももつともで御ざる。こなたの目の見えぬ事が朝夕わらはも苦になりまする。」

盲人「目が見えねば死んだがましじゃ。」

女房「まづお地蔵様へ七日籠らせ

Kawakami

el“Kyoogenki GaiGozyuuban” vol.3.5
Tradukis SIMATANI takesi 2010

Blindulo: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Mi perdis vidopovon pro malsano. Tio estas granda ĉagreno. Oni diras, ke la Ksitigarbo de Kawakami plenumas ĉian peton. Mi iru kaj petu pri miaj okuloj. Kie estas mia kara?

Edzino: Kion vi volas, kara!

Blindulo: Nenio kuracis miajn okulojn. Nun mi iru kaj petu helpon de Budho. Kion vi pensas pri tio?

Edzino: Vi pravas. Certe ĉio dependas de Budho.

Blindulo: Ĉian peton, oni diras, plenumas la Ksitigarbo de Kawakami. Sep tagnoktojn mi sidos kaj preĝos antaŭ Li.

Edzino: Bona ideo! Ankaŭ min ĉagrenas, ke vi perdis vidopovon. Bone petu de Ksitigarbo klarajn okulojn.

Blindulo: Sen vidopovo mi ne volas vivi.

Edzino: Dum vi sidos kaj

られい。おれも連れだって籠りまして湯茶でも進じやう。」

盲人「いやいやそなたが籠つては子共をしやうやうがない。留守してたもれ。」

女房「誠に子どもの為じや。留守致さう」

盲人「おっつけ参る。頓(やが)て下向致さうぞ」

女房「目出度(めで)目が明いて戻らせられい。待ちますぞ。さらば〜。」

盲人「女房どもはことの外恪気深い者で、して籠れと言ふ。急(いそ)ひで参(まゐ)、祈誓かけてみませう。をれが因果なればぜひもなし。患(わづ)いならば御地蔵のお陰で目の明く事もあらふ。おびたゞしい参りさうな。」

盲人「是(これ)じゃ。拝みませう。さらば籠りませう。はあ〜、あら尊(たう)や。あらたに御霊夢が御ざった。はや目が明きました。忝(かたじ)嬉しや〜。内々聞及(ききお)だよりもあらたなお地蔵様じや。南無地蔵南無地蔵、忝、女房どもも満足に思ひませう。子どももさぞさ

preĝos sep tagnoktojn, ankaŭ mi sidos kun vi kaj pretigos viajn manĝojn.

Blindulo: Se vi sidos kun mi, malsatiĝos niaj infanoj. Bonvolu resti hejme.

Edzino: Bone, mi restos kun la infanoj.

Blindulo: Jam mi iru. Baldaŭ mi revenos.

Edzino: Revenu nepre kun klaraj okuloj. Ĝis revido, mia kara!

Blindulo: Mia edzino estas tro ĵaluza kaj mi timis, ke ŝi ne akceptos mian foreston. Feliĉe ŝi lasis min iri kaj sidi sep tagnoktojn. Mi rapidu iri kaj bone petu klarajn okulojn. Mi esperas, ke Ksitigarbo plenumos mian peton... Ha, kiel multaj iras kun mi por peti!

Blindulo: Jam mi atingis la templon. Jen ĉi tie mi sidu kaj petu...(preĝas) Ho, kia mirindaĵo! Nokte en mia sonĝo aperis Sankta Ksitigarbo! Jam klarajn okulojn mi havas! Kia feliĉo! Certe ĉiopova estas Sankta Ksitigarbo! Mi dankas al Li multe!

ぞ喜ぶであらふ。」

女房「是(これ)の人は目が見えぬ所で、川上のお地藏様へ一七(いちぢ)日籠ると申て参られた。心許(こころ)なふ存(ぞん)ずる。見舞ひませう。何と目がお地藏様の御陰で明けかし、是(これ)は〜、はや下向さしらるゝ。」

盲人「そなたはどこへ。」

女房「氣遣いに思ふて見舞に参る。」

盲人「よふこそわせたれ。お見やれ、目が明いて、昔よりよい目になつたは。」

女房「やれ〜嬉しや〜、目出度(めでたい)事や」

盲人「されば〜、お地藏様のあらたな御夢想で、そのまゝ目が明らかになつておじやる。」

女房「そなたは五六日も断食をしておじやると聞いたによつて、いとしや〜、痩せ衰へてひだるからふと思ふたが、殊外(ことのほか)色もよし。つや〜して戻つたが合点が参らぬ。」

盲人「目が此(こゝ)ごとくに明らかに成程(なほほど)の事じや所で、ひだるうも少(すこ)もなし。成程(なほほど)皮膚もよいと思はしませ。」

Ĝojos ankaŭ mia edzino. Jubilos ankaŭ miaj infanoj.

Edzino: Mia edzo iris al Kawakami por peti de Ksitigarbo klarajn okulojn. Sep tagnoktojn li sidadis. Mi venu kaj zorgu pri li... Mirinde jam liaj okuloj estas klaraj! Sen bastono li iras al mi!

Blindulo: Kial vi venis ĉi tien?

Edzino: Por zorgi pri vi, mia kara.

Blindulo: Koran dankon! Vidu: nun miaj okuloj estas tute klaraj.

Edzino: Kia ĝojo! Mi jubilas por vi!

Blindulo: Sankta Ksitigarbo aperis en mia sonĝo. Dank' al lia graco mi vekiĝis kun klaraj okuloj.

Edzino: Sep tagnoktojn vi sidadis sen manĝo, ĉu ne? Vi devus esti tute laca kaj malsata. Kial vi fartas tiel bone? Vi ja ŝajnas tute vigla kaj freŝa.

Blindulo: Dank' al Ksitigarbo mi estas same vigla kaj freŝa, kiel klaraj estas miaj okuloj.

女房「いや〜、只事ではない。
合点が参らぬ。」

盲人「神仏のお陰じや所で、只事
ではないはづじや。」

女房「をのれ知らぬと思ふか、わ
男め。内々聞及だ。誰(た)そ
酒や肴色々の物を持つて行(い)
て、馳走し手があらふ。」

盲人「そなたより外に誰が見舞ひ
ませうぞ。訳もない事言はし
ますな。」

女房「腹立ちや〜、をれに隠し
をつて。さい〜寄り合ふて、
知つた〜、憎いやつの。腹立
ちや〜。」

盲人「さても〜無理な事言ふ女房
じや。弓矢八幡脇心はないぞ。」

女房「いやの空誓文や。ありのま
に、隠さずとも、言ひをるまいか。」

盲人「はあ〜、また目がつぶ
る。悲しや〜。」

女房「をのれ、つぶれもせぬ目を
つぶしたと言ふてだまさるゝ事
ではないぞ。」

盲人「だまさう事ではない。悲し
や、真実つぶれたは。」

女房「空目をつぶすか。腹の立つ
事や〜。何がつぶりやうぞ。」

盲人「いや、どこがどことも見え
ぬぞ。許せ〜。」

Edzino: Ba, vi ne azenigos min!
Mi ne kredas viajn mensogojn.

Blindulo: Ne mensogo, sed gra-
co de Sankta Ksitigarbo!

Edzino: Ne mensogu min,
malsaĝulo! Mi aŭdis, ke iu
virino servis al vi sakeon kaj
manĝon!

Blindulo: Neniu krom vi servas
por mi. Kredu min, mia kara.

Edzino: Kia ofendo! Vi mensog-
gas min! Vi ja kolombumis
kun la virino! Mi scias. Ofen-
do de via flanko!

Blindulo: Maljustaj vortoj! Ne-
niam mi mensogis vin.

Edzino: Ĉiam vi mensogas
min! Konfesu pri via virino!

Blindulo: Ve, mi perdos vidon!
Ve, doloras la okuloj!

Edzino: Ankoraŭ nun vi men-
sogas! Jam vi havas klarajn
okulojn.

Blindulo: Ne, mi ne mensogas
vin. Denove mi fariĝis blindulo.

Edzino: Mensogo! Viaj okuloj
estas klaraj.

Blindulo: Jam ne klaraj! Nenion
mi povas vidi. Pardonu min!

女房「どこへ。やるまいぞ〜。」

盲人「許せ〜。」

(終わり)

Edzino: Kien vi iras?! Mi ne pardonos!

Blindulo: Pardonu min, pardonu min! (fino)

※ Efiko de budha graco dependas de la interna paco de la favorato. Blasfemo de la edzino tro ĉagrenis la edzon kaj rompis la gracon.

盆山 (ぼんさん)

狂言記外五十番卷三の六
登場人物：源蔵、権兵衛

源蔵「是(これ)は此辺(この)りにすまゐ致す者で御ざる。それがし存(ぞん)た方に盆山をあまた持てゐらるゝ。一つ所望致せども、しはい人でくれられぬ。あまり欲しう御ざる程に、今晚忍び入て、案内(あんい)なしに取つて参らふと存(ぞん)ずる。やあ、さて、しはい人で御ざる。あのだくさんな盆山の内を、一つなどくられたとあつて、別(べち)の事も御ざるまいに、扱(さ)も〜しはい人で御ざる。

や、参る程に是(これ)じや。是

Miniaturu

el “Kyoogenki GaiGozyuuban” vol. 3.6
Tradukis SIMATANI takesi 2011

Genzoo: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Mia amiko havas multajn miniaturajn de montaraj pejzaĝoj. Kvankam mi petis unu, li estas avara kaj nenion donis al mi. Nepre mi havigu al mi liajn miniaturajn. Hodiaŭ nokte mi sekrete vizitu lin por ricevi kelkajn miniaturajn sen lia permeso. (ekiras) Kiel avara li estas! Tute ne gravas por li unu aŭ du el multaj miniaturaj. Vere avara li estas!

Ha, mi jam estas antaŭ lia

(ね)はいかな事。此中(ちゅうの)作事(さく)を致されたと見えて、仲々きびしうて入られぬ。裏へ回つてみやうと存(ぞん)ずる。はあ、面(おもて)の屋作りとは違ふて粗相な事で御ざる。此(こ)よし垣をさへ破れば、あなたは坪の内じや。まづよし垣を破らふ。ざく〜、めり〜。さても〜鳴つたり〜。何と人は聞かなんだかじやまで。いやいや、人音もせぬ。さらば入らふ。さて盆山はどこにある事じやぞ。や、是(これ)にある。扱(さく)も見事な盆山じや。是(これ)にせう。扱(さく)も〜見事な事ではあるぞ。」

権兵衛「何じや、盗人が入つたと言ふか。面へも裏へも人を回せ。壹人もやる事ではないぞ。」

源蔵「是(これ)は何としたものであらふぞ。」

権兵衛「がつきめ、やるまいぞ。あの小さい盆山の外へ隠れたとあつて、見えまい事は。や、月夜影にすかして見れば、確かに源蔵じや。余の盗人とは違ふて心のやさしい所が御ざる。なぶつて帰さうと存(ぞん)る。盆山の陰へ隠れたを人かと思へば、

domo. Ho, domage! Lastatempe li plifortigis la muron! De la fronto oni ne povas eniri. Mi iru al la dorsa flanko... Hura! La dorson li baris pli aĉe ol la fronton. Mi segu la kanojn de la palisaro kaj mi estos en lia korto... Grinc, grinc, grinc! Krak, krak, krak! Ve, tro brue! Eble oni aŭdis min... Feliĉe neniu venas! Mi eniru tra la truo de la palisaro. Nu, nu, hop! Kie estas la miniaturoj? Jen, ĉi tie! Kiel belaj ili estas! Kvazaŭ mi vidas verajn montojn!

Gonbee: Damne! Oni enpenetris mian domon! Gardu la fronton kaj la dorson! Neniu forkuru el mia domo!

Genzoo: Ho, ve! Kiel mi savu min?

Gonbee: Jen la kanajlo! Malantaŭ la miniaturo li vane kaŝas sin. Sub luno mi povas vidi la vizaĝon... Ho, ve, li estas Genzoo! Malkuraĝa ŝtelisto li estas! Mi turmentu lin, antaŭ ol li forkuros... (Laŭte) Ha, mi era-

まづ人ではないぞ。犬じや。犬ならば、鳴きさうなものじやが。」

源蔵「是(これ)は鳴かすばなるまい。びやう〜」

権兵衛「びよう〜。扱(さ)も〜鳴いたり〜。犬かと思へば、又犬でもないは。烏じやは。烏ならば鳴きさうなものじや。」

源蔵「是(これ)も鳴いて喜ばせう。こかあ〜。」

権兵衛「あはゝはゝ」

源蔵「扱(さ)も喜ぶは。」

権兵衛「烏かと思へば、又烏でもないは。猿じや。猿ならば身せりをして鳴かふ事じやが。」

源蔵「是(これ)も鳴いて喜ばせう。」

権兵衛「鳴かふぞよ。」

源蔵「きや〜〜」

権兵衛「あはゝはゝ。最前から何かと言へども、みなことごとくまねをする。何ぞまねをせぬ事が申(まう)たいが。や、思ひ出した。最前から何かと言へども、みなそれがしが目違いじや。よ

ris! Malantaŭ la miniaturo mi trovis ne homon, sed eble hundon! Se ĝi estas hundo, ĝi certe bojos!

Genzoo: Ho, ve! Mi devas boji kiel hundo! (Laŭte) Boj, boj, boj!

Gonbee: Boj, boj! Li vere bojis! (Laŭte) Ha, mi eraris! Malantaŭ la miniaturo estas ne hundo, sed korvo! Se ĝi estas korvo, ĝi certe grakos!

Genzoo: Graki plaĉos al li. (Laŭte) Grak, grak, grak!

Gonbee: Ha, ha, ha!

Genzoo: Bone, miaj grakoj plaĉis al li!

Gonbee: Ha, mi eraris! Ĝi estas ne korvo, sed simio! Se ĝi estas simio, ĝi certe krios kaj gratos al si la korpon.

Genzoo: Nun mi devas krii kaj grati!

Gonbee: Ĝi krios kaj gratos sin!

Genzoo: Iii, iii, iii! Grat', grat', grat'!

Gonbee: Ha, ha, ha! Li plenumis ĉion, kion mi postulis. Nun mi postulu de li ion, kion li ne povos plenumi!.. Jen mi havas bonan ideon!.. Tute erara mi estis! Verdire

ふ見れば鯛じやは。」

源蔵「又鯛じやと言ふは」

権兵衛「鯛ならばひれを立てそう
なものじやが。」

源蔵「是(これ)も立
てずはなるまい。」

権兵衛「ありや、立てたは。鯛は
ひれを立てて後はかならず鳴く
ものじや。鳴かふぞよ。」

源蔵「是(これ)はいかな事。鯛の
鳴いたをつみに聞いた事がな
い。何としたものであらふぞ。」

権兵衛「鳴かずは鉄砲で撃ち殺す
が。」

源蔵「是(これ)は鳴かずはなるま
い。たい〜〜」

権兵衛「あの横着者、やるまいぞ
〜」

(終わり)

ĝi devas esti fiŝo.

Genzoo: Nun mi devas esti fiŝo!

Gonbee: Se ĝi estas fiŝo, ĝi el-
montros sian naĝilon!

Genzoo: Mi devas elmontri
naĝilon!

Gonbee: Li vere elmontris
naĝilon! (Laŭte)Se ĝi estas
fiŝo, ĝi certe krios! Certe ĝi
krios!

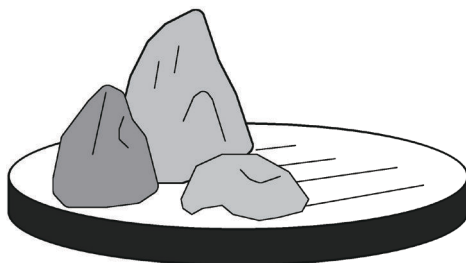
Genzoo: Ho, ve! Li postulas
krion de fiŝo! Neniam mi
aŭdis fiŝon krii! Kiel mi kriu
fiŝe?

Gonbee: Kriu fiŝe, aŭ vi mor-
tos!

Genzoo: Iel ajn mi devas krii!
(Laŭte) Fiŝo, fiŝo, fiŝo! (for-
kuras)

Gonbee: Sentaŭgulo! Mi ne
pardonos vin! Mi ne pardo-
nos vin!(postkuras) (fino)

※盆山: miniaturo de montoj
kaj riveroj.

口真似 (くちまね)

大蔵虎寛本 能狂言
人物：主、客、太郎冠者

主「是(これ)は此(こゝ)當りに住居(すま)致す者で御ざる。去(さ)方より、よい酒をもらふて御ざるが、誰(た)そ心安い御方と、たべとう御ざる。先(ま)ず太郎冠者を呼びいだし、相談致そうと存(ぞん)ずる。太郎冠者、おるか。」

太郎冠者「はああ、お前に。」

主「そちを呼び出すこと、別(べ)なる事でもない。さる方より良い酒を貰うたが、誰(た)そ心易い御方と飲みたいものじゃが誰殿がよかるうぞ。」

太郎冠者「心安い者ならば、誰かれと仰(おほ)せらるるより、私と呑ませられい。」

主「いかに心安いというて、汝と呑うで何の面白いことがあるものじゃ。汝、分別して呼まして来い。」

太郎冠者「畏(かし)まって御ざる。」

主「早う戻れ。」

太郎冠者「心得ました。」

主「エイ。」

太郎冠者「ハア。是(これ)はいかな事。むつかしい事を仰(おほ)

Imito

el“NooKyoogen” de OOKURA Torahiro
Tradukis SIMATANI takesi 2012

Mastro: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Mia amiko donis al mi bonan sakeon. Mi volas festeni kun iu familiara. *Tarookazy*a proponu bonan sinjoron... Kie estas *Tarookazy*a?!

Tarookazy: Jen, antaŭ vi!

Mastro: Mi vokis vin por konsulti. Mia amiko donis al mi bonan sakeon. Mi volas festeni kun iu familiara. Kiun vi proponas por kunfesteni?

Tarookazy: Mi, *Tarookazy*a estas la plej familiara por vi! Mi festenos kun vi.

Mastro: Kvankam familiara, vi ne estos amuza trinkanto. Iru kaj invitu iun taŭgan sinjoron.

Tarookazy: Laŭ via ordono!

Mastro: Revenu plej baldaŭ.

Tarookazy: Mi rapidos!

Mastro: Jam iru! Ek!

Tarookazy: Jen!... Ho, ve, malfacilan taskon mi havas. Kiun

せ付けられた。誰殿へ参ろう。イヤ、下の町の誰殿を呼びまして参ろう。先ず急(いそ)いで参ろう。斯う参っても、御宿に御ざれば、よう御ざるが、若し御宿に御ざらぬ時は、参ったせんも無い事で御ざる。イヤ、参る程に是じゃ。先ず案内を乞おう。物まう案内まう。御内(おうち)にござりまするか。」

誰殿「いや表に物まうとある。案内とは誰(た)そ物まうとは。」

太郎冠者「私で御ざる。」

誰殿「エイ太郎冠者、そなたならば案内に及ぼうか。(中略) 扱(ぎ)今は何と思ふておりやったぞ。」(中略)

太郎冠者「頼ふだ者申します。去(き)かたよりよい酒を貰ふて御ざるに依りて、御出でなされて、一つ召し上がられて下さるうならば、忝(かたじけなく)のう御ざる、と申しこしまして御ざる。」(中略)

誰殿「其(その)儀成らばいても遣らふか。」

太郎冠者「さあ〜御ざれ〜。」(中略)

誰殿「参る〜。」(中略)

太郎冠者「今少しで御ざる。いそがせられい。」

誰殿「心得た。」

sinjoron mi invititu por li? Ha, mi vizitu S-ron ()! Mi rapidu al li. Mi esperas, ke mi trafos lin hejme. Se li estos for, mia peno estos vana... Ha, mi jam staras antaŭ lia domo. Hej, Sinjoro! Saluton, Sinjoro! Ĉu vi estas hejme?

S-ro X: Oni vokas min de-ekstere. Kiu bonvolas viziti min?

Tarookazy: Jen mi, Sinjoro!

S-ro X: Hej, *Tarookazy*, vi envenu sen permes-peto! Pro kio vi vizitis min?

Tarookazy: Mia mastro sendis min por inviti vin. Hodiaŭ li havas tre bonan sakeon. Li volas havi vian favoron, ke vi bonvolu viziti lin kaj kunfestenu kun li en ĉi tiu vespero.

S-ro X: Bone. Mi venos.

Tarookazy: Venu, venu, sinjoro!

S-ro X: Bone. Mi venos.

Tarookazy: Proksimas la domo. Volu veni, sinjoro.

S-ro X: Bone. Mi venos...

太郎冠者「申し頼ふだ人、御座りまするか。太郎冠者が戻りまして御ざる。」(中略)

主「やれ〜大儀や。扱(き)誰殿を呼まして来たぞ。」

太郎冠者「下の町の誰殿を呼ふで参りました。」(中略)

主「あの人はつゝと目恥かしい人で、あの人の前で遣はふ者がない。」

太郎冠者「それこそ私が能う御座らう。」

主「おのれが様な腰の高い者が何のやくに立つものか。(中略)さりながら誰かれというふて外に人も無いところで、何事もそれがしがいふ様、する様に、口真似をせい。」

太郎冠者「畏(かしこ)まつて御ざる。」

主「斯う御通りなされいと云へ。」

太郎冠者「心得ました。斯う御通りなされいと申しまする。」

誰殿「通ふか。」

太郎冠者「つゝと通らせられい。」

誰殿「心得た。不案内で御ざる。」

主「初対面で御ざる。」

誰殿「今日は召寄られて忝(かたじけ)のう御ざる。」

Tarookazy: Hej, Sinjoro! Ĉu vi estas hejme? Revenis *Tarookazy*!

Mastro: Dankon, *Tarookazy*! Kun kiu sinjoro vi revenis?

Tarookazy: Kun S-ro () mi revenis.

Mastro: Ha, li estas plej postulema! Neniu bone servos al li.

Tarookazy: Mi mem servos al li.

Mastro: Vi, arogantulo certe ofendos lin! Mi tamen ne havas alian serviston ol *Tarookazy*. Bone, mi havas bonan Ideon. Vi imitu ĉiun mian vorton aŭ agon.

Tarookazy: Laŭ via ordono. Mi imitos.

Mastro: Diru: Bonvolu enveni, mi petas.

Tarookazy: Mi diros al la sinjoro: Bonvolu enveni, mi petas.

S-ro X: Bone?

Tarookazy: Bonvolu enveni, mi petas.

S-ro X: Bone!.. (al Mastro) Saluton!

Mastro: Bonvenon S-ro ().

S-ro X: Mi dankas vin.

主「太郎冠者を進じましたに、早速御出でなされて忝のう御さる。」

誰殿「ハア。」

主「太郎冠者、御盃をだせ。」

太郎冠者「太郎冠者、御盃をだせ。」

主「ヤイ、御盃を出せとは、おのれが事じゃ。」

太郎冠者「ヤイ、御盃を出せとは、おのれが事じゃ。」

主「ヤイ、こちへ来い。」

太郎冠者「何事で御さる。」

主「あなたはお客じゃ。御盃を出せとはおのれに云い付くることじゃ(叩く)」

太郎冠者「ヤイ、こちへ来い。」

誰殿「何事じゃ。」

太郎冠者「御盃を出せとはおのれに云い付くることじゃ(誰殿を叩く)」

主「アゝ、お肩が痛みましょう。」

太郎冠者「アゝ、お肩が痛みましょう。」

誰殿「左様にも御ざらぬ。」(中略)

主「御盃を出せとはおのれに云い付くることじゃ(耳を引く)」

太郎冠者「御盃を出せとはおのれに云い付くることじゃ(誰殿の耳を引く)。」

Mastro: Mi sendis *Tarookazy* por inviti vin. Mi dankas, ke vi venis.

S-ro X: En ordo.

Mastro: *Tarookazy*, alportu sakeon!

Tarookazy: *Tarookazy*, alportu sakeon!

Mastro: Hej, *Tarookazy*, vi mem devas alporti sakeon!

Tarookazy: Hej, *Tarookazy*, vi mem devas alporti sakeon!

Mastro: Hej, venu ĉi tien.

Tarookazy: Kio okazis, Sinjoro?

Mastro: Li estas gasto. Mi ordonis al vi alporti sakeon. (batas lin)

Tarookazy: Hej, venu ĉi tien.

S-ro X: Bone, en ordo.

Tarookazy: Mi ordonis al vi alporti sakeon. (batas S-ron X)

Mastro: Ho, ve! Certe dolore!

Tarookazy: Ho, ve! Certe dolore!

S-ro X: Bone, en ordo.

Mastro: Mi ordonis al vi alporti sakeon. (pinĉas orelon)

Tarookazy: Mi ordonis al vi alporti sakeon. (pinĉas la orelon de S-ro X)

主「アゝ、お耳が痛みましよう。」

太郎冠者「アゝ、お耳が痛みましよう。」

誰殿「左様にも御ざらぬ。」

主「やあら、おのれは憎いやつの。口真似をせいと云へば主に恥をかゝせおる。おのれが様なやつは、まっ斯うして置いたがよい。(引き回して、つき倒す)(誰殿へ)夫れにゆるりと御ざれ。追っ付け盃を出ませう。」(主退場)

誰殿「構はせらるゝな。」

太郎冠者「(起きて)おのれは憎いやつの。口真似をせいと云へば主に恥をかゝせおる。おのれが様なやつは、まっ斯うして置いたがよい。(誰殿を引き回してつき倒す)夫れにゆるりと御ざれ。追っ付け盃を出ませう。」(退場)

誰殿「構はせらるゝな。」(起きて退場) (終わり)

Mastro: Ho, ve! Certe doloras orelo!

Tarookazy: Ho, ve! Certe doloras orelo!

S-ro X: Bone, en ordo.

Mastro: Kia sentaŭgulo vi estas! Aĉe vi imitas kaj hontigas min! Mi devas puni malbonan serviston! (ronde forsvingas kaj faligas *Tarookazy*) Bonvolu atendi kviete. Mi alportos sakeon por vi. (foriras)

S-ro X: Bone, en ordo.

Tarookazy: (ekstaras) Kia sentaŭgulo vi estas! Aĉe vi imitas kaj hontigas min! Mi devas puni malbonan serviston! (ronde for-svingas kaj faligas S-ron X) Bonvolu atendi kviete. Mi alportos sakeon. (foriras)

S-ro X: Bone, en ordo. (ekstaras k foriras) (fino)

ザメンホフ

新作狂言

人物：幽霊、学生

Zamenhof

SIMATANI takesi 2013

Noa Komedio nove verkita

幽霊「是(これ)は天国に住居(すま)致すザメンホフの幽霊で御ざる。こんになったザメンホフ祭と申して、私の功績をたたえる日と聞き及んで御ざる。先ず地上へ降り、様子を見ようと存(ぞん)ずる。とは言うものの、天国には飛行機もリニア新幹線も御座らぬ。軽やかな風の翼でそろり、そろりと飛んで参ろう。」

学生「是(これ)は此(こ)の辺(あた)りに住居(すま)いたす、怠け者の学生で御ざる。学校では授業が難しすぎてついてゆけず、やっとこさ、授業が終われば、マックチキンに急がねばならぬ。食事では御座らぬ。アルバイトで、真夜中まで働くので御座る。貧乏学生には住みにくい世で御座る。」

幽霊「これ、学生。」

学生「今、肩をたたかれたようで御座るが、何も見えぬ。」

幽霊「これ、学生。」

学生「また、肩をたたかれたようで

Fantomo: Mi estas fantomo de Zamenhof. Nun mi loĝas en la Ĉielo. Hodiaŭ en Zamenhofa Festo, oni diras, homoj laŭdas mian meriton. Mi iru al Tero kaj vidu la Feston. En la Ĉielo ni tamen ne havas aviadilon, nek linearan ekspreson. Per flugiloj de facila vento nun de Ĉielo flugu mi al Tero.

Studento: Mi estas maldiligenta studento en ĉi tiu loko. En la lernejo lecionoj estas tro malfacilaj. Post la severaj lecionoj mi devas rapidi al la restoracio MakroKoko. Ne por manĝi, sed por labori ĝis noktomezo. Mizeran vivon vivas ni, malriĉaj junuloj.

F: Hej, studento! (frapas ŝultron)

S: Oni frapis mian ŝultron. Sed nenium mi vidas.

F: Hej, studento! (frapas ŝultron)

S: Denove frapo sur ŝultro. Sed

御座るが、何も見えぬ。面妖なこ
とじや。」

幽霊「これ、学生。ここじやここ
じや。」

学生「あ、幽霊。」

幽霊「幽霊は幽霊じやが、ザメンホ
フの幽霊じや。」

学生「何、ザメンホフ？」

幽霊「なかなか有名なザメンホフじ
や。」

学生「さて、学校で習ったこともなし、
マックチキンのマニュアルにも御
座らぬが。」

幽霊「エスペラントをつくったザメ
ンホフじや。」

学生「エスペラント？いまだ食べた
ことが御座らぬ。」

幽霊「食べるものではない。エスペ
ラントとは、国際語じや。」

学生「何、国際語で御座るか。」

幽霊「なかなか国際語じや。」

学生「英語は、けっこうで御座る。
ついぞ英語はわかったことが御座
らぬ。」

幽霊「英語ではない。国際語エス
ペラントじや。」

学生「何、英語では御座らぬか。」

幽霊「なかなか。英語ではない。」

neniun mi vidas. Kia mirin-
da afero!

F: Hej, studento! Jen mi, jen mi!

S: Ve, fantomo!

F: Fantomo, certe fantomo. Mi
tamen estas la fantomo de
Zamenhof!

S: Zamenhof? Ĉu?

F: Jes, mi estas fama Zamen-
hof!

S: Fama? Vi ne troviĝas en
nunaj lernolibroj, nek en la
manlibro de la restoracio
MakroKoko.

F: Mi estas tiu Zamenhof, kiu
proponis Esperanton.

S: Esperanto? Neniame mi
manĝis Esperanton.

F: Ne manĝaĵo! Esperanto estas
la Lingvo Internacia.

S: Ĉu Lingvo Internacia?

F: Jes, la Lingvo Internacia!

S: La anglan lingvon mi ne
ŝatas! Neniame mi komprenis
la anglan.

F: Ne, ne la angla lingvo, sed
Esperanto, la Lingvo Inter-
nacia!

S: Ne la angla lingvo?

F: Ne, ne la angla lingvo.

学生「それならば、習いましょう。」

幽霊「ならば教えましょう。何事も
私がいふ様に、口真似をするがよ
い。」

学生「心得ました。」

幽霊「ABCĈDEF、とおしやれ。」

学生「ABCĈDEF、とおしやれ。」

幽霊「さうではない。ABCĈDEFと
ばかりおしやれ。」

学生「さうではない。ABCĈDEFと
ばかりおしやれ。」

幽霊「憎いやつの。口まねをするか。」

学生「憎いやつの。口まねをするか。」

幽霊「あ>腹立ちや。」

学生「あ>腹立ちや。」

幽霊「腹の立つ。まづかふしたがよ
い。」(打ち倒す)

学生「腹の立つ。まづかふしたがよ
い。」(打ち倒し、退場)

幽霊「横着者。やるまいぞやるまい
ぞ。」(終わり)

S: Mi do lernos Esperanton.

F: Mi do gvidos vin. Ripetu
ĉion, kion mi diros al vi.

S: Mi ripetos ĉion, kion vi diros.

F: Diru: ABCĈDEF.

S: Diru: ABCĈDEF.

F: Vi eraras! Diru nur:
ABCĈDEF.

S: Vi eraras! Diru nur:
ABCĈDEF.

F: Kia malsaĝulo vi estas!

S: Kia malsaĝulo vi estas!

F: Mi koleros! Ne imitu min!

S: Mi koleros! Ne imitu min!

F: Abomene! Jen via puno!
(batfaligas)

S: Abomene! Jen via puno!
(batfaligas kaj foriras)

F: Mi ne pardonos vin!

(fino)

鈍根草 (どごん そう)

狂言記 卷三の三
登場人物：殿、冠者

殿「罷出(ひ)たるは此辺(この
あた)りの者で御ざる。さように御ざれば、いつも鞍馬へ、冠者を代参りに参らすやうに御ざる。今日は(にんた)それがしが社参致そうと存ずる。太郎冠者を呼び出(ひ)し、申付ふと存ずる。太郎冠者あるか。」

冠者「お前に。」

殿「念なふ早かつた。なんぢ呼び出す、別(べ)義でない。鞍馬へ今日は参らふと思ふほどに、供の用意を致しませい。」

冠者「支度(した)、致して御ざる。」

殿「来い〜、なんぢは道すがらの名所古跡があれば語れ。」

冠者「畏(かしこ)て御ざる。とつと御ざりました。」

殿「此河は何(なに)といふ。」

冠者「高野河と申(まう)まする。」

殿「ふん、高野河といふは是か。」

冠者「中〜。」

殿「聞きおよふだより、いかひ川ぢや。」

Miogo kaj Akvopipro

el “Kyoogenki” vol. 3.3
tradukis SIMATANI Takesi, 2014

Mastro: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Mi kutime ordonas al *Tarookazy*, ke li vizitu la templon Kurama anstataŭ mi. Sed hodiaŭ mi mem vizitu kaj preĝu antaŭ Budho. Nun mi elvokos kaj ordonos al li akompani min. Kie estas *Tarookazy*?

Tarookazy: Jen, antaŭ vi, Sinjoro!

M: Bone, ke vi tuj venis. Hodiaŭ mi vizitos la templon Kurama. Pretigu vin por akompani min.

T: Jam preta mi estas, Sinjoro.

M: Venu, venu, *Tarookazy*! Sur la vojo sciigu pri vidindaĵo.

T: Laŭ via ordono!... Ha, mi jam trovis vidindaĵon!

M: Ĉu vi scias ĉi tiun riveron?

T: Jen la rivero Takano!

M: La rivero Takano?

T: Jes, ja, Sinjoro.

M: Multe pli granda ol mi supozis.

冠者「すなわちこれが、みぞろが池で御ざる。」
 殿「はて、いかひ池ぢやな。来い〜。」
 冠者「はあ、程なふお前で御ざりまする。」
 殿「手水(てう)おくせい。」
 冠者「畏て御ざる。」
 殿「やい、なんぢもそれにて拝め。」
 冠者「はあ。」
 殿「やい、それがしは、今夜(こよ)はお通夜(つや)を申(まう)ほどに、なんぢはそれに起きておつて、鳥が歌ふたら起こしませい。」
 冠者「畏て御ざる…申(まう)殿様。」
 殿「何ぢや。」
 冠者「宿坊から、重の内が参りました。」
 殿「やい、それがしが忍びて参りたをば、何(なに)として御存じあるぞ。御使いは」
 冠者「いや、置いて帰られまして御ざる。」
 殿「どりや〜、寒いほどに一つ飲まふず。」
 冠者「上がりませい。」
 殿「肴は何ぢや。」

T: Jen vi vidas la lagon Mizoro.
 M: Kiel vasta estas la lago... Venu, venu!
 T: Baldaŭ vi vidos la Pordegon de la Templo Kurama.
 M: Donu al mi akvon por purigi.
 T: Laŭ via ordono!
 M: Hej, ankaŭ vi tie sidiĝu kaj preĝu.
 T: Dankon, Sinjoro!
 M: Hej, mi tranoktos antaŭ Budho. Vi maldormu kaj veku min, kiam koko ekkrios. (Mastro ekdormas)
 T: Laŭ via ordono!...(ion ricevas) Sinjoro!
 M: Kial vi vekis min?
 T: La gastejo sendis nokto-manĝon.
 M: Kiel ili eksciis mian inkognitan alvenon? Kie estas la sendito?
 T: Li jam foriris.
 M: Do mi trinku por varmigi min.
 T: Jen la pladoj kaj sakeo.
 M: Kio estas en la pladoj?

冠者「茗荷(みよが)と、蓼(た)と
が御ざりまする。」 T: Miogo kaj akvopipro.

殿「どりや、その蓼をおこせい。」 M: Donu al mi akvopipron.

冠者「はあ。」 T: Jen la akvopipro.

殿「なんぢも、それで飲め。」 M: Ankaŭ vi trinku tie.

冠者「畏て御ざる。」 T: Dankon, Sinjoro.

殿「やい〜、おのれは、肴は何
を食うたぞ。」 M: Hej, kion vi manĝis?

冠者「茗荷を食べました。」 T: Mi manĝis miogon.

殿「憎いやつの。いとゞ鈍なやつ
めが茗荷を食い、いよ〜鈍に
なつて、使わるゝ事でもあるま
い。」 M: Kia malsaĝulo! Vi malsaĝa
manĝis miogon! Des pli
malsaĝa vi estos!

冠者「はあ、茗荷を食べますれば、
鈍になりまするか。存じませ
んで御ざる。」 T: Ho, ve! Miogo faras min
malsaĝa? Nenion mi sciis!

殿「知らずは、語りて聞かせう。
これへ寄つて聞きおろう。」 M: Ĉar vi scias nenion, mi
klarigos al vi. Venu ĉi tien kaj
aŭskultu min bone.

冠者「は。」 T: Dankon, Sinjoro.

殿「扱(さ)も、釈尊の御弟子に、
周利槃特(しゅうりはん)といふ人あ
り。此人愚鈍第一の人にてあつ
た。わが名だに憶(おぼ)へいで、
杖(ぼう)の先に書いて歩き、「そ
なたの名は」尋ぬれば、「これよ」
と言ふて差し出すほどなる愚鈍
な人にてあつた。しかれども、
人間の習ひにて、ついには悟道
をなされた。土中につきこめて
あれば、塚の上よりも、茗荷一
M: Inter la disĉiploj de
Sankta Ŝakjamunio estis
Kudapantako. Li estis la plej
malsaĝa el la disĉiploj. Eĉ
sian nomon li forgesis kaj
ĉiam iris kun bastono, sur
kies pinto oni skribis lian
nomon. Kiam oni demandis
lian nomon, li ĉiam montris
la pinton de la bastono.
Kiel ĉiuj aliaj ankaŭ li fine

本生へて有(あ)。すなわちこれを、愚鈍第一の塚より出たれば、鈍根草(どごん)と付けられてある。

又釈尊の御弟子に、阿南尊者と申するは、知恵第一の仏にてあつた。釈迦如来、靈鷲山(りやうじゆせん)にて四十余年の御説法を、一字一点も残さずに受け取(と)りなされたる、第一にてあつた。是もついには悟道をなされ、土中にこめてあれば、その塚から、蓼一本生へ出(で)る。すなわちこれをば、利根草と付けられて有(あ)。

神の御前ともいわせず、腹を立てさせおる。下向をする。失せおる。」

冠者「はあ。」

殿「来るか〜。」

冠者「参りまする。」

殿「やい冠者、それがしは、も一度御前へ戻らずはなるまい。」

冠者「何となされました。」

殿「いや、物を忘れて来た。」

冠者「はあ、蓼を参りました程に、

iluminiĝis kaj oni enterigis lin. De lia tombo aperis miogo, kiun oni nomis forgesiga herbo, ĉar ĝi aperis de la malsaĝulo. Alia disĉiplo Anando estis la plej saĝa. Li perfekte memoris kvardekjarajn instruojn de Sankta Ŝakjamunio en la monto Gridrakuto. Ankaŭ li fine iluminiĝis kaj oni enterigis lin. De lia tombo aperis akvopipro. Ĝi estas memoriga herbo, ĉar ĝi aperis de la saĝulo... Ho, ve, vi kolerigis min antaŭ Sankta Budho. Mi iros hejmen. Iru kun mi! (Mastro forlasas sian glavon, kaj ĝin trovas *Tarookazy*.)

T: Laŭ via ordono.(kun glavo je la dorso)

M: Venu, venu!

T: Mi venas kun vi.

M: Ho, ve, *Tarookazy*, mi devus denove iri antaŭ la Budhon.

T: Kio okazis al vi, Sinjoro?

M: Mi forlasis ion antaŭ la Budho.

T: Vi manĝis akvopipron kaj

何も忘(わすれ)はなされますまいが。」

殿「蓼(れい)を食(く)たれども、忘(わす)れは。」

冠者「身(み)どもは、茗荷(めいご)を食べましたれども、物(もの)をひらいました。」

殿「何(なに)ぢや、見(み)せい。」

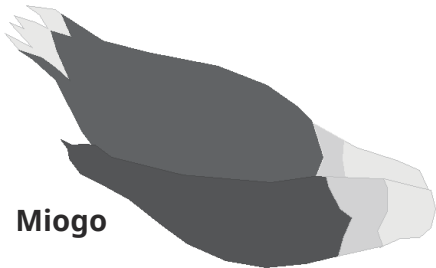
冠者「是(こゝ)で御(ご)ざりまする。」

殿「それ(それ)は、おれ(おれ)がぢや。よ(よ)こしお(お)ろ。」

冠者「欲(ほ)しう御(ご)ざりまするか。な(な)りますまい。」

殿「や(や)い〜、や(や)るまいぞ〜。」

(終(お)わり)

Miogo

Akvopipro

nenion povas perdi.

M: Mi manĝis akvopipron, sed mi perdis.

T: Mi manĝis miogon, sed mi trovis ion perditan.

M: Kion vi trovis?

T: Jen ĉi tion.

M: Ve, mia glavo! Redonu ĝin al mi!

T: Ĉu vi volas rehavi la glavon? Mi tamen trovis ĝin.

M: Hej, redonu ĝin, redonu ĝin al mi!

(fino)

※ miogo: ミヨウガ(茗荷, *Zingiber miogo*)

※ akvopipro: ヤナギタデ(柳蓼, *Persicaria hydropiper*)。poligono とする辞書もあるが、香りと辛みがある食用のヤナギタデは、現在は *Polygonum* 属ではなく、*Persicaria* 属に分類される)

※ Kudapantako: 周利槃特(しゅりはんどく。釈尊の弟子。十六羅漢の一。愚鈍第一とされる)。

※ Anando: 阿難陀(アーナンダ。釈尊の十大弟子の一。多聞第一)。

狂言の歴史

能と狂言は猿楽が発展したものとされます。奈良時代(710年～794年)に中国から渡ってきた、大衆芸能である散楽が、平安時代(794年～1185年)に猿楽と呼ばれるようになりました。

鎌倉時代(1185年～1333年)に演劇として洗練され、能と狂言になりました。天才的な役者兼作者の観阿弥と世阿弥の親子が室町幕府(1336年～1573年)の將軍義満の庇護を受け、能と狂言は上流階級の必須の教養となりました。

室町時代の後期に大藏流、和泉流、鷲流という狂言流派が生まれました。

江戸時代(1603年～1867年)に能と狂言は幕府の式楽として儀式で演じられました。江戸幕府や大名の支持を受け武士のたしなみとして定着します。反面、商人や庶民が能や狂言を鑑賞することは少なくなりました。

能・狂言役者は支配者である武

Historio de noaj komedioj

Oni diras, ke noaj komedioj devenas de *SARUGAKU* (simiaj artoj). En la epoko Nara(710~794) de Ĉinio venis la popularaj spektakloj *SANGAKU* (diversaj artoj), kiun poste en la epoko Heian (794~1185) oni nomis *SARUGAKU*.

En la epoko Kamakura (1185~1333) la artoj rafinitaj fariĝis noaj dramoj kaj noaj komedioj. La geniajn aktorojn-verkistojn Kannami kaj Zeami (patro kaj filo) subtenis Yoŝimicu, ŝoguno de Muromaĉi (1336~1573). La artoj fariĝis ne-pre lernendaĵ en supera klaso.

En la malfrua periodo de la epoko Muromaĉi aperis la skoloj Ookura, Izumi kaj *Sagi*.

En la epoko Edo (1603~1867) noaj dramoj kaj komedioj fariĝis ceremoniaj artoj de la Ŝoguna Registaro. Ŝogunoj kaj daimioj subtenis la artojn kaj samurajoj volonte lernis ilin. Aliflanke komercistoj kaj popoloj malofte spektis noon.

Kiel membroj de la samu-

士階級の一員として生活を保証され、親から子へ代々芸を継承する体制が整いました。

1868年の明治維新で、武士階級が廃止されました。能・狂言役者も、幕府や大名の庇護を失い、芸を捨てる者が続出しました。鶯流はまもなく断絶します。

やがて、外国人に対して日本文化を紹介する必要から、明治新政府も能狂言に一定の保護を与え始めました。

第二次世界大戦後は、京都の茂山千作や弟の千之丞、東京の野村萬等が、能楽界の外へ活躍の場を広げて注目を集めました。そのあとの世代も多彩な活動をしています。

rajaro, la reganta klaso, noaj aktoroj tenis viv-rimedon. De generacio al generacio oni heredis la artojn.

Post la Revolucio en 1868 malaperis la klaso de samurajoj. Noaj aktoroj perdis subtenon de ŝoguno kaj daimioj. Multaj forlasis noon. Baldaŭ pereis la Skolo Sagi.

Pro neceso prezenti al ali-landanoj japanan kulturon la registaro de *Meiji* komencis protekti la artojn.

Post la Dua Mondmilito ekster noa sfero aktivis kaj gajnis popularecon la fratoj *ŜIGEJAMA Sensaku* kaj *Sennojoo* de Kioto kaj *NOMURA Man* de Tokio k. a. Ilin sekvas multaj junuloj.

狂言の流派

流派とその代表である家元は一応ありますが、狂言は基本的に家単位で演じられます。流派の伝統を守る名人も人気者も家元とは別の家族に属しているので、うかうかしていると家元の方が能楽界からボイコットされることもあります。

江戸時代には流派として大蔵流、和泉流と鷺流がありましたが、鷺流は廃絶しました。(佐渡島、山口等では上演活動を続けています)

現在も活発に活動を続けている流派は大蔵流(京都と東京が中心)と和泉流(東京と名古屋が中心)です。

・大蔵流

南北朝時代の天台僧玄恵法印が流祖とされます。大蔵弥右エ門が室町後期に流派を確立しました。

東京に大蔵宗家、京都に茂山千五郎(しげやまぢ)家(千作(せんく)は先代千五郎の隠居名、岩波新書を書いた故・千之丞(せんぢょう)は故・

Skoloj de Noa Komedio

Kvankam ekzistas skoloj kaj iliaj ĉef-familioj, noan komedion prezentas fundamente unuopaj familioj. Kaj la virtuojoj kaj la steloj apartenas al la familioj ne-ĉefaj. Eĉ skol-estro povas esti bojkotita de tuta noa sfero, se li estas tro orgojla.

Dum la epoko *Edo* aktivis la skoloj *Ookura*, *Izumi* kaj *Sagi*. *Sagi* jam malaperis, kvankam restas lokaj grupoj en la insulo *Sado* kaj la urbo *Jamaguĉi*.

Nun aktivas la Skolo *Ookura* kun centroj en Kioto k Tokio, kaj la Skolo *Izumi* kun centroj en Tokio k *Nagoja*.

・La Skolo *Ookura*

Oni diras, ke la fondinto de la skolo estas *Gen-e*, la plej granda tiantajanisma bonzo en la epoko de Suda kaj Norda Dinastioj. Ĝin stabiligis *Ookura Jaemon* en la malfrua periodo de *Muromaĉi*.

En Tokio sidas la ĉef-familio. En Kioto estas la Familioj de *Sigeyama Sengoroo* kaj de *Sigeyama Tyuuzaburoo*. (*Sensaku*

先代千作の弟) と茂山忠三郎 (ちゅうざ) 家。他にも善竹 (ぜんちく) 家 (関西・東京) 等が活動しています。

・和泉流

室町中期の近江の佐々木岳楽軒が流祖とされます。山脇和泉元直が、江戸時代始めに尾張徳川家に召し抱えられ流派を確立しました。

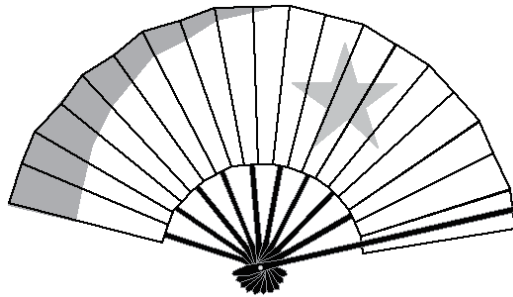
東京に和泉流宗家、野村万蔵家、名古屋に野村又三郎 (またさ) 家など。

estas emerita nomo de *Sengoroo*) Krome estas la Familio *Zentiku* k.a. en Kansajo kaj Tokio.

・La Skolo *Izumi*

Laŭdire *Sasaki Gakurakuken* estas la kreinto. Komence de la epoko *Edo* la Daimio *Tokugaŭa* en *Oŭari* (okcidenta parto de nuna gubernio *Aiçi*) vasaligis *Jamaŭaki-Izumi Motonobu*, kio stabiligis la skolon.

En Tokio sidas la ĉef-familio kaj la Familioj de *NOMURA Manzoo* k. a. En *Nagoya* estas la Familio de *NOMURA Matasaburoo* k.a.

扇子 (せんす)

平安時代に数枚の木簡の端に穴を開け、紐で留めたのが扇子の起源と言われます。広げた面に絵を描いた美しい扇が貴族の女性に愛用されました。

Faldebla Ventumilo

Oni diras, ke lignaj platoj true laĉitaj ĉe ekstremoj en la epoko *Heian* estas origino de japanaj faldeblaj ventumiloj. Bele pentritaj ventumiloj estas

ŝatataj de nobelinoj.

平安時代末に紙を片面に糊で貼った扇子が生まれました。鎌倉時代に、日本の扇子が中国へ渡り、紙を両面に貼るよう改良されました。この扇子が、室町時代に「唐扇」として輸入されました。現代の日本の扇子はこの様式です。やがてヨーロッパにも扇子は伝わり、紙ではなく絹を扇子に貼りました。

婚約などの印として扇子が贈られるなど、扇子は広く儀礼に用いられました。和服を着るときは扇子を持つのが正式です。

座ってあいさつするときに、扇子を自分の前に置きます。扇子で相手と自分の空間の境界にします。

狂言でも扇子は必須の小道具です。舞うときにはもちろん、酒を飲む盃になったり、火箸になったり、鋸(のこぎり)になったりと、様々なものに見立てられます。舞台の上座に座っていても登場人物ではない後見や地謡は、自分の前に扇子を結界として置きます。

Je la fino de *Heian* naskiĝis tiaj ventumiloj, ĉe kiuj oni gluis paperon sur unu flanko de ventumilo. Dum la epoko *Kamakura* ili estis eksportitaj al Ĉinio, kie oni gluis paperon ambaŭflanke. En la epoko *Muromaĉi* ili estis enportitaj kiel ĉinaj ventumiloj. Tiuj estas normo de nunaj ventumiloj. En eŭropo oni tegis ventumilon ne papere, sed silke.

Japanoj donacas ventumilon por memoraĵo je fianĉiĝo kaj aliaj. Kun kimono, japana nacia vesto oni oficiale portas ventumilon.

Je sidanta saluto oni metas antaŭ si ventumilon, kiu limas la teritoriojn de la salutanto kaj salutato.

Ventumilon bezonas noa komedio. Ne nur en danco, sed ankaŭ je multaj aferoj oni utiligas ĝin. Ventumilon oni foje rigardas kiel pokalon, manĝilon, segilon k.c. Sur la scenejo sidas ankaŭ Kooken kaj Ziutai, kiuj ne ludas. Por limigi sian spacon for de la ludantoj ili metas ventumilon antaŭ si

鬼の養子 (おにの やうし)

続狂言記 卷三の五
登場人物：鬼、女

Adoptito de Demono

Tradukis SIMATANI takesi 2015
el "SyokuKyoogenki" la 5a el vol. 3

女「わらはは此当(このあた)りの者でござる。山一つあなたに親里(おやと)がござる。久しう参らぬ程に、今日此(この)子を抱いて、見舞に参りませふ。(道行)久々(ひびき)参らぬが、何事もないか、心元なふござる。やあ、参る程に、こゝは播磨(はりま)の印南野(いなみの)と申(まう)所(ところ)でござる。此所(このところ)は『七つ下(しちつげ)がれば鬼が出て人を取(と)る』と申(まう)が、心元(こころ)なふござる。早(はや)日も晩(ばん)じてござる。人でも連れて参らふ物を、心元なふござる。」

シテ鬼「いで食(く)らはふ〜。」

女「あゝ悲(かな)しや、なふ〜、許(ゆる)して被下(くされ)、助(たす)けて被下。」

鬼「いで食(く)らはふ〜。やい、そこなやつ、をのれは七つ下(しちつげ)がれば人の通(と)らぬ所へ失(う)せた程に、たつた一口(ひとくち)に、いで食(く)らはふ。」

女「あゝ悲(かな)しや、助(たす)けて被下(くされ)〜。」

鬼「何(なに)と助(たす)けてくれ。やあ、見(み)ればよい女房(にようばう)じや。やい〜、そ

Virino: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Miaj gepatroj vivas trans la monto. Nun mi volas viziti ilin kun la bebo. (iras) Tro longe mi ne vidas ilin. Mi timas, ke io malbona okazis al Panjo kaj Paĉjo... Mi venis al Inamino en Harima. En vespero, oni diras, demono manĝas homon. Jam subiras la suno. Mi devus veni kun aliaj. Mi timas, ke demono aperos...

Demono: Mi formanĝos vin!

V: Ho ve, terure! Pardonu min!
Ne manĝu min!

D: Mi formanĝos vin! Hej, virino, vi venis al la loko, kien ne venas homo post vespero. Per unu gluto mi formanĝos vin!

V: Ho ve, terure! Ne manĝu min!

D: Ne manĝu vin? Bela virino vi tamen estas. Mi ne manĝos

れなら命を助けてやらふが、を
れが言ふことを聞くか。」

女「何成共(なんとも)聞(き)ませふ。」

鬼「それなら、そちを連れて行(い)
て、をれが女房にせふ程に來い。」

女「夫(それ)は迷惑でござる。其
上(その)私(わたし)は夫(おと)がござ
る。」

鬼「いや〜、男は有(あ)まい。
をれが女房にせふ。」

女「成程(なほほど)男がござる。夫故
(それ)此(この)子がござる。」

鬼「夫(それ)でも、女房にせねば
ならぬ。どう有(あ)ても來い。」

女「いや〜、夫(それ)は無理で
ござる。成(なり)ませぬ。」

鬼「夫(それ)ならたつた一口にし
てくれふぞ。いで食らはふ。」

女「あゝ悲しや、それならどう成共
(なんとも)致(いた)ませふ。助けて被下。」

鬼「何と合点(がっ)するか。」

女「中々、合点でござる。去(き)
ながら此(この)子は何としませふ。」

鬼「其(その)子はをれが養子にせ
ふ。これへをこせ。」

女「心得ました。抱かせられ。」

鬼「扱(さ)も〜よい子じや。よ
ふ見ればむまそふな。一口にして

やろ、わん。」

女「あゝ悲しや、其子故にこそ合点

vin, se vi plenumos mian
postulon.

V: Ion ajn mi plenumos!

D: Venu kun mi. Vi estu mia
edzino. Tio estas mia postulo.

V: Ho, ve! Tian postulon mi ne
povas plenumi! Ĉar mi jam
havas edzon.

D: Ne mensogu min. Vi ne havas
edzon. Kaj mi estu via edzo.

V: Edzon mi vere havas! Ĉi tiun
bebon mi naskis al li.

D: Vi tamen devas esti mia
edzino. Veni kun mi vi devas!

V: Ne, neniel! Mi ne estos via
edzino! Lasu min foriri!

D: Aŭ vi estos mia edzino, aŭ mi
formanĝos vin per unu gluto!

V: Ve, ne manĝu min! Ion ajn
mi plenumos! Ne manĝu min!

D: Ĉu vi estu mia edzino?

V: Jes, mi estu via edzino. Kion
vi faros al la bebo?

D: La bebo estu mia adoptito.
Donu ĝin al mi.

V: Estu tiel. Volu zorgi pri la
bebo.

D: Kiel aminda estas via bebo!
Cetere... manĝinda. Per unu
gluto...

V: Ne, ne manĝu la bebon! Alie

もしました。夫ならこちへ其子を
をこさしやれ。」

鬼「夫なら食ふまい。とてものこ
とに此子を肩に乗せて、囃子
(は)物で行かふ程に、そちも
囃(は)せ。」

女「心得ました。囃しませふ。」

鬼「へ鬼の養子を肩に乗せて、蓬
菜(ほう)の島へ参らふへ、養
子をへ肩に乗せて、島へ参ら
ふへ」

鬼「扱もへよふ見れば見る程む
まそふな。これは食はねば堪忍
がならぬ。一口に食ふてやらふ。
あゝ、わん。」

女「なふへ、悲しやへ、夫を
食はして成(な)ものか。をの
れが様なやつは男には持たぬ。
打(う)こかしてやつたがよい。
其子もこちへをこせ。なふへ
恐ろしや、怖(おそ)やへ(逃げ入る)」

鬼「扱もへ、女じやと思ふて油
断して、打こかされた。扱もし
なしたりへ。やあ、是に笠を
置て行た。せめて是成共取て行
(か)ふ。やいへ、今の女、ど
ちへ行(ゆ)ぞ。どうでも女房
にせねばをかぬぞ。やるまいぞ
へへ。」 (終わり)

※印南野：兵庫県南部の台地。

mi ne estu via edzino! Redonu
ĝin al mi.!

D: Ve, mi ne manĝos ĝin. La
bebo venu sur mian ŝultron.
Ni marŝu kun takto-vortoj.
Ankaŭ vi akompanu taktante.

V: Tre bone. Mi iros takte.

D: ♪ Kun adoptito sur la
ŝultroj al Insulo de Juneco.
Kun adoptito sur la ŝultroj al
Insulo de Juneco...

D: Kiel manĝinda estas la
bebo! Nepre mi manĝu ĝin!
Per unu gluto mi manĝu ĝin...

V: Ne, ne manĝu mian
bebon! Neniam mi estos via
edzino! Mi batas kaj faligas
Demonon! Redonu la bebon!
Ve, terure, terure! (foriras)

D: Ho, ve! Pro malatento mi
estis faligita de la virino! Aj,
dolare! Aj, dolare! ...Kien iris
la virino? Nepre mia edzino
ŝi devas esti! Mi kaptos ŝin!
Mi kaptos ŝin!

(fino)

※Inamino: altebenejo en suda
parto de la gubernio Hyoogo.

竹生島詣 (ちくぶしままふで)

狂言記外五十番 卷三の一
登場人物：主、冠者

Ĉikubu

el "Kyoogenki Gaigozyuubann" vol. 3.1
tradukis SIMATANI Takesi, 2016

主「是は此の辺りに住み致す者で御ざる。それがし一人召し使ふ下人が、此中(こちゅう)暇(いとま)も乞はいで、いつかたへやら参って御ざる。聞けば夜前(ぜん)罷り帰ったとは申せども、いまだそれがしに目見へを致さぬ。あまり腹の立つ事でござるほどに、今日きやつが私宅へ立ち越え、たばかり出てきつと折檻の加ようと存ずる。まず急ひで参らふ。やあ、さて、憎い事で御ざる。それがしに暇の義を申してさへ御ざらふならば、いか程なりとも取らせませうに、憎い仕合わせで御ざる。や、参るほどに是じゃ。それがしが声を聞き知って留守を使ふで御ざらふ。作り声を致して呼び出さふと存ずる。物申(もの)、案内申(も)。」

冠者「やら奇特(きと)や、夜前罷り帰ったを、はやどなたやらご存じあって面(おもて)に案内がある。案内は誰(た)そ。」

主「物申。」

冠者「どなたで御ざる。」

主「しさりおろ。」

Mastro: Mi estas loĝanto en ĉi tiu loko. Mia unusola servisto foriris ien sen mia permeso. Oni diras, ke li revenis hieraŭ nokte. Li ankoraŭ ne venas por peti pardonon. Mi iru al lia domo kaj severe punu lin. Mi iru haste. (iras) Kiel sentaŭga li estas! Li devis peti de mi permeson antaŭ ol foriri. Prave mi koleras kontraŭ li! Ha, mi jam alvenis al lia domo. Se mi vokus per mia voĉo, li ne elvenus. Tial mi imitu ies voĉon. Saluton, hej malfermu la pordon, mi petas! Saluton, sinjoro!

Servisto: Kiu alvenis? Apenaŭ lastan nokton mi estas hejme. Oni jam scias mian revenon. Kiu bonvolis alveni?

M: Saluton, sinjoro!

S: Kiu bonvolis alveni?

M: Hej, sentaŭgulo!

冠者「はっ。」

主「や、にはかの慇懃、迷惑致す。
御手上げられい。」

冠者「これは何とも迷惑に存じま
す。」

主「おのれは此中誰に暇を乞ふ
て、いつかたへ行てあるぞ。」

冠者「されば其の義で御ざる。御
暇の義を申さうとは存じて御ざ
れども、一人召し使はるる下人
の義で御ざれば、申し上げたり
とも、やはか御暇をくだされま
じいと存じて、しのふで竹生島
まふでを致いて御ざる。」

主「やら珍しや、一人召し使はるる
下人が竹生島まふでをすれば、主
(しゅ)に暇を乞はぬ法ですか。」

冠者「はっ。」

主「ゑい。」

冠者「はっ。」

主「憎いやつの、たちまち折檻の
加ようと存じて、これまでは立
ち越して御ざれ共、竹生島詣で
をしたと申せば、一つは天女へ
のおそれも、此の度は許さ
うと存ずる。やい。」

冠者「はっ。」

主「たちまち折檻を加ようと思ふ
て、これまでは来たれども、竹

S: Pardonon! (Servisto ĵetas sin
teren)

M: Ĝentileco ne konvenas al vi.
Ekstaru!

S: Pardonon, Sinjoro!

M: Kial vi foriris ien ne petante
mian permeson?

S: Ĉar mi estas unusola
servisto, vi ne donus al mi
ferion. Tial mi ŝteleliris kaj
vizitis la insulon Ĉikubu por
kulti la Diinon.

M: Vi kredas, ke por kulti la
Diinon unusola servisto rajtas
ŝteleliri sen permeso, ĉu ne?

S: Pardonon!

M: Sentaŭgulo!

S: Pardonon!

M: (Al si) Mi koleris kaj venis
al la domo de la servisto por
severe puni lin. Li tamen
vizitis la insulon Ĉikubu por
kulti la Diinon. Pro Ŝia graco
mi pardonos lin. (Al Servisto)
Hej, vi!

S: Pardonon!

M: Por severe puni vin mi
alvenis al via domo. Vi tamen

生島詣でをしたとあれば、一つは天女へのおそれもあり、此の度は許す。そこを立て。」

冠者「それはまことで御ざるか。」

主「弓矢八幡助くるぞ。」

冠者「やら心安や。」

主「さて今の間は窮屈にあったか。」

冠者「いつもの御気色とは変わらせられて御ざるによって、すは御手打ちにも会いますかと存じて、身の毛を詰めてをりました。」

主「そふあらふ。身もいつもより腹が立った。以来をたしなめ。」

冠者「畏まって御ざる。」

主「さて身共はつみに竹生島へ参らぬが、いかい参りか。」

冠者「されば、参り下向の人、峰から谷、谷から峰へ押しも分けられた事では御ざりませぬ。」

主「何が天女の御事じゃもの、そうあらふとも。さて、珍しい事はなかったか。」

冠者「別(べつ)に珍しい事も御ざりませんのだが、申し、私は只今まで雀と鳥とは別の鳥かと存じておりましたが、親子で御ざる。」

主「それはどふした事じゃ。」

vizitis la insulon Ĉikubu por kulti la Diinon. Pro Ŝia graco mi pardonas vin. Ekstaru!

S: Ĉu vere vi pardonas min?

M: Jes, vere mi pardonas vin.

S: Kiel feliĉa mi estas! (ekstaras)

M: Ĉu vi vere timis?

S: Eksterordinare vi koleris. Vere mi timis, ke vi punos min per mia vivo. Kiel terura vi estis!

M: Certe mi koleris plej forte. Mi ne indulgos alian neglekton.

S: Plej diligente mi laboros.

M: Cetere mi neniam vizitis la insulon Ĉikubu. Kiel prosperas la sanktejo.

S: La vojo estas plena de adorantoj, kiuj iras supren kaj malsupren. Apenaŭ oni povas marŝi antaŭen.

M: Nature por la sanktejo de la Diino. Ĉu vi vidis ion kuriozan.

S: Nenion kuriozan mi vidis. Cetere mi kredis, ke Pasero kaj Korvo estas birdoj de apartaj specioj. Ili tamen estas filo kaj patro.

M: Kiel vi eksciis tion?

冠者「まづ参りまする道に大木が御ざった。片枝には雀が止まります。片枝には鳥が止まっておりますが、雀が鳥のそばへ参りて、『ちち』と申して御ざれば、鳥が雀をきっと見まして、『こかあ、こかあ』と申して御ざる。すれば疑ふ所もない親子で御ざる。」

主「扱さて、なんぢはむさとした事を言ふ。雀の『ちち』とさへづり、鳥の『こかあ、こかあ』と鳴くは、みな面めんのださへづりやうじゃ。それが自然同じ木に止まり、合させたとあって、親子であらふ事は。そのやうなことでなしに珍しい事はなかつたか。」

冠者「まだ珍しい事が御ざりました。」

主「それぞれ、それを聞かふと事じゃ。」

冠者「神前のかたはらに大きな芝が御ざった。これにこびた者が集まりました。」

主「何が集まったぞ。」

冠者「まづ竜。」

主「竜。」

冠者「犬。」

主「犬。」

冠者「猿。」

主「猿。」

S: Ĉe sankteja vojo staras granda arbo. Sur unu branĉo sidis Pasero. Sur alia branĉo ripozis Korvo. La Pasero pepis al Korvo. "Pep... pep... peaĉj... paĉjo... paĉjo!". Korvo grakis al Pasero. "Kva, kva, kara, kara!". Jen tial ili estas Filo kaj Patro.

M: Absurde vi parolas! Pasero pepas "pep, pep" kaj korvo grakas "kva, kva!". Jen iliaj naturaj pepoj! Nur hazarde ili sidis sur sama arbo. Ĉu vi ne vidis ion vere kuriozan?

S: Jes, mi vidis ion vere kuriozan.

M: Nepre rakontu tion vere kuriozan.

S: Flanke de la templo estis vasta herbejo. Tie kunsidis amuzaj bestoj.

M: Kiaj bestoj kunsidis?

S: Unua sidis Drako.

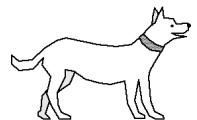
M: Ho, Drako de la lago!

S: Dua Hundo.

M: Hundo fidela.

S: Tria Simio.

M: Ho, Simio duonsaĝa.

冠者「蛙(かいる)。」

主「蛙。」

冠者「くちなは。」

主「くちなは。」

冠者「此の者どもが集まりて御ざ
る。」

主「是にさっそく不審があるは。
世の世話に、中の悪い物を『犬
と猿とのやうな』と言ふが、中
の悪い体は見えなんだか。」

冠者「いや、別に中の悪い体も見
えませなんだが、此の者どもが
集まって、何ぞ談合を致すと見
えまして、立ちざまに秀句を申
して立ちましたが、是が中なか、
おもしろい事で御ざりました。」

主「それは何と言ふたぞ。」

冠者「まづ竜が申しますは『をの
をの是に御ざれども、わたくしは
所用御座候によって、此の御座敷
をたつです』と申して御ざる。」

主「何じゃ、竜が秀句に『此の御
座敷をたつです』たつです、た
つです、竜が秀句に『たつです』
はでかいたな。」

冠者「でかしまして御ざる。」

主「さて何が言ふた。」

冠者「犬が申しますは『をのをの
是に御ざれども、私は夜咄に参
るほどに、此の御座敷をいぬる
です』と申して御ざる。」

S: Kvara Rano.

M: Sidis Rano malgranda.

S: La lasta estas Serpento.

M: Serpento estas longa besto.

S: Ili ĉiuj sidis en la herbejo.

M: Hm, mi havas demandon:
Oni diras, ke Hundo kaj
Simio ne estas amikoj. Ĉu ne
okazis kverelo inter ili?

S: Nenia kverelo okazis inter
ili. Ĉiuj kunsidis amike kaj
diskutis pri io. Fine ili disiris
unu post alia kun adiaŭaj
salutoj. Iliaj salutoj estis tre
amuzaj.

M: Kiel ili salutis?

S: Drako foriris la unua.

♪ Jen salutas Drako:
Vidas mi nun en Biŭako:
Venis gasto en kajako.

M: Bone salutis la Drako!

♪ Vidas mi nun en Biŭako:
Venis gasto en kajako.

S: Tre bone salutis Drako.

M: Kiu sekvis?

S: Hundo foriris la dua.

♪ Jen saluto Hunda:
Estos babilo abunda
en nokto profunda.

主「いぬるです。犬が秀句に『いぬるです』はでかいたな。さて何が言ふた。」

冠者「猿が申しますは『をのをの是に御ざれども、私は内容客を得ましたによって、此の御座敷をさるです』と申して御ざる。」

主「さるです。きゃつは言はふやつじゃは。人間半分の智恵を持ったといふ程に、秀句程の事を言ひかねはせまいが。きゃつが所への内容客は誰じゃ(笑う)。」

冠者「それが痴れ者で御ざる。」

主「さて何が言ふた。」

冠者「蛙が申しますは『をのをのも御立ちなされた程に、私も此の御座敷をかいるです』と申して御ざる。」

主「かいるです。きゃつが小さいなりをして大きな者に負けじ劣らじと目をしょぼしょぼとして『かいるです』はでかいたな。さて何が言ふた。」

冠者「いへ、もはや御ざりませぬ。」

主「まだ何やらあったようなが、それぞれ、くちなは。」

冠者「まことに、くちなは。」

主「くちなはが秀句は、さぞなま長い秀句でがな御ざらふ。」

M: Saluto hunda: babilo abunda en nokto profunda! Amuza saluto! Kiu sekvis?

S: Simio foriris la tria.

♪ Jen saluto de Simio:

Estos kunsido de aŭtonomio pri ekonomia agronomio.

M: Amuze salutis Simio. Ĝi saĝas almenaŭ duonon de homo. Kiu estas la ĉefo de la aŭtonomio?

S: Ĉefo de la aŭtonomio estas Daimio.

M: Kiu sekvis?

S: Rano foriris la kvara.

♪ Salutas rano kvazaŭ veteranoj:

Mi elnaĝas kun membranoj.

M: Malgaranda rano salutis kvazaŭ veteranoj! Certe ĝi naĝas per membranoj. Tre sprite kaj amuze salutis la bestoj. Kiel salutis la lasta besto.

S: Ho, ĉiu besto jam salutis.

M: Ankoraŭ ne salutis iu besto...

Jes, ja! Devas saluti Serpento!

S: Certe salutis Serpento!

M: La plej sprita kaj amuza devas esti la saluto de Serpento!

冠者「是はいかな事、人の咄で承ったれば、くちなはの秀句をはったと忘れた。何としたものであらふ。」

主「やいやい、くちなはは何と言ふた。」

冠者「くちなはもでかしまして御ざる。まづきりきりりと輪になりまして、鎌首をもつ立てまして『をのをの是に御ざれども、私は夜咄に参るによつて、此の御座敷をいぬるです』と申して御ざる。」

主「いぬるです、くちなはが秀句に『いぬる』、いぬ、是は犬の秀句じゃ。くちなはの秀句を早う言へ。」

冠者「くちなはのしゅうくは、ものど。」

主「何と。」

冠者「『石ぐらの中へぬらぬらです』と申して御ざる。」

主「あのやくたいもない、しさをる。」

冠者「はっ。」

主「糸い。」

冠者「はっ。」 (終わり)

※竹生嶋：琵琶湖北部に浮かぶ信仰の島。弁才天社・宝厳寺がある。

S: Mi nur papage imities rakonton. Sed, ho ve, mi forgesis la saluton de Serpento. Kion mi povus fari?

M: Hej, Kiel salutis Serpento?

S: Tre amuze salutis Serpento. Ĝi ringigis la korpon kaj levis la kapon. ♪ Jen saluto Serpenta:

Estos babilo abunda en nokto profunda.

M: Jen saluto Serpenta: Estos babilo abunda... Vi eraras! Tio estas saluto de Hundo! Kiel salutis Serpento?

S: Serpento salutis tiel...

M: Kiel?

S: ♪ Serpento serpentume kaŝis sin inter rokojn. (foriras)

M: Ba, sentaŭgulo!

S: ♪ Pardonon!

M: Sentaŭgulo!

S: ♪ Pardonon! (fino)

※Ĉikubu: Insulo en la lago Biŭako. Pilgrimejo por adorantoj de Sarasvato.

庭鳥髻 (にむと)

狂言記外五十番 卷二の八
登場人物: 舅、冠者、髻

舅 (長袴 (ながばかま)、小さ刀 (ちいさな))
「これはこの所の大名、今日 (けふ) は髻入 (むこり) がある、太郎冠者あるか。」

冠者 (半袴 (はんばかま)、腰帯 (こしおび)) 「御前に。」

舅 「今日は髻殿の御いでじゃほどに、御いでの時分、この方へ申せ、ゑい。」

冠者 「はあ。」

髻 (烏帽子、素袍袴、小さ刀) 「これは花髻で御ざる、今日髻入致そうと存ずる、舅はこれで御ざる、物申。」

冠者 「や、誰 (た) そ、どなたで御ざる。」

髻 「髻です。」

冠者 「はあ、これへ御通りなされませ。」

髻 「心得た。(謡) へ髻は舅の内へ行き〜御座敷までは歴〜

Kokeriko!

el “Kyôgenki Gai 50 Ban” vol. 2.8
tradukis SIMATANI Takesi 2017

Sinjoro: (Kun longa *KAMISIMO* kaj mallonga glavo) Mi estas Sinjoro en ĉi tiu loko. Hodiaŭ unuafoje vizitos la edzo de mia filino por saluti min. Kie estas *Tarookazya*?

Tarookazya: (Kun *KYOOGEN*-stila *KAMISIMO* kaj zono) ♪ Jen antaŭ vi!

S: Hodiaŭ la bofilo bonvolos unuafoje viziti min. Anoncu min, kiam li venos.

T: Laŭ via ordono!

Bofilo: (Kun ĉapo, hakamo kaj mallonga glavo) Mi estas la bofilo atendata! Hodiaŭ unuafoje mi vizitos la bopatron. Jen estas lia domo. Saluton, Sinjoro, saluton.

T: Kiu bonvolas viziti nin?

B: La bofilo mi estas!

T: Bonvenon! Bonvolu veni en la domon.

B: Koran dankon. ♪ Ne decas al bofilo la salono. Jam sufiĉas

成(なり)とてかゝりの許(もと)にぞ立ったりけり。」(庭で)「くわっ〜〜。」

舅「(謡)へ舅はこれを見るよりも広縁より飛んで下(を)り、羽だたきしてぞ立ったりけり。」

冠者「申、何事で御ざりますぞ。」

舅「やい、そうじて聳の恥は舅(しゅう)の恥、舅の恥は聳の恥、かまへて笑ふな。」

冠者「はあ。」

(舅と聳はまた庭鳥の蹴合うまねをする)

聳・舅「こくわっこ〜〜。」

(聳は鳴きながら退場。舅が追い込む)

舅「やるまいぞ〜。」

冠者「心得た〜。」(終わり)

※ この曲は、酉年の祝賀狂言として演じられる。

korto por dispono. (En la korto) Ko, ko, koke, koke, kokeriko!...

S: ♪ Ankaŭ patro estu en la korto. (Iras en la korton) Per flugiloj frapu sen vorto.

T: Hej, Sinjoroj! Kio okazis?.

S: Honto de filo estas honto de patro. Honto de patro estas honto de filo. Nepre ne ridu pri ni.

T: Laŭ via ordono!

(S kaj B kokerikas kaj imitas piedbati)

S kaj B: Ko, ko, ko, kokeriko!

(Bofilo eliras kokerikante. Sinjoro sekvas lin)

S: Kien vi iras? Kaptu lin, kaptu lin!

T: Konsentite! (fino)

※ Jen programero por celebri birdan jaron de zodiakaj signoj.

池田エスペラント会の関西エスペラント大会等での狂言上演

初演	日本語名	読み	エスペラント名	大会開催地等
1995年	棒縛り	ぼうしばり	Baston-Ŝnurado	宇治
1996年	居杭	いぐい	Igui	豊中
1997年	附子(諸流)	ぶす	Akonito	高槻
1997年	縄緬	なわない	Ŝnurumo	12月Z祭
1998年	しびり	しびり	Podagro	FL(余呉湖)
1998年	抜殻	ぬけがら	Ŝelo	奈良
1999年	樋の酒	ひのさけ	Sakeo pere de tubo	神戸
1999年	武悪	ぶあく	Buaku	未上演
1999年	こんくわい		Onklo-Vulpo	未上演
2000年	貫賀	もらいむこ	Bofilo	堺(大阪府大)
2000年	二千年紀	じせんねんき	Du Jarmiloj	10月JEK(熊本)
2001年	伯母ヶ酒	おばがさけ	Sakeo de Onklino	田辺
2002年	棒縛り	ぼうしばり	Baston-Ŝnurado	大阪
2003年	附子(再演)	ぶす	Akonito	吹田
2004年	仏師	ぶっし	Statu-metiisto	滋賀県草津
2005年	いろは	いろは	ABCĈ	4月合宿 (六甲山 YMCA)
2005年	しびり(再演)		Podagro	9月FL(同上)
2005年	柿山伏	かきやまぶし	Jamabuŝo sur persimon-arbo	京都
2006年	針立雷	はりたていかづち	Tondro kaj akupunkturo	尼崎 (英知大)
2006年	蝸牛	かぎゅう	Heliko	9月FL(新大阪)
2007年	関西大会(枚方)では狂言なし			
2008年	抜殻(再演)	ぬけがら	Ŝelo	宇治城陽
2008年	附子(再演)	ぶす	Akonito	第95回JEK (和歌山)
2009年	いろは(再演)		ABCĈ	2月冬季合宿 狂言クラス

2009年 布施無経	ふせないきょう	Almozo	2月冬季合宿、 関西大会(高槻)
2010年 鬼清水	おにしみず	Fonto	奈良
2011年 川上地蔵	かわかみじぞう	Kawakami	神戸
2011年 盆山	ぼんさん	Miniaturu	12月Z祭
2012年 関西大会(大阪)では狂言なし			
2012年 口真似	くちまね	Imito	12月Z祭
2013年 盆山	ぼんさん	Miniaturu	和歌山 (関西大会では初演)
2014年 ザメンホフ(新作狂言)	Zamenhof	姫路	
2015年 鈍根草	どごんそう	Miogo kaj Akvopipro	京都
2016年 鬼の養子	おにのようし	Adoptito de Demono	堺
2016年 竹生島詣	ちくぶしまもうで	Ĉikubu	第103回 JEK (滋賀県近江八幡市)
2017年 附子(狂言記)	ぶす	Akonito	豊中 (大阪大学会館)

※ Z祭：北摂ザメンホフ祭。

※ FL：Friska Lernejo (KLEG 主催の林間学校)

※ JEK：日本エスペラント大会

訳者紹介

- ◆ 島谷剛（しまたにたけし）
- ◆ 1951年に神戸に生まれる。1968年に『エスペラント四週間』でエスペラントを学び始め、1970年に吹田エスペラント会に入会。転居により、1977年に池田エスペラント会（大阪）に移籍。
- ◆ 元高校教諭で数学を担当。BTRON仕様基本ソフト『超漢字』のエスペラント表示キット作成に参加。現在年金生活者。
- ◆ 著書に日本語・エスペラント対訳『エスペラント狂言』（2000年）、同『今昔物語集（抄）』（2015年）。

Pri la tradukinto

- ◆ SIMATANI Takesi
- ◆ Naskiĝis en Kobe en 1951. Eklernis Esperanton en 1968. Aliĝis al *Suita Esperanto-Societo* en 1970. Transiris al Esperanto-Rondo en *IKEDA* en 1977.
- ◆ Instruisto de matematiko en supera mezlernejo. De 2017 pensiulo. Kun aliaj Esperantigis menuojn k.a. de la komputila sistemo “*Chokanji*” laŭ la specifaĵo BTRON.
- ◆ Aŭtoro de “*Kyôgen, Noaj Komedioj*” (2000) kaj “*Rakontoj antaŭ longa tempo*” (2015). Ambaŭ estas Esperantaj kaj Japanaj.

対訳狂言 Noaj Komedioj

2017年6月3日第1刷発行

翻訳者 島谷 剛

発行者 染川隆俊

発行所 日本エスペラント図書刊行会

(一般社団法人 関西エスペラント連盟図書部)

561-0802 大阪府豊中市曾根東町 1-11-46-204

一般社団法人 関西エスペラント連盟

電話：06-6841-1928

ファクス：06-6841-1955

電子メール：esperanto@kleg.jp

ウェブサイト：<http://kleg.jp/>

郵便振替口座：00960-1-60436

(加入者名：一般社団法人 関西エスペラント連盟)

ISBN 978-4-930785-61-9 C1087